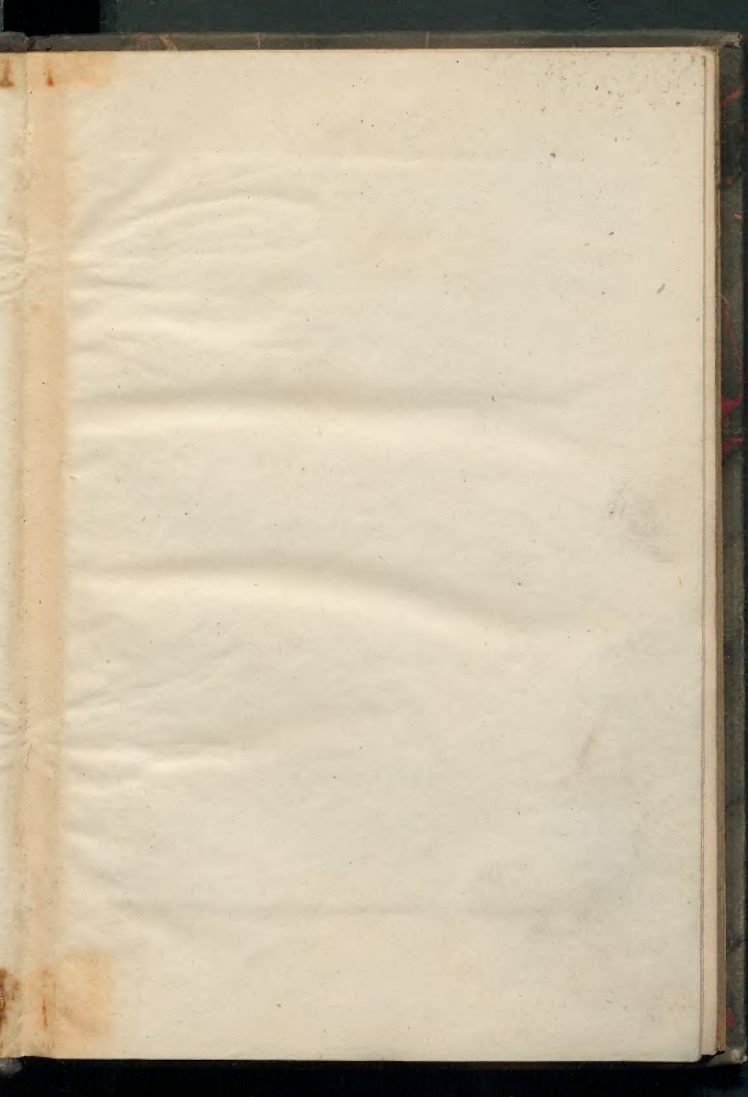

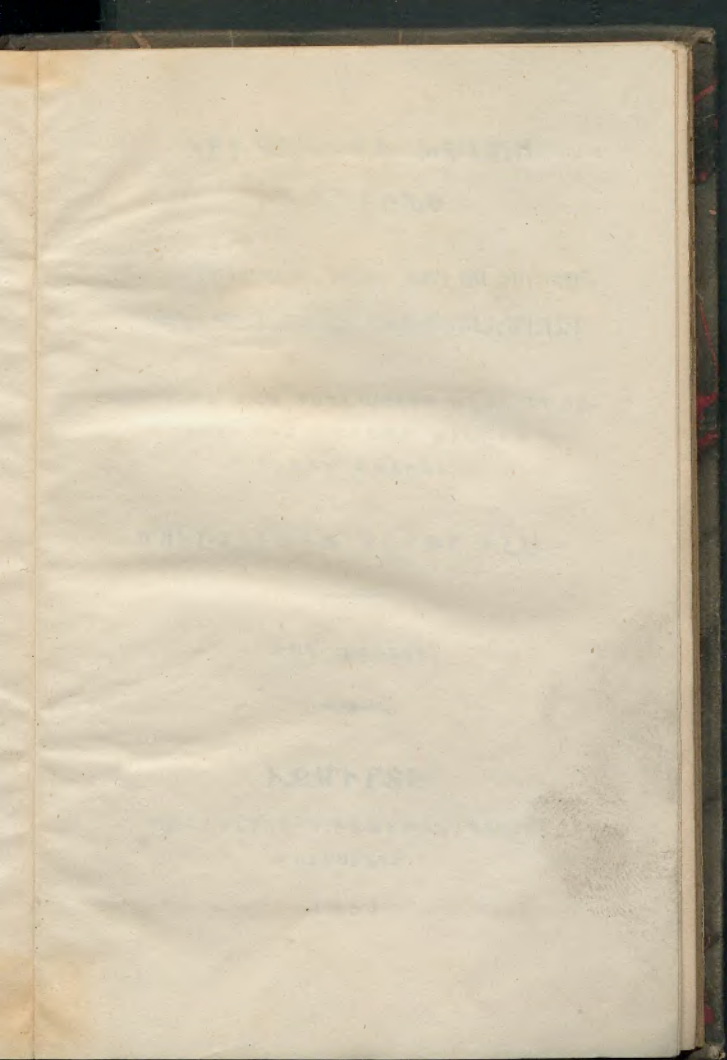
199

M. 199.

m.

W.

ԿԻՒՆԱՀ ՎԵ ԽԵԼԱՍ
ԻՒԶԵՐԻՆԵ

ՊԻՐ ՎԵՐԻՆՊԵՏ ԻԼԻՉ ԺՈՂՈՎ ՈՒՐԴՈՒ-
ՆՈՒՆ ՊԵՅՆԻՆՏԵՆՆԻ ՄԻՒՐԵԱԼԵՄԻԼԻՉԻ

ՖԻՆԱՆՍԱՎ ԱԼՓ ՏԱՂԱՐԸՆՏԱ ՕԼԱՆ ՔԵՕԵ-
ԼԵՐԻՆ ՊԻՐ ՓԱՓԱՍԸ ՖԻԼԻՔՍ
ՆԵՓԻՆ ԹԵԼԻՓԻ

ՄՈՒԷԼԼԻՓԻՆ ՎԵՐԻՆՊԵՏ ԻԼԻՉ :

ԹԱՊ՝ ԻՔԻՆՃԻ

ԻԶՄԻՐՏԵ

ԿՈՒԼԻԵԼՄՈՍ ԿՐԻՓՓԻԹԻՆ ՊԱՍՄԱ-
ԽԱՆԵՍԻՆՏԵ :

1851

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

505 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N. Y.

1891

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

505 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N. Y.

1891

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

505 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N. Y.

1891

1891

ՖԻԼԻՔՍ ՆԵՖԻՆ

ՊԵՐՔԸ

Ֆիլեքս Նեֆ 1798 սենեսինտէ տօղտու .
վէ չօճուգլուղունու՝ վալիտէսինին
Թերպիյէսի ալթընտա՝ Սվիչէրատա Ղ'է-
նէվրա շէհրինին եանընտա պիր քէօյտէ կէ-
չիրտի : () նուն զաթընտա՝ փէք էրքէն պիր
աղըրպաշլըլդ վէ պիր գավի վէ սապիթ
նիյէթ իսթի՛տատը քէշֆ օլունտու . շէօյլէ
քի , պիհուտէ շէյլէր իւզէրինէ եազըլմըշ
հէփ քիթապլարը՝ վէ հէր տիւրլիւ ալշագ
էյլէնճէլէրի խօր կէօրիւրիւտիւ : Լաքին
քէնտի քէնտիլէյինտէն Թահսիլէթտիյի իշ-
պու Փազիլէթինին ճիւմլէսի վէ գավի հէմ
մուէքքէտ մէշրէպինին եէքիւնիւ իլէ՝ սահիհ
Վրիստոնեայ օլմագտան փէք ուզագ իտի :

Իլք դու թտուղու սանա՛աթ՝ պիր չիչէք-
ճինին եանընտա չիչէքճիլիք իտի : () ն եէ-
տի եաշընա վարընճա , պունու՝ համարաթ

վէ իշքիւզար մէշըէպինէ մուգապըգ պիր զայրի սանա՝աթա թէպտիլ էտիպ՝ Ճէնէվ-
րա գալէ՝սինտէ ա՝սքերէ նէֆէր եազըլտը :
()նտօգուզ եաշընտա՝ պայաղը նէֆէրլիքտէն
քիւչիւք զապիթ ըուլթպէսինէ չըգտը . վէ
քէնտի արգատաշլարը քէնտի վազըթլէրինի
պիհուտէ վէ պօշէյլէնճէլէրէ սարֆ էթմէք-
տէ իքէն , օ՝ ի՛լմ թահսիլինէ մէշղուլ օլուպ՝
քէնտինի ի՛լմի հիքմէթի եա՛նի ֆիզիգա ի՛լթի-
նի էօյրէնմէյէ վէրտի : Աքին օնու՝ չօգքիմ-
սէլէրին հէլաքինէ պա՛իս օլան շօլ իղվալար-
տան կէօզէտիպ հըվզ էտէն Ալահըն լուդֆ
ու ի՛նայէթի՝ եիւրէյինտէ էօյլէ արղուլարու-
յանտըրտը քի , պու տիւնեանըն ի՛լմէրի՝ օլ
արղուլէրի գանտըրմաղա գատիր տէյիլէր
իտի . վէ Վուրթարըճըմըզըն՝ “Պու սուտան
իչէն՝ եինէ սուսայաճագ տըր” (Յօվէ . 7 . 14)
տէտիյի սէօզիւն սահիհլիյինի եիւրէյինտէ
տուլտու . հէմ՝ քէնտի ֆազիլէթինին գըլմէ-
թի՝ Ալահ ա՛ղիմ ուշանըն նազարընտա նէ՝
գատար աղ օլտուղունու տուլմաւընը՝ տախի
էօյրէնտի : Եիւրէյիպու արղուլէր իլէ տօ-
լու օլուպ՝ տէրունի պու ըահաթսըզ հալտէ
իքէն . սըգ սըգ էթտիյի տուա՝ պու իտի .
“Եա՛ Վալսհըմ՝ էյէրչի սէնի դանըմայօր
իսէմ տէ՝ ճշմարտութիւն նէ՝ օլտուղունու
պանա էօյրէթ . վէ քէրէմու ի՛նայէթ էտիպ
քէնտինի եիւրէյիմէ իզհար էյլէ” : Պու մին-

վալիւզը՝ եօլտան տիշարը օլանլարը սաճիճ
իմաստութիւն դարիգինէ իրշատ էտէն Լւ-
լաճ՝ օնոլն նիյազընը դապուլ էտիպ՝ օնոլն
սոլսամըշ ճանընըն սոլսոլզլուզընոլ էպէտի
էօմրէ չըգան ապիճայաթ իլէ գանտըրտը :

“Վրիստոս Վայատան տամլայան նէֆիս
Պալ տամլալարը” իւնվանինտէ պիր քիթա-
պը օգոլմասընտան՝ ա՛ղընա պիր չօգ ըջգ
կէլիպ՝ վաֆիր թէսէլլի՛ պոլլաոլ . վէ իշպոլ
քիթապըն վասիդասը իլէ Վոլըթարըճըլը
պոլլմաղա իրշատ օլուպ արթըգ օնոլ՝ քէն-
տինին Լ՛ղիզ Վէլամընըն իչինտէ արամա-
ղա պաշլատը , վէ ազ վագթըն իչինտէ՝ դըշ-
լատա վէ խասթախանէտէ պիր չօգ Փայիտէ
իլէ՝ “Խաչա չըգմըշ Վրիստոսոլ” (Խ Կրնլ.
Խ . 23) վա՛ղ էթմէյէ պաշլատը , շէօյլէ քի՛
արգատաշլարը օլան ա՛սքէրլէրին արասըն-
տա քէսպ էթտիյի իթիպարա՝ զապիթլէր
ճասէտ էտէրլէրիտի : 1819 սէնէսինտէ՝ ա՛ս-
քէրի քիսվէթինի պիր եանա պրազըպ՝ քէն-
տինի պիւթիւն պիւթիւնէ Լւետարանըն
վա՛ղընա՛ վէրտի , քի օնտան սօնկրա արթըգ
պոլնոլ՝ էօմրիւնիւն էն ա՛ղիմ մասլաճաթը
սայարըտը . վէ վագթընը ի՛լմ թէֆթիշէ-
րինտէ՝ եախօտ Փայիտէսիլ մոլպաճիսէլէրտէ
կէչերէճէյինէ՝ Լ՛ղիզ Վիթապլարըն պիր
դարաֆընը պիր զայրի դարաֆը իլէ բոլպար
էտէրէք՝ չօգ զայրէթ վէ իճթիմամ՝ վէ թա՛

զիմիլէ՝ Մատուածաշունչուն մէշգինտէ մէշ-
ղուլ օլմագտա կէչիրիրիտի . վէ պունտան
պէօյլէ՝ կիւնտէն կիւնէ օնու ըուհունու
տահա տէրին վէ տահա էյի անկլամագտա
օլուրուտու :

Բապպըն Փատիշահըղընը իւերի կէօ-
թիւրմէյէ օլան զայրէթինէ՝ էն փաք մու-
հապպէթի վէ լէդաֆէթի իլավէ էթմէսի սէ-
պէպի իլէ , Շէնէվրա շէհրինին ճիվարըն-
տա օլան էվլէրին ճիւմլէսի օնու գապուլ
էթմէյէ հազըր իտիլէր . վէ հէր կիթտիյի
եէրտէ՝ Բրիսթիանըղըն բարեպաշտըգ ըու-
հու եայլըրըտը : Մլահըն Փատիշահըղընա
պիր ճան գազանըլաճագ օլտուղու թագտիր-
տէ քէնտինէ կէլէն շաղըրգ՝ ըահաթըղը վէ
սաղըրը խուսուսունտա պիլէ օնու պիգայտ
էտէրիտի , վէ խըզմէթի էսնասընտա գարշը-
սընա չըգան աղըր միլնէթլէրին աճրսընը պի-
րազ ազալթմաղա եարտըմ էտէրիտի : Վ՝ ու-
հապպէթին վէ սահիհ իմաստութիւնուն
փունկարլարը իման տըր . կէրչէքտէն ազատ՝
Բապպըն ազատ էթտիյի քիմնէ՝ տիր . օլ
քիմնէ քէնտի մէնֆա՛աթընը արամազ , քիմ-
սէնին հագգընա քէօթիւ տիւշիւնմէզ , վէ
քիմնէնին իւզէրինէ հիւքմ էթմէզ , օլ քիմ-
սէ՝ ֆըրգա իտտիա՛սընտա օլան ըուհու գըս-
սա քիմնէլէրէ ույմագտան փէք ուզագ տըր .
վէ Բրիստոսուն քիլիսէսինի նիզա՛ վէ պյ-

ընթաց կէթիւրէճէք հէր շէյտէն ա'գըլանէ սագընըր : 'Աէֆ' քէնտի խըզմէթինին ճիւմլէ էյամընտա պու սահիհ 'Արիստոնեայ ազատըղընըն ըուհունու պէյան վէ աշիքեար էյլէտի :

Շ'էնէվըանըն ճիւլարընտա վէ օլ էդրաֆտա օլան սանճագլարտա' պու գատար չօդ պերէքէթ իլէ իլէրի կիտիպ մէյվէտար օլան էմէքլէրինէ' շիմտի պիր տուրղունլուգ կէլտի. կրէնօպլ նամ շէհիրտէն պիր եկեղեցական' պիրազ վագըլթ պիր զայրի մահալէ կիտէճէք օլտուղունտան' օնու տա'վէթ էթմէյիլէ , տա'վէթինի գապուլ էտիպ' շաղըգ իլէ օլ շէհիրտէ օնուն եերինէ Մահտարանը վա'ղ էթմէյէ կիթտի : 'Պու վագըլթտա վալիտէսինէ պէօյլէ եազմըշտը . "Սաղմոստա մարգարէնին երլարըմըգտան էօթիւրիւ ' () նլարը զարգ էտէրսին' տէտիյի հէր վէճհիլէ տօղըո'ւ տուր . լաքին Մլահա համտ ու սէնալէր օլտուն քի , պու երլարըմըգըն զարգ օլտուղունտուլարըն հանկը տէնիզէ ագտըղընը վէ պիղինէ'րէյէ սիւրտիւյիւնիւ պիլըրիզ . վէ շաղըգ իլէ պունու պէքլէրիզ : 'Պուրթարըճըսը օլմայան տիւնեալի քիմսէ' էօ'մրիւնիւն սա'աթլարընըն կէչտիյինի' գապահաթը իչին գաթլէ հիւքմօլունուպ ազ վագթըն իչինտէ գաթլ օլունաճագ պիր քիմսէնին քէնտի էօ'մրիւնիւն կէչէն տագըգալարընը սայտը-

ղը բաճաթսրղըրգ իլէ հիսապ էթմէլի տիր .
լաքին Վրիստոնեայ՝ իղլաղը չըգմըլ պիր
սիւրկիւն ատէմ կիպի տիր , քի թէղ եօլա
տիւշիւպ՝ էվինէ եէթիշէճէյի սա՛աթը շաղ-
լըղըլա պէքլէր՝ : Լաքին Արէնօպլ շէհրին-
տէ պուլոււնան պօշ վէ տիւնեալի բուհ վէ
մաղըուրլուգ վէ սէֆա՛աթ մուհապպէթի՝ օ-
րատա Լւետարանըն վա՛ղընա պէօյիւք էն-
կէլ օլտու : Հագիգաթ օրատա օգատար ազ
սահիհ վէ սաղ բարեպաշտու թիւն նիշանէ-
լէրի վար իտի քի , Նէֆ օլ մահալի պիր բու-
հանի մէզարլըգ կէօզիւ իլէ պագարըտը , վէ
էօլիւլէրի Լլաշա իման էօ՛մրիւնէ ույան-
տըրմաղա՝ քէնտինին օրատա տուրա պիլէ-
ճէյինտէն զիյատէ վագըթ լաղըմ ըտը :

Լաքին Նէֆ՝ պու շէհրտէ կէշիրտիյի
զէմանըն էսնասընտա՝ հազզ էտէճէք փէքազ
շէյէ բասթ կէլտի իսէ տէ , օնտան սօնկրա
քարոզիչի կէլէնէ գատար օնոււն եէրինէ վա՛զ
էթմէյէ կիթտիյի Լլփ տաղլարընտա օլան
Սէնսգազասընըն քէօյլէրինտէ՝ օնոււն էմք-
լէրինէ զանիմէթ իլէ պէրէքէթ իհսան օլու-
նուպ՝ օլ պիգայտ քիլիսէլէրէ պիր եէնի էօ՛-
միւր կէլտի : Հէր եէրտէ էօ՛մր էքմէյի
իշիւն պիր եէնի իշթաշ փէյտա օլտու . հէր
դարաֆտան խալգ՝ Լւետարանըն էմին վա՛զ-
ճըսընըն էգրաֆընա իւշիւպ՝ նասիհաթ՝
տէրս՝ թէսէլլի վէ եարտըմ տիլըրլէրիտի :

Խալաթըն պու հաճէթլերինի տօլտուրմաղա՝
վէ օնուըն՝ ինսանըն դապիա՝ թը պայաղը չէքէ-
պիլէճէք զահմէթտէն չօգ զիյատէ օլան չէք-
տիյի զահմէթլերէ տայանմաղա՝ Լալահըն
լուդֆուէնտա՝ն զայրի օնու հիչ պիր շէյ գա-
տիր էտէմէպիտի : Պիրինէ եազալօր քի, “Շօգ
տէֆա՝ կիւնտէ օն ալթը սա՝աթ սէօյլէմէյէ
մէճպուր օլույօրոււմ : վէ պէօյլէ իքէն նէ՝
կէօքսիւմ դութուլուր , նէ տէ սէսիմ գըսը-
լըր : Հէմ՝ չօգ տէֆա՝ տախի Աիրակի կիւ-
նիւնտէ պիր գաչ սա՝աթ եօլճուլուգ էթմէ-
յէ մէճպուր օլույօրոււմ , շէօյլէ քի պէշ ալ-
թը քէրլէ վա՝ղ էթմէյէ գատիր օլայըմ :
Լայէրէի պէյկիր զայի՝ֆ օլտուղու վազըթ
գօչու եալաշ եիւրիւյօր իսէ տէ՝ Լալահըն
իշի տուրմայըպ իլէրի կիտէյօր : Լաքին պէ-
նիմ տէրուէնիմտէքի գուրագըգ հէր նէ՝ գա-
տար պէօյիւք իսէ տէ , Վէտէրին մուհապ-
պէթինի պէյան էթմէքտէն վաղ կէլմէյիմ :
Չէօլտէ գուրու գայատան սու Ֆըշգըրտա-
տան գուվվէթ՝ պէնիմ քէնտի սուսուզու-
ղումու սէօյիւնտիւրէճէք քէնտիմին պիր
տամլա պիլէ սույոււմ եօ՞ղ իսէ տէ՝ հէման օ
գուվվէթ պէնիմ կէօքսիւմտէն տախի ապի-
հայաթ չըգարտա պիլիր” :

()նուըն չէքտիյի էմէքլերինին մէյվէլերի
թէզ աշիքեարէ՝ օլտու . Աիրակի կիւնլէրին-
տէ տիւնեա էյլէնճէլերի իշիւն օլ անէ-գա-

տար ճեմ՝ օլմագտա օլան ճեմի՛յէթլէրին պա՛ղըսը թէրք օլունուպ՝ օնլարըն եերինէ տին ֆայիտէսի քէսպէթմէք իչիւն ճեմի՛յէթլէր փէյտա օլտու . պօշ քիթապլարըն եէրինէ՝ Լստուածաշունչ օգունմաղա պաշլանտը . կէնճլէր եէյիպ իչմէյէ վէ րագս էթմէյէ ճեմ՝ օլաճագլարընա պէտէլ՝ Լլլահըն Վէլամընտան նասիհաթ տինկլէմէք իչիւն ճեմ՝ օլմաղա պաշլատըլար : 'Լէֆ' հեր նէ'րէտէ վա՛ղ էտէյօր իտի իսէ , խալգ օրատա սիւրիւ սիւրիւ դօփլանըրլարըտը . վէ չօգ տէֆա՛ եգրաֆ քէօյլէրտէն չօգ դօփլանան խալգըն սէպէպինտէս՝ տէրէլէրտէ եախօտ տաղլարըն թէփէլէրինտէ կէօյիւն գուպպէսի ալթընտա վա՛ղ էթմէյէ մէճպուր օլուրուտու : 'Լէֆ' նագլ էտէր քի , իխթիարլար՝ օլ հալածումուն էսքի զէմանլարընը խաղըլարընա կէթիրիրլէրիտի , քի խալգ հավանըն պօղուգլուղունա պագմայըպ՝ կէճէլէյին գար գըյամէթտէ վէպուղլու հավատա տաղլարը աշարագ չօգ սա՛աթըգ եօլ կիտէրլէրիտի , քի չէօլտէ Լլլահըն ի՛պատէթի իչիւն ճեմ՝ օլան ճեմի՛յէթէ վարսընլար . վէ տէրլէր իտի քի , շիմօի զէմանէ ատէմլէրի թէնպէլ վէ եիւրէքսիզ օլտուլար :

Պա՛ղը էհվալին սէպէպինտէն 1823 սէնէսինին էվախըրընտա չօգ գասապէթ իլէ պումահալի թէրք էթմէյէ մէճպուր օլտու : Վէ

օլ զէման օնու տա՛վէթ էթտիքէրի մահալ-
 ւէրտէն էն զահմէթլի վէ կէօրիւնիւրտէ էն
 փէնասընը սէչտի : 'Սէֆին վարըպ' էօ՛մրիւն
 'Քէլամընը վա՛զ էթմէյէ գարար գըլտըղը
 խալգ' եիւքսէք Ղլի տաղլարընտա սաքին օլ
 Փագըր չօպանլար իտի, քի օնլարըն աթալա-
 րը ալթը իւզ սէնէտէն իլէրի՝ դութտուգլա-
 րը փաք Ղւետարանըն իմանընը գազի սագ-
 ւատըգլարընտան գօվալանմալէրի իլէ՝ Փամի-
 լեալարը իլէ թէրքի տիւնեա էտիպ օլ սարպ
 վէ իւզէրլէրինէ սայքի չըգըլմաղ կիպի օլան
 եիւքսէք տաղլարըն արալարընա վարմըչըտը-
 ւար : ()նլար պիր քէօյտէ տէյիլ խտիլէր ,
 քի եկեղեցական վարըպ սիւրիւսիւնիւն օր-
 թասընտա սաքին օլարապ' օնլարը ի՛պատէթ
 իչիւն քիլիսէյէ ճէմ՝ էթսին , լաքին օնլար՝
 թէփէլէրի էպէտէն գար իլէ էօրթիւլիւ պիր
 տաղիսթան մահալտէ պիր չօգ մէսաֆէտէ տա-
 ղըլմըչ քէօյլէրտէ իտիլէր , քի օնլարըն ճիւմ-
 լէսինի կէօրմէսի՝ պիր չօգ կիւնլիւք վէ հաֆ-
 թալըգ եօլ կէզմէյէ իգթիզալը պիր խըզմէթ
 իտի : Ղլի տաղլարըն արալարընտա օլան օն-
 ւարըն պու էվլէրինէ պիր վէճչիլէ էվ տէյէ-
 ճէք եէրլէրի եօղըւտու . զիրա չօղու օճադ-
 սըզ վէ փէնճէրէսիզ ինլէր իտի : 'Նըշ վագ-
 թընտա հայվանլար վէ ինսանլար եէտի պ
 պիր տամ ալթընտա պերապեր օթուրուր-
 ւարըտը . շէօյլէ քի՝ խալգըն սաքին օլտուգ-

լարը եվէր՝ իջնտէ պիրիքէն չիրքէֆ երլտա պիր տէֆա՝ գալտըրըլըր ախըրլար իտի : () Նլարըն դա՛ամը վէ կիյիմէլի տախի՝ եվէրի գատար ֆէնա վէ փիս իտի : Չամտար ունունտան օլան էքմէքլէրի փէք գապա պիր շէյ իտի : Խասթալըգ վագթընտա՝ եագընտա խասթայա պագաճագ պիր հէքիմ՝ եօղուտու . վէ քէնտիլէր տախի խասթայա միւնասիպ պիր շէյ հազըրլամասընը պիլմէզլէրիտի . խասթա իջիւն պիր չօրպա եա պիր արփա սույու փիլ շիրմէսի պիլէ օնլարըն պիլկի վէ մա՛րիֆէթլէրինտէն իւսթիւն պիր շէյ իտի : Պիր փէք տար վէ տէրին տէրէ իջնտէ պիր քիւչիւք քէօյ վարըտը , քի օրատա կիւնէշ երլտա ալթըր այ կիւճիւլէ կէօրիւնիւրիւտիւ : Պու մահալին սաքինլէրի՝ ատէմ՝ եիւզիւ կէօրմէյէ պու գատար ալըշմըշ տէյիլէր իտի քի , Նէֆ օնլարը իլք կէօրմէյէ կիթտիյի գէման՝ ճիւմլէսի չէրկէլէրինէ գաշտըլար , վէ պախուսուս չօճուգլարը՝ եապանճը քիմնէլէրի կէօրիւնճէ ղայէթ չօգ գօրգարլարըտը : Պու մահալէրին մէքթէպ խօճալարը օլ գատար ճահլլ իտիլէր քի , օնլար սայիր մէմլէքէթ տէ օլ տէրէճէ ազ ի՛լմ՝ իլէ քիմնէլէր՝ ղայէթ կէրիտէ գալմըշ չըրաղլար սայըլըր : () Նլարըն՝ գըշըն ալթըր այ մէքթէպ դութտուգլարը վագըրթ իջիւն՝ իւճրէթլէրի պիր Լուիտօր ալթոււնու՝ եանի 100 ղուրուշ գատար

իտի . չիւն քի ոչ դարափլարտա եաղըն մէք-
թէպ' իշխտիլմիշ պիր շէյ տէյիլիտի :

Եւ յէր պիր քիմնէ՝ Եւ ի տաղլարընըն պու
եապանի տէրէլէրինէ սատէճէ տիւնեալի
ի'լմ' թա'լիմ' վէրմէք մէրամը իլէ վարմըշ ու-
սայըտը , պու եապանի մահալէրին սաքին-
լէրինի եաղընը պիր նազար էթմէսի՝ օնուն
պիւթիւն իւմիտինի գադ' էթտիրիպ կէրի չէ-
վիրմէյէ քիֆայէթ էտէրիտի : Եւ քին՝ Եւ ֆէ
էօյլէ կէլմէտի . օ օրայա՝ Տէր ինանանա խէ-
լասէ գուվվէթ օլան Եւ ետարանը կէօթիւր-
տիւ . օնուն մէրամը՝ զայպ օլմուշու արամա-
ղա վէ գուրթարմաղա կէլէնի վա'ղ էթմէք
իտի . վէ պու սէպէպտէն՝ քէնտինի շաղըդ
իլէ վէ ի' թիմատ իլէ իշ կէօրմէյէ վէրտի :
Եւ յաղըն թա'լիմինի վա'ղ էթմէսի իլէ՝ իշպու
տէրէլէրին թէսէլլիճիսի՝ խայըրիսահլէրի վէ
բարեկարգիչլէրի օլտու : Եւ իշ պիր իշ օնուն
սատըգ վէ ա'զիմ զայրէթինի քէսէճէք տէ-
րէճէտէ օգատար միւշքիւ կէօրիւնմէզ իտի :
() օնուն՝ քէնտի՝ Եւ լրթարըճըսընա մու-
հապպէթինտէն սատըր օլան գօնշուսունա
մուհապպէթի՝ Տէրի կէրի տուրանլարըն վէ
զըտտ կէլէնլէրին եիւրէքլէրինի գաղանըպ
պիրլէշտիրիրիտի : Պու խաղա՝ վագըթ պէ
վագըթ քարոզիչլիք՝ խօճալըգ՝ մի'մարլըգ վէ
չիֆթիլիք էտէրիտի . վէ ճիւմլէսի՝ Եւ լահա
մուհապպէթինին մէյվէսի իտի : Եւ օգ տէֆա՝

պիւթիւն կիւն սապաճտան ակնշամա գատար
էվտէն էվէ էօյրէթմէյէ վէ թա'լիմ վէրմէ-
յէ մէշղուլ օլտուգտան սօնկրա' կիւնտիւ-
զիւն էդրաֆ տաղլարտա սիւրիւլէրինի կիւ-
տէն վէ դաշ քէսմէյէ եախօտ սայիր խըզ-
մէթ իլէ մէշղուլ օլան չօճուգլարը ճէմ' է-
տիպ' կէճէնին պիր չօգ վագթընը օնլարա
խէլասըն ճշմարտութիւնլարընը վա'ղ էթ-
մէքտէ սարֆ էտէրիտի :

() նուն պու գատար գայղուլարընտան
սօնկրա' ճէմա'աթընըն տիւնեայէ տայիր
հաճէթլէրինէ տախիպագմաղա վագրթ պու-
լուրուտու , զէրա օ' հէր վէճհիլէ օնլարը
րահաթ վէ սա'ատէթլու էթմէյէ չօգ արզու
էտէրիտի : Լ յէր օլ զէմանէ գատար վա-
րըլմաղ օլան պիր մահալէ եօլ' եա պիր եէր-
տէ պիր սու եօլու եափըլմաղա' եախօտ մահ-
սուլ վէրմէզ պիր եէր թիմար օլուպ մահ-
սուլտար եափըլմաղա իգթիզա էթսէ իտի ,
'Լէֆ' սատէճէ նասիհաթ վէրմէյէ վէ թէր-
թիպլէր կէօսթէրմէյէ տէյիլ իլլա իշճիլէրին
պաշընա կէչիպ իշ պիլէ իշէմէյէ հապըր ի-
տի : Ֆիէնա էսքի ուսուլէրինէ գափի եափըշ-
մաղըլա պիր եէնի էյի ուսուլուն իճատընա
չօգ սըգընթը կէօսթէրտիքլէրի իշիւն' հէր
պիր պաշըլըճա իշտէ իլք էլ գօյան օ' իտի .
վէ պու մինվալ իւզըն պիր դարաֆտան ի'պ-
րէթի իլէ օնլարը իշէ զայրէթլէ' Կրիր իտի ,

վէ օպիր դարաֆտան՝ օնլար իլէ բուհանի սէօհպէթլէր սէօյլէշմէյիլէ , իշլէրինի պիր բուհանի պէրէքէթ փուլնկարընա թէպտիլ էտէրիտի : () Լ ֆուգարա չօպանլարա՝ դա՝ ամլարը օլան սէպղէվաթը տիքիպ թիմար էթմէյէ պիր եէնի ուսուլ էօյրէթտի . վէ պու մինվալ իւզըն օնլարըն դա՝ամը հէմ տահա պօլ հէմ տահա էյի օլմաղա վէսիլէ օլտու : () Նլարա՝ սաքին օլտու գլարը խանէլէրինին եափըսընը փէք իգթիղալը օլան էյիլէթմէսինէ եօլլար կէօսթէրտի . վէ խասթալար իչիւն հաֆիֆ վէ էյի դա՝ամ հազըրլամաղա էօյրէթտի : Կըշըն օլ դարաֆլարը գար պասըպ՝ քէօյտէն քէօյէ կէզէրէք խալըր զիյարէթ էթմէյէ գատիր օլամատըղընտան՝ հէփ աչըգկէօղ տէլի գանլըլարը քէնտի օլտուղու մահալէ՝ ճէմ՝ էյլէտի՝ քի օնլարա ֆայիտալը ի՛լմէր էօյրէտէ , վէ խուսուսա օնլարա Լ՝ւետարանըն ճշմարտութիւնլարընը թա՛լիմ վէրէ , վէ պուլնտան պէօյլէ մէքթէպ խօճալարը օլմաղա՝ վէ քէնտի պուլունտուգլարը մահալէրտէ Լ՝լահըն լուգֆուլնու տահա զիյատէ ֆայիտէ իլէ շէհատէթ էթմէյէ գատիր օլալար :

Լէֆ պիր մահալտէ տէյօր քի , “ Էր կիւնիւ իւչէ թագսիմ էտէրիղ . պիր գըսմը՝ կիւնէշին տօղմասընտան էօյլէնէ պիր սա՝ աթ գալանատէք տիր , իքինճիսի էօյլէնտէն

ախշամատէք՝ վէ իւչիւնճիւսիւ ախշամ գա՝
 ամրնտան կէճէ եարըսընա պիր եա իքի սա՝
 աթ գալսնատէք տիր . վէ պու մինվալ իւզ-
 րէ հէր պիր կիւնտէ օն տէօրթ եա օն պէշ
 սա՝աթ տէրս վէ թա՝լիմտէ սարփ օլունու-
 յօր՝ : Պու դարափլարտա էմէքլէրինին վա-
 սիգասը իլէ Մ. ետարանըն պու գատար գա-
 պուլ օլունուպ՝ Լ՝ օմիւր էքմէյի իչիւն խալգ-
 տա պէօյլէ պիր ա՝զիմճլըգ փէյտա օլտու-
 ղունու կէօրտիւյիւնտէ , օնուն եիւրէյի նէ՝
 գատար շաղլըգ վէ ֆէրրաճլըգ իլէ տօլմօշ
 օլմալը տըր : Մ. լաճըն Ռուհու՝ պիր չօգ ճան-
 լարը եէնի պիր է՝օմրէ ույանտըրտը . թէն-
 պէլլիք՝ սէրխօշուգ՝ վէ նիզա՝ թէօճմէթլէ-
 րի վէ գապա թէն սէֆա՝աթլէրի եավաշ
 եավաշ ղայպ օլմաղա պաշլատըլար , վէ օն-
 լարըն եէրինէ իչիւզարլըգ՝ պըգըգ վէ սէ-
 լամէթ վէ Րապպտա պիր ֆէրրաճլըգ կէօ-
 րիւնմէյէ պաշլատը : () Լ ճանիպլէրտէ պու-
 լունան Փամիլեալարը՝ մուհապպէթին պաղը
 իլէ պիրի պիրի իլէ պաղլամաղա պաշլատը ,
 վէ պիրի պիրինի իմանտէ մա՝մուր էթմէնին
 հէմ Րապպըն ի՝լմինտէ թէրագգա պուլմա-
 նըն արգուսու կէրէք իսթիարլարըն վէ կէ-
 րէք կէնճլէրին արասընտա եայըլտը : Եիւք-
 սէք եէրլէրտէ ըրմագլար՝ վէ վատիլէրին օր-
 թասընտա փունկարլար աչաճաղըմ . . .
 Ս է իսիսզ (եէր) սէվինիպ նէրքիս կիպի չի-

չէքլէնէճէք : Եսայ . Խա . 18 . վէ լէ . 1 :
Պոլնլար՝ վէ պոլնոլն կիպի վա՛տլէր՝ պոլն-
ճէ սէնէլէր քարոզիչսիզ գալան պոլ մահալ-
լէրին իւզէրինէ թէքմիլ օլմաղա պաշլամըշ
կէօրիւնիւրիւտիւ :

Նէֆին պոլ եապանի սէմթլէրտէ չէքտի-
յի էմէքլէրինին մէյվէլէրի աշիքեար օլ-
տուգճէ՝ օնոլն տախի շաղըղը վէ Բապպ
իչիւն զայրէթի արթա՛րըտը . վէ Նլաճըն
պոլ էմին վէ հալիմ գուլու՝ վա՛ղ էթտիյի
Նւետարան իլէրի կիթտիքճէ, օտախի Վը-
րիստոսոլն խըզմէթինտէ քէնտի ճէհտինի
արթըրըրըտը : ()նոլն դապիա՛թտէն սաղ
վէ գալի վիւճիւտիւ՝ ա՛լէսսէվի ինսանըն
գուվվէթինտէն իւթիւն կէօրիւնէն պոլ է-
մէքլէրէ սէքիզսէնէ գատար տայանտը : 1826
սէնէսինտէ իպթիտա մի՛տէսինտէ պիր զա-
յի՛ֆլիք տույտու . վէ պոլնոլ՝ օլ եէրլէրտէ
եէմէք փիշերմէք իչիւն գուլանտըգլարը
պագըր թէնճէրէլէրին նաիաքըղընտան ա՛-
րիզ օլմուշ պիր շէյ զանն էթտի : Պոլ զա-
յի՛ֆլիյի էվիւլա քիւչիւք տիր շէյ սայըպ՝
Նլաճըն պոլ գատար պէրէքէթլէտիյի պիր
թարլայը պըրագմաղա հագգը եօգ տիւչիւն-
տիւ : Սէքթէպ խօճալարը հազըրլամագ
խոլտոլսոլնտա գուլումուշ օլուպ կէչէն գըշըն
իճրասընա պաշլամըշ իտիյի թէրթիպլէրին
հոլսուլէ կէթիրմէսինի՝ պոլ սէնէնին գըշէ-

յամբնտա քէնտինէ իշ կիւճ էյլէտի . լաքին չօդ գասէվէթ իլէ անկլատը քի , տէրս վերմէքտէ՝ էվվէլէսի գատար տայանամազիտի , վէ մի՝ տէսինին զայի՝ ֆլիյի օլ տէրէճէ արթտը քի , էն հաֆիֆ դա՛ամ պիլէ օնա սանճը վէրիւրիտի :

1827 սէնէսինին իլք պահարրնտա եինէ օնուն շայիրտէրի տաղըտը , վէ քէնտիսի եինէ ճէմա՛աթլարընը զիյարէթ էթմէյէ՝ վէ ա՛տէթ իւզըն քիլիսէլէրտէ վա՛ղ էթմէյէ պաշլատը . լաքին պու էսնատէ խասթալըը արթմաղըլա պիր եէրտէ պիր գաչ կիւն գալմաղա մէճպուր օլտուղունտան՝ աշիքեար անկլատը քի , պու ֆագիր տաղըլլար օնա օլան պիւթիւն մուհապպէթլէրի իլէ խասթալըղընա վէրմէյէ գատիր օլամատըգլարը եարտըմը՝ վարըպ պիր զայրի եէրտէ արամալը : Եօ՛մրիւնիւ՝ եալընըզ Քրիստոսուն խրզմէթինտէ սարֆօլունտուղու ղէման գըլմէթլի սայան պիր քիմնէյէ՝ պու եօլու դութմաղա մէճպուր օլմասը չօդ աճը վէրտի . վէ սէվտիյի ճէմա՛աթընտան այրըլմագ միւլահազասընտան հասիլ օլան գասապէթի՝ խալգըն օնա կէօսթէրտիքլէրի գայղու՝ վէ տէրտի իչիւն կէօսթէրտիքլէրի աճը՝ չօդ զիյատէ՝ օլուրուտու : () Նուն խաղըրընը սօրմագ վէ օնա էլլէրինտէն կէլէն եարտըմը սունմագ իչիւն՝ օնուն քիլիսէլէրիին ժողովուրդուն .

տան չօգ քիմնելէր պիր գաչ կիւնլիւք եօլ-
տան կելիրլէրիտի : Պիր կիւն՝ քէնտիսինի
փէք ֆէնա հալտէ տույմուշ իքէն, էգրաֆըն-
տա գասավէթ իլէ տօլու ճէմա՝ աթընտան
պիր գաչ քիշի օլմաղըլա՝ գասավէթլէրտէն
ֆուրսաթ ալըպ՝ օնլարա ճանլարը խուսու-
սունտա վաֆիր սէօյլէտի : () նուէն սէօյլէրի՝
օնլարըն եիւրէքլէրինէ իշլէտի . վէ օնտան
սօնկրա սէօյլէտիյի խուսուսունտա տէտի .
“Մ. Տ. , էյէր օլ ղէմանտէ պէնիմ բուհում
գուվվէթլէնտիյի կիպի՝ տայիմա գուվվէթ-
լէնէճէք օլուրսա , խասթալըգ սաղլըգտան՝
վիւճիւտ աղըրսը բահաթ ու սահաթաան նէ՝
գատար արգուլու վէ խայրըլ տըր . օլ ղէ-
ման ճանի կէօնիւտէն՝ ‘Ս’ էշագգաթլարտա՝
տաիի էօյիւնիւրիւզ՝ (Հոգի . Ե . 3 .) տէ-
յէ պիլիւրիզ՝ :

() նուէն սահիհ հալինի քէնտինտէն է-
յի անկլայան տօսթլարընըն եալվարմալարը՝
սաղլըգ ու շիֆա պուլմագ իշիւն ճ’ինէվ-
րայէ վարմաղա ա՝ գըպէթ օնու իսքեաթ էթ-
տիլէր : () Լ շէհիրտէ հէր դարաֆտան օնա
չօգ մուհապպէթ վէ ի’թիպար՝ վէ օնուէն
վիւճիւտիւնիւն զայի’ֆլիյինէ աճրմագըգ
իգհար օլունտու . վէ էվլէլա՝ քէնտինի վա-
ֆիրճէ էյի օլմուշ տույտու : () րատա իքէն
տուա՝ վէ ի’պատէթ ճէմի’յէթլէրինտէ քա-
րողիլիք էտէրիտի . վէ պուլնտան ագտէմ

քէնտի խրղմէթինտէն պունճէ քիմսէլէր ֆայ-
տէ պուլմուշ մահալէրի զիյարէթ էտէր ի-
տի . վէ խէլաս արզուլէյէն ճանլարտա Լւ-
լահ Վէլամընըն թօխումունու էքէ պիլտի-
յի զէմանլէրտէ՝ տէրտ ու էզէյէթինի ունու-
տուրուտու : Խասթալըզ արթըպ արթըզ
չօգ սէօյլէյէմէզ օլտուղու զէմանտէ՝ միւլա-
հաղալարընը եազըպ րասթ կէլտիյի քիմսէլէ-
րէ օգուրուտու : Լյէրչի շիֆա պուլուպ
սաղալմաղա իւմիտի եօղ իտի իսէտէ , հէքիմ-
լէրին օնա Վլօմպիէր գափլըճալարընա վար-
մաղա թա՛րիֆ էթտիքլէրինի տինկլէտի . վէ
1828 սէնէսինին Նուլիս այընըն 19ունտա
օրայա կիթմէյէ եօլա չըգըպ՝ աղըր ազըր կի-
տէրէք պիր գաչ սա՛աթըզ եօլտա գօնագ
էտէրիտի : Խմտի եօլճուլուգտան գուվվէթ
պուլուպ դայրէթլէնմէյիլէ , եօլտա գօնագ
էթտիյի հէփ մահալէրտէ վա՛ղ էթմէյէ
գատիր օլտու : Վլօմպիէրտէ քէնտի Լփէն-
տիսինէ օլան ա՛շգը սէպէպինտէն՝ օրատա
ճէմ՝ օլմուշ գարըջըզ գալապալըղա Լյ՝ամրին
սէօզիւնիւ վա՛ղ էթմէյէ մէճպուր օլտու ,
քի օնուն տէտիյինէ կէօրէ օլ գալապալըղըն
իչինտէ էպէտիլիյին իւզէրինէ տիւշիւնիւր
հիչ քիմսէ կէօրիւնմէզ իտի . օնլար՝ քէնտի
խասթալըզլարընա եախօտ զէվգ ու սէֆա՝
աթլէրինէ տիգգաթ էթմէյէ՝ քէնտիլէրինի
պու գատար վերմիշլէրիտի :

() Լ մահալին ա՛յանընըն էվինտէ հէր
 Կիրակի կիւնիւ խալգը ճէմա՛ւթ իլէ ի՛յա-
 տէթէ ճէմ՝ էտէրիտի . վէ օրատա իքի պէօ-
 յիւք տիվանխանէ տօլուսու քիպար վէ զէն-
 կին խալգտան ի՛յարէթ պիր ճէմա՛ւթա Մ. Լ-
 լահըն Սէօզիւնիւ՝ այնի ֆոռգարա քէօյլիւ-
 լէրէ վա՛ղ էթմէյէ ա՛տէթի օլան օլ սատէ-
 տիլ վէ հարարէթ իլէ վա՛ղ էյլէտի :

() Լ սէնէնին կիւզ մէվսիմինտէ խալգ եա-
 վաշ եավաշ գափիլըճալարը թէրք էթմէյէ
 պաշլատրլար , վէ օնուն գուվվէթի թագաթը
 պիւթիւն պիւթիւնէ քէսիլիպ կերի կիթմէ-
 յէ գատիր օլմատըղընտան՝ օրատա եալընըզ-
 լըգտա գալտը : () Լ զէման եալընըզ էտէ պիւ-
 տիյի՝ Մ. Լի տաղլարընըն վատիլէրինտէ սա-
 քին օլան օնուն ասլա ա՛գլընտան չըգմամըշ
 օլան ճէմա՛ւթընտա եազմագ իտի . վէ ար-
 թըգ Լ. ֆէնտիսինին պաղընտա չալըշան իշ-
 ճիլէրին սըրասընտան՝ քէնտինին մուղլագա
 չըգմագ լազըմ կէլտիյի միւլահազասընա քէն-
 տինի ալըթըրմաղա մէճպուր օլտու : Իշպու
 տէրտլի վէ գասավէթլի հալինտէ՝ պիր տօս-
 թունա պէօյլէ եազար . “Մ. Լահա՛ պանա իհ-
 սան էյլէտիյի լուգֆ ու քէրէմի իչիւն քի-
 ֆայէթ էտէր միգտարի շիւքր էտէմէյօրում .
 պանա՝ նէ՛ գատար ա՛գըլ րահաթլըղընտա՝
 նէ՛ գատար խաղաղութիւնտա օլմաղա միւ-
 սա՛տէ էտէյօր” :

Վայելթ գուվվէթլի ի'լաճլէր վասիդասը
 իլէ՝ Ն'էնէվըայա կիթմէք իչիւն եօլա չըգա-
 ճագ գատար գուվվէթ քէսպ էթտի : ()րա-
 յա եէթիշտիյինտէ, օնուն սաղալմասը խու-
 սուսուենտա տօսթլարընըն մալիք օլտուգլարը
 փէք աղ իւմիտլէրի՝ թէզ զայպ օլտու . վէ
 ուզուն վագըթ սիւրէճէք պիր խասթալըգ
 սըգլէթի պաշլատը քի , օնուն տօսթլարընա՝
 քէնտինտէն զիյատէ գասավէթ վէրիւրիտի .
 զիրա օնուն էգրաֆընտա օլան շէյլէր քէն-
 տինէ գարարտըգճա՝ օնուն իմանը գուվվէթ-
 լի վէ միւնէվլէր օլմագտա իտի : ()նուն
 մի'տէսի օլ գատար զայի՝ ֆլէնտի քի , եալը-
 նըզ տայանա պիլէճէյի դա'ամ պիրաղ ար-
 եան իտի . վէ պունու պիլէ ալմասը՝ օնա օ-
 գատար աղըը վէ սանճը վէրիւրիտի քի , չօգ
 տէֆա՝ չօգ սա'աթ աճըգ աղըըլարը սըգլէ-
 թինտէն մէճպուր օլմատըգճա՝ օնու ալմաղա
 գարար վէրմէյէ կէօնլիւ իսթէմէզ իտի :
 Սէօհպէթ էթմէսի՝ հէքիմլէրտէն օնա մէմ-
 նո'ւ օլմաղըլա , օնու կէօրմէյէ տօսթլարըն-
 տան փէք աղ քիմնէյէ միւսա'ատէ օլունու-
 րուտու : Վուվվէթի կիթտիքճէ աղալմատա
 իտի , զիրա աճըգտան թէլէֆ օլմագտա իտի .
 վէ պու էսնատէ տիւրլիւ տիւրլիւ թէրթիպ-
 լէր եափըըըրտը , քի օնուն վիւճիւտիւնիւ
 աճըգ իլէ թէլէֆ օլմագտան հըֆզ էտէլէր .
 լաքին էնճամը հիչ պիրիսի պիր ֆայտա էթ-

մէտիյի թագտիրտէ, սիւտ իլէ լիմօն սույու-
նա պիր սիւնկէրի պաթըրըպ' օնուն տու-
տաթլարընը ըսլատըրլարըտը, վէ մի'տէսի-
նի պէսլէյիճի ի'լաճլէր իլէ օվալարլարըտը :

Իշպու եզիյէթլէրի չէքէր իքէն, աղգըն-
տան Տիչ պիր շէքվա սէօզիւ իշիտիլմէտի .
օնուն սէօզլէրի' եդրաթընտա պուլունան
տօսթլարընա տայիմա թէսէլի վէ եիւրէք
վերմէք զըմնընտա իտի : Վայէթ իսթիար
վէ զայի'ֆ օլան վալիտէսինին խուսուսուն-
տան մա'տա' Տիչ պիր եիւրէք րաճաթսըղը-
ղը նիշանէսի կէօսթէրմէտի . չիւնքի վալի-
տէսի օնու օգատար սէվէրիտի քի, կէօրիւ-
նիւրիւտիւ քի, օնուն է'օմրիւ էվլատընըն
է'օմրիւնէ' պաղը իտի, վէ կէօզ եաշլէրի
տէօքմէքտէն քէնտինի զապդ էտէմէզիտի :
Հագիգաթ օ' վալիտէսինին հուզուրունտա
չօգ գավիլիք կէօսթէրիւրիտի, վէ օնա թէ-
սէլի վէրմէյէ ճէհտ էտէրիտի . լաքին վա-
լիտէսի օտատան չըգտըղը զէմանտէ, օնուն
կէօզլէրի տախի օնուն արտընճա վարըրըտը .
վէ օնուն արտընտան քէնտի քէնտինէ աճը-
նարագ' «Լ'Տ'» պիչարէ վալիտէմ' տէյիւ
սէօյլէրիտի : ()նուն ա'գը ֆիքրի' տայիմա
Լլի տաղլարընտա օլան սէվտիյի ճէմա'ա-
թընտա օլուպ' էյէր ափանսըլ եիւրէյին-
տէն պիր արզու եա իւմիտ կէչտի իսէ . օ պու-
լտի քի, Լլաճ օնու' պաղընըն պու դարտա-

ֆրնտա իրզմէթ էթմէյէ նայիլ էյլէսին :
 () նլարա կէօնտէրտիյի՝ լաքին քէնտիսի
 եազմաղա գատիր օլմատըղը մէքթիւպլէր՝
 օնուռն մուհապպէթինին հարարէթինի՝ ի-
 մանընըն ի՛թիմատընը վէ օնուռն սասհիհա-
 ռաքեւական րուհունու էյի կէօսթէրիւլէր :
 Վ էֆաթընտան պիր այ միգտարի էվվէլ՝
 պիրինէ իշպու միւլահազալարը եազտըրլըպ
 շնլարա կէօնտէրտի . « Վ » ուհապպէթսիզ պիր
 Վրիստոնեայ՝ ճէնք կէօրմէմիշ պիր սօլթատ
 տըր . պէնիմ պու հալիմ՝ պանա պունու է-
 յի կէօսթէրիյօր . վէ Վլահ պանա գուվվէթ
 վէրտիքճէ , պունու իգրար էթմէքտէն վազ
 կէլմէյէճէյիմ : Վլահըն փատիշահըղընա
 պիր չօգ մի՛նէթլէր իլէ կիրէճէյիմիզ փէք
 սասհիհ տիր . խէլասըմըղըն սէրվէրի Վֆէն-
 տիմիզին էլէմ իլէ թէքմիլ օլմասը՝ (Եբր .
 ք . 10) խուսուսունտա սէզյլէնէնի՝ իգթիզալը
 տըր քի , պիզ քէնտիմիզ թէճրիւպէ՝ իլէ պի-
 լէլիմ : Ալէլի , շիմտի պէն տէյէ պիլիւրիմ քի ,
 « ճէֆայա տիւշտիւյիւմ՝ պանա էյի տիր » :
 Սաղ . ճթթ . 71 : Հադիգաթ հալիմ փէք
 ֆէնա՝ տըր . պիր չօգ վազըթտան պէրու հիւ
 պիր հարաքէթ էթմէմէյէ մէճպուր օլտոււմ :
 Վրթըգ նէ եէյիպ իշմէյէ՝ նէ ույումսղա՝ նէ
 սէյլէմէյէ նէ օգումաղա նէ տիկլէմէյէ եա-
 խօտ գարընտաշլարըմըն վիզիթալարընը գա-
 պուլ էթմէյէ գատիրիմ , քի պու շէյլէր պա-

նա հէր շէյտէն զիյատէ աճը վերիր . չիւն քի՛ տայիմա է՛օմրիւմիւ ա՛մէլ ու հարաքէթ էթմէքտէ կէչիրմէյէ ալըշմըշըտըմ . վէ պու ճիւմէ իլէ՛ շիմտիքի հալիմի էվվէլքի հալիմէ պէտէլ տէյիշթիրմէմ . զիրա էյէր է՛օմրիւմ Վրիստոսուն խըզմէթինտէ սարֆ օլունտու վէ գարընտաշարըմըն կէօզլէրինտէ ի՛պրէթ ալաճագ պիր է՛օմիւր կէօրիւնտիւ իսէ պիլէ , շիմտի օնտա օգատար էմնիյէթսիզլէք՝ օգատար կիւնահլար՝ օգատար քէօթիւ շէյլէր պուլույօրում քի , օնլար կէօզլէրիմին էօնիւնտէ՛ վէ տահա պէթէրի Մլաճ (Թա՛ալանըն կէօզլէրի էօնիւնտէ՛ խըզմէթիմի լէքէլէթմիշ կէօրիւնիւյօր . շէյլէ քի , էյէր շիմտէն սօնկրա օթուզ երլ տահա է՛օմրիւմ՝ օլսա , պունտան ագտէմ սիւրտիւյիւմ է՛օմիւրտէն տահա էյի՛ տահա Վրիստոնեայա լայըգ վէ տահա ա՛ղիզ պիր է՛օմիւր սիւրէմէմէքտէն՝ օլ երլարը պու տէօշէյին իւզէրինտէ տէրտ՝ աղըր վէ մի՛նէթտէ կէչիրմէսինի եիւզ գաթ զիյատէ տահա էյի սայարըմ՝ :

Ա՛ էֆաթընտան օն պէշ կիւն միգտարի էվվէլ՝ պիր այնայա պագըպ էօլիւմիւն սահիճ նիշանէլէրինի եիւզիւնիւն իւզէրինտէ կէօրմէյիլէ , շաղըրղըլա տէտի . “Մ՛ճ , պէն ազ վագթըն իչինտէ՛ փէք ազ վագթըն իչինտէ կիտիպ Մլաճ իլէ պերապէր օլաճաղըմ” : Պու վագըլթտան սօնկրա արթըգ քէն-

տինի սագընտըրմամասընը քէնտինէ պօրճ սայըպ՝ հեր պիր իսթէյէնի եանընա կէլմէյէ ըուխսաթ վերտի . վէ կէլէնլէրէ՝ էօյլէ նասիհաթ վէ թէսէլլի սէօզլէրի սէօյլէրիտի քի , ճիւմլէսինին եիւրէյինէ իշլէրիտի : () . նուէն օտասը՝ հիչ տսլա պիր զիյարէթճիսիզ գալմատը , վէ օնուէն եանընտան հիչ պիրի թէսէլլիտէն վէ նասիհաթտէն մահրոււմչըգմազ իտի : Վէնտինին ժողովուրդունա հէփ եազտըզը շէյլէրէ թէքրար իմզաքընը գօրմու տէյիւսիւալէտէն պիր տօսթուէնա ճէվապընտա՝ եիւրէք տօլղունլուղու իլէ տէտի քի՝ « Ինանըրըմքի , կէօքտէն տախի օնլարա հէման օ՝ շէյլէրի սէօյլէյէճէյիմ » : Պիր սայիր վագըթտա տէտի քի , « Լեհտարան՝ սահիհ՝ սահիհ՝ սահիհ տիր » . պունու պիլքփէք զայի՛ֆ սէս իլէ՝ լաքին տօլղուն եիւրէք իլէ սէօյլէտի : Վէ քաթընտան պիր գաչ կիւն էվվէլ՝ սէվկիւլիւ ժողովուրդունա պիր մէքթիւպ տաշա կէօնտէրմէք իսթէտի . լաքին իքի տօսթ օնու գալտըրըպ եաթագտա դու թտուլար , վէ կէօզլէրի էյիճէ կէօրէմէզ օլտուղունտան՝ պիր դապագա մէքթիւպ քեաղըտընըն պիր եիւղիւնիւ տօլտուրարագ պէօյիւք վէ թէրթիպսիզ եաղըլար իլէ եաղըպ՝ պու մէֆհոււտա պիր մէքթիւպ եազտը :

« Լլեւհաճ ըսմարլատըգ . . . հէփ Պէլիսսիէրլէրէ , քի օնլար զայէթլէ սէվտիյիմ »

տօսթլար տըր . . . Ս'էնսին հէփ գարըն-
տաշլարընա վէ գըղգարընտաշլարընա , Լւ-
լահա' ըսմարլատըգ , Լւլահա' ըսմարլատըգ :
Պէն թէքմիլ խաղաղութիւն իլէ փէտէրի-
միղէ չըգայօրում . Յաղթութիւն՝ Յիսուս
Քրիստոսուն վասիդասը իլէ յաղթութիւն ,
յաղթութիւն :

ՖԻԼԻԲՍ ՆԵՏ" :

Աէվտիյի տօսթլարընը զիքը էտիպ' տիւ-
նեա մասլահաթլարընա եիւրէք ռահաթլը-
ղը վէ կիւլէր եիւզ իլէ նիզամ վէրտիքտէն
սօնկրա , Վուրթարըճըսընըն ի'նայէթի ի-
լէ օնու էպէտի է'օմրէ կէօթիւրէճէք սօնկ
սավաշը՝ շաղըղըլա պէքլէրիտի : Իշպու
փէք էպիյէթլի օլան ճան չէքիշմէք սավաշը՝
1829 սէնէսի Լպրիլ այընըն 12սինտէ օ-
թուզ պիր եաշընտա իքէն՝ թէքմիլ օլտու :
()նուն տօսթլարը պէօյլէ խապէր վէրիւրլէր .
“ ()նու՝ տէօրթ սա'աթ գատար կէօզլէրի
եօգարըյա տօղրուլմուշ կէօրտիւք : Աէօք-
սիւնտէն եօգարը չըգան հէր պիր նէֆէս՝
կէօրիւնիւր քի , պիր տուա' իլէ պերապէր
կէլիրիտի , վէ պու հիյպէթլու տագիգէաէ՝
էօլիւմիւն գուվվէթի օնու պիլքիւլլիյէ եէն-
միշ իքէն՝ ճանի կէօնիւլտէն արղուլարընը
պէյան էթմէքտէ՝ էդրաֆընտա օլանլարըն
ճիւմլէսինտէն հէրարէթլի իտի : ()նուն

չօգ վագրթ սիւրէն էղի, յէթ ու մի՛նէթլէրի
իչիւն աղլայրայ ահ չէքտիք . լաքին օնուն ի-
մանընըն գուվլէթի՝ եիւղիւնտէ աշիքեար
կէօրիւնիւրիւտիւ , վէ օ՝ պիղիմ իմանըմըզա
գուվլէթ վէրտի . վէ պիղէ կէօրիւնիւր ի-
տի քի , օնուն ճանընը՝ տուտագլարընըն իւ-
զէրինտէ տիթրէյիպ էօլիւմսիւղիւք ար-
ղուլէտիյինի կէօրիւյօրուղ : () նուն շիտ-
տէթ իլէ օլան արղուլարընըն բուհունու
կիթտիքճէ տահա էյի անկլամաղաբատիր օլ-
տուգ . շէօյլէ քի նիհայէթի հէփիմիղ պիր
սէս իլէ 'Կէլ , եա՛ () իսուս 'Բրիստոս' թէզ
կէլ՝ տէյիւ չաղըրտըգ՝ :

'Կէփին թէլիֆաթընտան իշպու Կիւնաս
վէ Խէլաս իւնվանի իլէ բէօալէսի՝ պա՛ղը մէ-
հէլսիղ մահալլէրի՝ էքսէրի պու մէմլէքէ-
թիս ա՛տէթլէրինէ ույտուրուլմագ իչիւն՝
թէպտիլ օլունուպ թիւրքճէյէ թէրճիւմէ
օլունմուշ տուր :

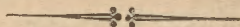
ԿԻՒՆԱՀ ՎԵ ԽԵԼԱՍ

ԻՒԶԵՐԻՆԵ

ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԻԼԵ ԺՈՂՈՎԱՌԻՐԴ ՈՒՆՈՒՆ

ՊԵՅՆՆՏԵ

ՄԻՒՔԵԱԼԵ ՄԵԼԵՐ :

ՄԻՒՔԵԱԼԵ ՄԵԼԵՐ 1 :

ԿԻՒՆԱՀ ԻՒԶԵՐԻՆԵ

Քեզալիք սիզ տախի սիզէ հէփ էմը օլունանլարը էթ-
տիյինիզ գէման տէյին քի , — Ֆայտէսիզ գուլա-
բըզ, զիրա էթմէյէ պօրճըս օլտուղունուզըս էթմիլիզ
Նուկ . ԺԷ . 10 :

ՎԱՐԴԱՊԵՏ : Իֆէնտիսիզին պու սէօզէ-
րինի էյիճէ անկլամագ իչիւն պիզէ կէրէք
տիր քի , էվլէլա՝ Գուլ տէմէք նէ տէմէք օլ-
տուղունու էյի պիլէլիմ : Իմտի գուլ տէ-
մէք՝ ագչէ իլէ սաթուն ալլնմը՝ եախօտ
ճէնքտէ ալլնմը՝ պիր ատէմ տիր , քի է-
ֆէնտիսի օնու իսթէտիյինէ՝ կէօրէ գուլա-
նըր . օնուն գազանտըղը ագչէ՝ մալվէ քէն-
տի վիւճիւտի՝ պիլէ էֆէնտիսիսին սայըլըր :

Եւ իմոյսի պու միսիլի գուլլար՝ Վրիստոնեայ
միլէթէրինին չօղունուն իչինտէ եօգ տուր.
վէ պա՛ղը փէք ազ միլէթէրտէ պուլունու-
յօր իսէտէ, պու ա՛տէթին տէֆ՝ օլունմա-
սընա զայէթ ա՛ղիմ ճէհտէր օլունույօր :
Պուրատա Լփէնտիմիլին Գուլլունէթին-
տէն մերամը՝ պէօյլէ պիր հալտէ պուլունան
պիր ատէմ անկլաթմագ տըր : Իմոյսի սիզէ
սիւալ էտէրիմ . պիր գուլլ նէ՞ էթմէյէ
պօրճլու տուր :

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ . Լփէնտիսի օնա հէր նէ
էմը էտէրսէ էթմէյէ պօրճլու տուր :

Վ . Իմոյսի գուլլ պէօյլէ էտինճէ, Լփէն-
տիսի օնա նէ՞ իւճրէթ վէրմէլի տիր :

Ժ . Հի՛չ պիր շէյ վէրմէլի տէյիլ տիր :

Վ . Նի՞ջին :

Ժ . Չիւնքի օ՝ սատէճէ էթմէյէ պօրճլու
օլտուղունո՛ւ էթմիշ օլուր :

Վ . Իմոյսի պունտան կէօրիւնիւր քի ,
պէղ՝ էթմէյէ պօրճլու օլտուղումուղու էթ-
տիյիմիզ թագտիրտէ, պիր իւճրէթ դալապ
էթմէյէ հագգըմըզ եօգ տուր : Լաքին սի-
զէ պա՛ղը պաշգա էօրնէքլէր վէրէյիմ քի ,
օնլարըն վասիդասը իլէ պունու տահա էյի
անկլայա պիլիրսինիզ : Իշիթմէտինիզմի քի,
հէր պիր մէմլէքէթտէ օրէնքլէր վէ գանուն-
լար վար . վէ մէմլէքէթլէրին զապիդլէրի
օնլարըն իճրա օլունմալէրինէ տիգգաթ է-
տէրլէր :

Ժ . Լ Վ Վ Ե Թ .

Ս . Պ ու օրէնքէր հանկը շէյլէրի Եւ-
սաֆ Էտէրլէր , վէ նէ Էթմէյէ Էմր Էտէր-
լէր :

Ժ . () նլար գաթլ Էթմէյի՝ խըրսըզլը-
ղը՝ գօնշուսուզու ինճիթմէյի՝ կէօմրիւք-
տէն մալ գաչըրմայը վէ պունուն կիպի քէօ-
թիւ շէյլէրի Եսսագ Էտէրլէր . վէ խարաճ
վերկի վերմէյի վէ Ղայրի Փայտալը շէյլէրի
Էմր Էտէրլէր :

Ս . Պ ու թէնպիշլէրին ճիւմլէսինի սագ-
լամազա պօրճլո՛ւմոյուզ :

Ժ . Լ Վ Վ Ե Թ՝ պօրճլո՛ւմոյուզ :

Ս . Լ յէր պիր ատէմ կելիւր տէ՝ պիր
մէմլէքէթին վալիսինտէն Եա զապիդինտէն՝
պիւթիւն Էօմրիւմտէ պու թէնպիշլէրին
ճիւմլէսինի էյի հըֆզ Էտիպ՝ ատէմ Էօլ-
տիւրմէտիմ՝ խըրսըզլըզ Էթմէտիմ՝ քիմնէ-
յի ինճիթմէտիմ՝ կէօմրիւքտէն մալ գաչըր-
մատըմ՝ վէ տայիմա հիսսէմէ իսապէթ Էտէն
վերկիյի Էտա էյլէտիմ տէյէրէք , պունուն
իչիւն պիր իւլիւֆէ դալապ Էտէրսէ , օ ա-
տէմ իչիւն նէ տիւշիւնէ պիլիւրիզ :

Ժ . () ատէմի հէր քէս վէվալէնէճէք
տիր . օնա տէյէճէքլէր քի , փէք էյի Էթ-
տին . տայիմա Էօլէ էյլէ , վէ րահաթտէ՝
օլուրսուն . սէնի ասլա հապսէ գօմազլար ,
վէ սէնի ասլա թէքտիր Էթմէզլէր , վէ հիչ
պիր ճէրիմէ վերմէզսին :

Ս . Տօս տօղրու պէջլէ՛ տիր . հէփ էթմէյէ՛ պօրճլու օլտուղումուզու էթտիյիմիզ զէման՝ ճէզա չէքմէքտէն ազատ գալըրըլ , վէ պունտան զիյատէ պիր շէյ դալապ էթմէյէ հադգըմըլ եօ՛գ տուր : Լաքին էյէր պիր զայրի ատէմին իշինտէ իշլէյէճէք օլուրսագ , օ՛ պիղիմ իւճրէթիմիզի վէրմէլի տէյիլ մի :

Ժ . Հապհէսիզ վէրմէլի տիր :

Ս . Նէ՛ իշիւն :

Ժ . Չիւն քի էջլէ էթմէյէ մէճպուր տէյիլիզ . վէ օնա իշլէմէյէ պօրճումուզ եօգ տուր :

Ս . Հապիգաթ էջլէ տիր : Ս է էյէր զապիղլէր՝ պիզէ օրէնքտէն էմր օլունան պա՛ղը շէյլէրի էթմէյէ տա՛վէթ հտէրլէրսէ , օնլար իշիւն պիզէ իւճրէթ վէրիլլէ՛րմի :

Ժ . Խայըր . զիրա օ շէյլէրին իճրասը պօյնումուզա պօրճ տուր . վէ էյէր օնլարը էթմէզսէք ճէզա չէքէրիզ :

Ս . Ըտէմլէր էյէր զայրի քիմնէլէրին չօճուգլարընը սադլարլար՝ վէ օնլարա շէյ էջրէտիրլէրսէ , ա՛լէսսէվի՛ օնլար օնուն իշիւն իւճրէթ ալըրլար . լաքին օնլար՝ քէնտի հվլատլարընը պէսլէտիքլէրի վէ օնլարա շէյ էջրէթտիքլէրի իշիւն իւճրէթ ալըրլար մը :

Ժ . Խայըր . չիւն քի պու՛ օնլարլն պօրճու տուր :

Ս . Փէտերի իչիւն իշ իշէյէն պիր չօ-
 ճուգ տախի ա՛յնի պունո՛ւն կիպի տիր : Իմ-
 տի պունտան պէօյլէ կէսրիւյօրուզ քի , պու-
 տիւնեատա , սատէճէ պօրճումուզու էտա
 էթտիյիմիզ զէման՝ պիր իւճրէթ եա պէտէլ
 պէքլէմէյէ հագգըմըզ եօ՛գ տուր : Ս է օյ-
 լէ օլտուգտան սօնկրա՝ միւպարէք Մլլաճ ի՛ն-
 տինտէ՝ պու զայրի տիւրլիւ օլտուզունու
 թաճմին էտէճէք եէրիմիզ վա՛րմը : Մլլաճ
 թա՛ալանըն օրէնքլէրինի սագլամասը՝ պօյ-
 նումուզա պօ՛րճ տուր . զիրա օ՛ յֆէնտիմիզ՝
 փատիլաճըմըզ վէ փէտերիմիզ տիր : Սիզի
 օ՛ եարաթտը , նէֆէս ալտըղըմըզ հաճայը
 վէ եէտիյիմիզ էքմէյի պիզէ վէրէն օ՛ տուր :
 “Օ իրա օնուն իլէ եաշարըզ վէ թէփրէնի-
 րիզ , վէ մէվճիւտ իզ” : Սորժ . ԺՂ . 28 :
 Հէփ մալիք օլտուզումուզ շէյլէր իչիւն՝ օ-
 նա պօրճույուզ : Իմտի պունտան պէօյլէ՝
 օնա թէքմիլէն իդա՛աթ էթմէյէ պօյնու-
 մուզա պօ՛րճ տուր : () նուն պիզտէն նէ՞
 դալապ էթտիյի խադրընըզա կէլլօրմու :
 () ն թէնպիհլէրին խիւլասասընը սէօյլէյէ
 պիլլիմիսինիզ :

Ժ . “Մլլաճըն Բապպը պիւթիւն եիւրէ-
 յինտէն վէ պիւթիւն ճանընտան վէ պիւ-
 թիւն ֆիքրինտէն սէվէսին : Իլք վէ պէօյիւք
 թէնպիհ պո՛ւ տուր : Ս է պունուն մէնէնտի
 իքինճի՝ գօնշունու քէնտին կիպի սէվէսին” :
 Սորժ . իք . 37—39 : 5 խ

Վ . Փէք էյի . պունտան զիյատէ պիր շէյ
էտէ պիլիւրմիյիզ : Պիր քէրրէ տիւշիւնիւն ,
Լլւաճը պիւթիւն եիւրէյիմիզտէն վէ պիւ-
թիւն գուվվէթիմիզտէն զիյատէ սէվմէք
միւմքիւնմիւ : Վ է գօնշուժուցու տախի քէն-
տիմիզտէն զիյատէ սէվէ պիլիւրմիյիզ : Խա-
յըր՝ պէլի խայրր . մէլէքլէր պիլէ Լլւաճը
պիւթիւն գուվվէթլէրինտէն զիյատէ սէվէ-
մէզլէր : Պիր ատէմ՝ Տէր նէ՝ գատար զէնկին
օլսա , պիւթիւն մալինտէն զիյատէ սատա-
գա վէրէ պիլիւրմի : Խմտի տիւնեա իւզէրին-
տէ վէ կէօքտէ պիլէ պիր մախլուգ՝ Լլւաճ
իչիւն վէ գօնշուսու իչիւն պօյնուժա պօրճ
օլանտան զիյատէ պիր շէյ էտէ պիլէճէյի-
նի ա՝ գլընըզ քէսէրմի : Խայրր՝ էօյլէ պիր
մախլուգ եօ՛գ տուր , վէ էօյլէ պիր մախլուգ
օ՛լմամը՝ վէ օլաճաղը եօ՛գ տուր : Տիւնեա-
նըն սօնու կէլէճէք , վէ օզէմանէ գատար՝
պօրճուժուզ օլմայան Տիչ պիր խայրր ա՝ մէլ
եափրլաճագ տէյիլ տիր : Խմտի պու պէօլէ
օլունճա՝ պիղ՝ պօյնուժուզա Տէփ պօրճ օլա-
նը եափտըգտան սօնկրա՝ քէնտիմիզի նէ՞
սայմալըյըլ :

Ժ . Պայիտէսիզ գուլլար սայմալըյըլ :
Պ . Ժ . Ժ . 10 : Լաքին տէ՞նմէտիմի քի ,
Լլւաճ Տէր պիր խայրր ա՝ մէլին իւճրէթինի՝
վէրէճէք , վէ Յիսուս Քրիստոսուն ատը իլէ
պիր շայիրտէ վէրիլէն պիր գատէճ սօղուգ
սու պիլէ իւճրէթսիզ գալմայաճագ տըր :

Ա . Ի վվէթ , հագիգաթ էօյլէ՝ տիր :
 Լաքին արանըգտան Աիմօնա սիւալ էտէ-
 րիմ . սէն իքի սէնէ եանաշմալըգ էթտին .
 էֆէնտին սանա պու էսնատէ հագգընտան
 մա՛տա պիր շէյ վերտիյի վարմը :

ՍԻՍՕՆ . Ի վվէթ . իշիմէ կիւճիւմէ էյի
 մուգայէտ ղտուղում վագըթ՝ պա՛ղը տէֆա՛
 էֆէնտիմ պանա պիր պէշլիք՝ վէ պա՛ղը
 քերրէ պիր եիրմիլէք պիլէ վերիւրիտի :

Ա . Իմտի էֆէնտին սանա պունու վեր-
 մէյէ պօրճլումու իտի :

Ա . Խալըր , պէն օնուն եանընա եանաշ-
 տըղըմ վագըթ՝ պու գավլիմիզտէ եօ՛ղու-
 տու . լաքին օ՛ պունու պանա էյլիյինտէն՝
 վէ պէնի իշիմէ մուգայէտ էթմէք սէպէպին-
 տէն վերիւրիտի :

Ա . Իյէր սէն՝ էֆէնտին սանա հէր
 հաֆթա պիրէր պէշլիք վերմէյէ պօրճլո՛ւ
 տուր խիւլեասը իլէ՛ օնու իւճրէթ տէյիւ
 դալապ էտէճէք օլսայըտըն , օնէ՛ տիւշիւ-
 նիւրիւտի :

Ա . () զէման օ՛ պանա փէք տարըլըպ՝
 պանա գավլիմիզտէն զիյատէ հագգըմ օլ-
 մատըղընը պիլտիրմէք իշիւն՝ օնտան զիյա-
 տէ՛ հիչ պիր շէյ վերմէզիտի :

Ա . Աէն տախի՛ եա՛ Յարութիւն՝ աղան
 սէնի շէհիրէ հէքիմէ կէօնտէրիպ . փէք չա-
 փուք կէրի կէլտիյին վագըթ , սանա նէ՛
 վերտի :

Յ . Պէշ կիւնտէն սօնկրա՝ պունուկն ի-
չիւն պանա պիր եէնի էնթարի վէրտի :

Վ . Սանա պու էնթարիյի վէրմէյէ
պորճլո՛ւմու իտի :

Յ . Խայրը . չափուք կիտիպ կէլմէմտէ
պէն պորճումու էտա էթտիմ . վէ պանա օ-
նուկն պու շէյի վէրտիյի սատէճէ օնուկն էյ-
լիյինտէն իտի . զիրա պէն օնուկն եանընա
կիրէլի՝ օ զէման եալընըզ իւչ կիւն իտի :

Վ . Իմտի պունտան կէօրիւյօրուզ քի ,
Լլլա՛հ օնա իդա՛աթ էտէնլէրէ իւճրէթլէր
վա՛տ էտէ պիլիւր վէ վէրէ պիլիւր . վէ էօյլէ
իքէն տէ , օ պունուկ էտէյօր տէյիւ՝ օնու
էթմէյէ պորճլո՛ւ տուր սանմաղա՝ եախօտ
օնու հադդ էթմիլիլ տիւշիւնմէյէ հադդը-
մըզ եօ՛գ տուր : Լլլի՛նի պիր էմին խըզմէթ-
քեար քէնտի մէնֆա՛աթը իչիւն՝ եա՛նի
գավլ էթտիյի հադդը իչիւն չալըշըպ իշլէ-
տիյի իշի քէնտինէ պօրճ սպտըղը՝ կիպի ,
Լլլահըն սահի՛հ գուլո՛ւ տախի էօյլէ՝ վա՛տ
օլան պէտէլ իչիւն իդա՛աթ էթմէլ . իլլա
Լլլի՛մ վէ Հադդ Լլլահըն էմրի պո՛ւ օլտու-
ղո՛ւ իչիւն իդա՛աթ էտէր : Պունտան պէօյ-
լէ անկլաշըլըր քի , Լլլահ լիա՛ալանըն պիղէ
հիչ պիր պօրճու եօ՛գ տուր . վէ օնուկն հիչ
ապլա պիր մախլուգուկնա պօրճլու օլմասը
գապիլ տէյիլ տիր : Ելիմտի պագայըմ ,
սէօյլէտիքլէրիմ՝ անկլաշըլտըմը : Վ՝ էլէքլէր՝

եարատըլտըգլարընտան պէրու՝ կէօքտէ նէ՞
էտէյօրլար :

Ժ . ()նլար սըտգ իլէ Լ.լլաճա խըզմէթ
էտէյօրլար : Օ.իրա Բապպըն տուա՛սընտա
տէնիյօր քի , “Իրատէթին օլսուէն նիճէ
կէօքտէ եէրտէ տախի” :

Ս . Փէք տօղըու . վէ էյէր Լ.լլաճ օնլա-
րը ճէճէննէմէ աթսա , ճագգ մը տըր :

Ժ . Խայըր . զիրա օնլար օնա միւսթա-
ճագգ օլմատըլար , չիւն քի օնլար՝ տայիմա
Լ.լլաճըն էմը էթտիյինի էտէրլէր :

Ս . Լաքին էյէր Լ.լլաճ օնլարը՝ պիր
տագիգա իչինտէ օնլարա ճիչ պիր էզիյէթ
վէրմէյէրէք եօգ էթմէսինի իօշ կէօրիւր-
սէ , էօյլէ էթմէյէ ճագգը վաճի մը :

Ժ . Լ.վլէթ . չիւնքի օնլարը օ՛ եարաթ-
մըշ տըր : Լաքին օնլարը եօգ էթմէզ :

Ս . ()նլարը եօգ էտէճէյի ճիչ իճթի-
մալ տէյիլ տիր . Լաքին պու էօրնէյի կէ-
թիրտիմ քի : Լ.լլաճըն օնլարա ճիչ պիր շէյ
վէրմէյէ է՛օմիւր պիլէ վէրմէյէ պօրճլու օլ-
մատըղընը՝ վէ եալընըլ լայըգ օլտուգլարը
շէյ ճէզա չէքմէմէք օլտուղուէնու կէօսթէրէ-
յիմ : Իմտի էյէր մէլէքլէրին պիլէ լայըգը-
ղը եօղիսէ , էյէր Լ.լլաճ օնլարա՝ պիլէ պօրճ-
լու տէյիլ իսէ , ինսան գըսմը իչիւն նէ՞ տէ-
յէ պիլիբիլ : Պու պապտէ նէ՞ տիւշիւնիւր-
տիւնիւզ . պիր ատէմ՝ “Պէն կէօյիւ քէնտիմ”

Գազանտըմ, Էպէտի Էօմրէ քէնտիմի լայրգ
 էթտիմ: Ետէյէ պիլէճէյինի ա'գընըզ քէ-
 սէրմի: (Իւպհէսիզ պունու քիմսէ տէյէ-
 մէզ: Ետէյ պիր ատէմ'պիւթիւն Էօմրիւն-
 տէ էյի ա'մէլէրտէն զայրի պիր շէյ էթմէզսէ
 պիլէ, եինէ օ' "Պէն պիր Փայիպէ"նիզ Գու-
 ում, պէն եալընըզ էթմէյէ պօյնումա պօրճ
 օլանը' էթմիշիմ" տէմէք կէրէք տիր: Ետէյ
 գարընտաշարըմ' պունու խադընըզտա'
 սագլայըն. զիրա պունտան սօնկրաքի միւ-
 քեալէմէլէրիմիզտէ պիզիմ'պաշայաճագ թէ-
 մէլիմիզ պո'ւ օլաճագ տոր: ()նու պիւթիւն
 Էօմրիւնիւզտէ խադընըզա' կէթիրին, վէ
 պու շէյլէրին ճիւլէսի եիւրէքլէրինիզ եեր
 էթսինլէր: ()նլար ա'գըլարընըզտա գազի'
 գալընլար, զիրա օնլարըն ա'քսիսինի իշի-
 տէճէքսինիզ: Ետէյէ քէնտիլէրինի լայրգ
 էթմիշ զանն էտէն չօգ քիմսէլէրէ' րասթ կէ-
 լէճէքսինիզ: ()պիր տիւնեատէ զիյատէ
 իւճրէթէ քէնտիլէրինի լայրգ էթմէք իշիւն'
 իգթիզա օլանտան զիյատէ խայըր ա'մէլէր
 իշլէմէյէ քէնտիլէրինի գատիր ինանան քիմ-
 սէլէր տաիի պուլընուր. վէ պէյլէլէր
 խիւլեա էտէրլէր քի, օնլար քէնտիլէրինէ
 իգթիզալը օլան խայըր ա'մէլէրտէն զիյա-
 տէ գազանմըշար, վէ օնլարտան' քէնտիլէ-
 րի գատար էյի օլմայան քիմսէլէրէ վէրէ
 պիլըրլէր:

Ժ . Պ ու մ Ի ւ մ ք ի Ն մ Ի ւ :

Ս . Լ ք վ Է թ , մ ու հ ա պ պ Է թ լ Է գ ա ը ը ն ա շ լ ա ը մ . ի ն ս ա ն գ ը ս մ ը տ Ի վ ա ն Է լ ի յ ի ն վ Է մ ա ղ ը ու ը լ ու ղ ու ն պ ո՛ւ տ Է ը Է ճ Է ս ի ն Է տ Է Է ը Է պ ի լ ի ը : Լ ա ք ի ն Է օ յ Է շ Է յ Է ը ի ն ս Է օ յ Է ն տ ի յ ի ն ի տ ի ն կ Է տ ի յ ի ն ի վ ջ Է մ ա ն , ի շ պ ու մ Ի ւ ք Է ա լ Է մ Է ն ի ն պ ա շ ը ն տ ա Լ Է ն տ ա ը ա ն տ ա ն կ Է թ ի ը տ ի յ ի մ Ի վ ս Է օ ջ Է ը ը ի խ ա ղ ը ը ն ը ղ ա՛ կ Է թ ի ը ի ն :

Տ ու՛ ա Է տ Է լ ի մ :

ԿԻՒՆԱՀ ԻՒԶԵՐԻՆԵ :

- 1 . "Կիւնասըն իւճրէթի հօլիւմ տիւր" : Հոռվմ .
ձ . 23 :
- 2 . "Կօմնսուն քիթապընտա հեփ հաղըմըն օլան
շէյլէրէ՝ օնլարը իճրա էթմէք իշիւն՝ հեր տէվլամ էթ-
մէյէն քիմսէ մէլմն օլտուն" : Վաղ . Գ . 10 :
- 3 . "Օխրա քիմ քի պիւթիւն նօմնսու կեօզէտիր
տէ՝ պիր շէյտէ սուլլու օլուրսա , հեփիսինէ սուլլու
օլմուշ օլուր" : Հակ . Բ . 10 :
- 4 . Օնուն իշիւն՝ նիճէ պիր ատէմին վասիդասը
իլէ տիւնհայէ կիւնահ՝ վէ կիւնահըն սեպէպինտէն հօ-
լիւմ կիրտի իսէ , պո՛ւ վէճճ իլէ տախի հօլիւմ հեփ
ատէմլէրէ կէշտի , շիւն քի հեփիսի կիւնահ իլլէտի-
լէր" : Հոռվմ . Ե . 12 :
- 5 . "Պիրինին սուլլու վասիդասը իլէ հեփ ատէմլէրէ
հեօքմ օլունմապ իշիւն ա՛ղապ օլտու" : Հոռվմ . Ե . 18 :
- 6 . "Պիր ատէմին իդա՛աթսըղլըղը վասիդասը իլէ
շօգլարը կիւնահքեար օլտուլար" : Հոռվմ . Ե . 19 :
- 7 . "Կօմնս աղայա կիրտի , քի սուլլ շօղալա" :
Հոռվմ . Ե . 20 :

ՎԱՐԴԱՊԵՏ . Եօգարտա պէյան օլուն-
տու քի , Տիչ պիր եարատըլմը մախլուգ՝
վէ էլպէթթէ ատէմ տախի՝ Ալլահըն օնա
էմր էթտիյինտէն գիյատէ պիր շէյ էթմէ-
յէ Կատիր տէյիլ տիր . Տէմ տախի աշի-
քեար օլունտու քի , եալընըզ պօրճունու է-
տա էթմէք իլէ Տիչ քիմսէ քէնտինի պունուն
իչիւն պիր իւճրէթէ լայըգ էտէմէզ . վէ
պունտան պէօյլէ Տիչ քիմսէ՝ պիր մէլէք պի-
լէ՝ քէնտի լայըղըլը իլէ կէօյիլ գազանա-
մաղ . վէ խիւլասէի քէլամ՝ պէյան օլունտու
քի , օնա Տէփի էմր օլունտան շէյլէրի թէքմի-
լէն իճրա էտէն քիմսէ՝ պու ճիւմլէ իլէ քէն-
տինի եինէ Փայտասըզ պիր գուլ սայմալը
տըր , եա՛նի օլ քիմսէ Տիչ պիր շէյէ լայըգ
տէյիլ տիր , վէ Տիչ պիր շէյ մաղլուպ էթ-
մէյէ հագգը եօգտուր : Ալլահ Ա՛լլամ ուշ-
շանըն հագգ մաղլուպու պոլ տուր քի , օ-
նուն մախլուգաթլէրի՝ օնլարա Տէփի էմր
էթտիյի շէյլէրի իճրա էտէլէր . վէ օնլարա
նէհի վէ եասագ էթտիյի Տէր պիր շէյտէն
սագընալար : Իմտի պունոլ սիւալ էտէլիմ
քի , Ալլահըն՝ քէնտինէ իղա՛թ էթմէյէն-
լէրէ գարշօ Տիւքմիլ նէ՞ տիր , «քի օնլար
Ալլահըն շէրի՛նի պիլիւրլէր իքէն՝ քի պուն-
լարը իշլէյէնլէր էօլիւմէ միւսա՞թահագգ
տըրլար՝ տէյիլ եալընըզ պու շէյլէրի իշլէր-
լէր , իլլա իշլէյէնլէրէ տախի ըիզա վէրիւ-

լէր' : Հռոմ . Թ . 32 : Իմտի սիզտէն պիրի՝
էվլատրնա էվտէն չըգմամաղա՝ վէ հէմ տա-
խի օնա եափաճագ պիր իշ էմր էթտիյի
թագտիրտէ՝ օ չօճուգ իդա՝աթսրղ օլմամագ
իչիւն նէ՞ էթմէլի տիր :

ԺՈՂՈՎՈՒՐԻ . () չօճուգ էվվէլա էվտէ
գալմաղա՝ վէ սանիա օնա վերիլէն իշի եափ-
մաղա պօրճլու տուր :

Վ . Փէք էյի . իմտի պիզ տախի Մլա-
հըն ի՛նտինտէ էջլէյիզ : Մլահ պիզէ՝ հէր
տիւրլիւ եարամաղ իշի իշէմէսինի եասագ
էտէր , վէ հէր էյի օլանը էյլէմէյէ էմր է-
տէր : Յակովբոս Մաքեալըն տէտիյի կիպի՝
կէրէք քէօթիւ իշ իշէյէն կէրէք քէօթիւ
իշ իշէմէյօր իսէ տէ՝ հիչ պիր էյի իշ իշ-
լէմէյէն քիմսէլէր , իքիսի տէ կիւնահ էթ-
միշ օլուրլար : “Եյլէք էթմէյի պիլէնէ վէ
էթմէյէնէ կիւնահ տըր” : Յակ . Դ . 17 :
Եյ գարընտաշլսրըմ՝ պունու էյի խադրը-
նըզտա սագլայըն . զերա ատէմլէր էքսէրիա
տիւշիւնիւրլէր քի , Մլահըն սատէճէ եա-
սագ էթտիյի շէյլէրին պիրինի իշէտիքլէրի
զէման կիւնահ իշլէրլէր . վէ շիմտիճիք սիզէ
թա՝րիֆ էթտիյիմէ կէօրէ՝ Մլահըն օնլարա
իշլէմէյէ էմր էթտիյի շէյլէրին պիրինի
թէրք էթտիքլէրի զէմանտէ , կիւնահ իշլէ-
միշ օլտուգլարընը խադրըլարընա կէթիր-
մէզլէր : Իմտի պունտան պէօյլէ՝ կիւնահ նէ

օլտուղու էյի անկլաշըտը . շիմտի սիւալ է-
տէրիմ , կիւնաճըն իւճրէթի նէ^օ տիր :

Ժ . “Սիւնաճըն իւճրէթի էօլիւմտիւր”
Սալ . 7 . 23 :

Ս . Իւճրէթ նէ^օ տէմէք տիր :

Ժ . Իւճրէթ՝ պիր ատէմէ իշէտիյի իշի
իշիւն վերիլէն պէտէլ տիր :

Ս . Իմտի Մաքեալըն պու սէօզէրինին
մա՛նասը նէ^օ տիր :

Ժ . Պու սէօզէրտէն աշիքեարէ անկլա-
շըլան պո՛ւ տուր քի , “Սիւնաճ իշէյէն էօ-
լիւմէ միւսթաճազգգ օլուր” :

Ս . Իշվէթ՝ էօյլէ տիր . իմտի պու Տիյ-
պէթլու Տիւքմէ միւսթաճազգգ օլմապ իշիւն
պիղէ չօգ կիւնաճլար իշէմէք լազըմ՝ մը
տըր :

Ժ . “Բիմ քի պիւթիւն նօմօսու կէօ-
ղէտիր տէ՛ պիր շէյտէ սուչլու օլուրսա ,
Տէփիսինէ սուչլո՛ւ օլմուչ օլուր” : Տալ . ք .
10 :

Ս . Իշվէթ . Տէմ տախի եազըմըշ տըր
քի , “Նօմօսուն քիթապընտա Տէփ եազըլ-
մըշ օլան շէյլէրէ՝ օնլարը իճրա էթմէք իշիւն
Տէր տէվամ էթմէյէն քիմնէ մէլո՛ւն օլտուն” :

Պաղ . 7 . 10 , վէ ք () լին . իէ . 26 : Պու
սէօզէրին մա՛նասը նէ^օ տիր :

Ժ . Պու տէմէք տիր քի , () լէնքտէ էմը
օլունան շէյլէրէ իղա՛աթ էթմէյէ պաշլա-

յըպ տա՝ պիր քերրէ իդա՛աթ ևօլունտան
սափան քիմսէ մէլո՛ւն տուր :

Ա . Ի՛յվէթ էջլէ՛ տիր . իմտի ()րէնք
քիթապընտա եազըլը օլան շէյլէրին ճիւմ-
լէսինի թա էօլէճէյի վագըթթա գատար իճ-
րա էթմէքտէ օլմայան քիմսէ մէլո՛ւն տուր :
Պու սիզէ ա՛ծայըպ կէօրիւնիւր , էջլէ տէ-
յիլմի : Պիրաղ տիգգաթ էտին , վէ սիզէ
կէօսթէրէճէյիմ՝ քի , անկլաշըլմասը պուռ-
տան գօլայ պիր շէյ եօ՛գ տուր : Իլք միւք-
եալէմէմիզտէ սիզէ վէրտիյիմ էօրնէք էլ-
պէթ խաղըրընդտա օլմալը , քի սիզէ՝ մէմլէ-
քէթին հէփ գանուընլարընը պիւթիւն է՛օմ-
րիւնտէ սագլայան քիմսէնին խուսուսունտա
տէտիմ քի , օ՛ նէ ճէզայէ նէ տէ իւճրէթէ
միւսթահազգ տըր : Իմտի էջլէ պիր քիմսէ
փէք իխթար օլտուղու զէման մէմլէքէթին
նօմօսունու յօզարսա՝ մէսէլա պիր ատէմ՝
էօլտիւրիւրսէ , օնա նէ՞ էտէրլէր :

Ժ . ()Լ քիմսէ էօ իւմէ հիւքմ յլունուր :

Ա . Ի աքին էյէր օ՛ շէրա՛աթը կէօրիւլ-
տիւյիւ զէմանտէ , հաքիմէ՝ «Ալէնիմ՝ պու
թէօհմէթի իշլէտիյիմ իլք տէֆա՛ տըր , վէ
պու գատտըր սէնէլէր ա՛մէլ ու հարաքէթիմ՝
լէքէսիլ օլտու» տէյէճէք օլուրսա , օնա
պիր ֆայտէ էտէրմի :

Ժ . Հաքիմ՝ օնա ճէվապ վէրէ պիլիր քի
օ՛ օլ հարաքէթինտէն վաղ կէլմէմէլի իտի ,

լաքին օնուն էսքի հարաքէթի՝ էթտիյի գա-
պահաթըն ճէզասընտան շիմտի օնու գու-
թարամազ :

Ս . Իյէր պիր քիմնէ էլի սէնէ տիգ-
գաթ իլէ մէմէքէթ վէրկիսինի տայիմա էտա
էյլէսէ , վէ օնտան սօնկրա պիր երլ սալեա-
նէսինի էտա էթմէյէ իսթէմէզսէ՝ եախօտ իհ-
մալ էթսէ , օնա նէ՞ էտէրլէր :

Ժ . ()Նա՝ սալեանէսինի էտա էթմէք ի-
շիւն զօր էտէրլէր , վէ էյէր իդա՝աթ էթ-
մէզսէ , օնու հապսէ աթարլար :

Ս . Տէյէլիմ՝ քի , պիր խըզմէթքեար՝
էֆէնտիսինին եանընտա օթուզ եա գըրգ
սէնէ սատագաթ իլէ խըզմէթ էտիպ՝ պու
միւտտէթտէ ապա պիր գապահաթ իշլէմէ-
յէրէք էֆէնտիսինին սայէսինտէ վաֆիր մալ
վէ ի՛թիպար սահիպի օլտուգտան սօնկրա ,
աիհանսըլ խըրսըլ օլուպ էֆէնտիսինին էն
գըլմէթլի շէյլէրինի չալսա , եախօտ էֆէն-
տիսինէ պիր զարէզ դութուպ էվլատընը
էօլտիւրսէ , պունտան ադտէմ պու գատար
երլ էմին վէ սատըգ իտի տէյիւ շիմտիքի
գապահաթը իշիւն թէքտիր օլուպ ճէզասը-
նը չէքմէյէճէյինի ա՛գլընըլ քէսէ՞ր մի :

Ժ . Խալըր . պէլքի օնա տահա շիտ-
տէթլի ճէզա էտէրլէր . շիւն քի օ՝ պօրճու-
նու պիր եէնի կէնճ խըզմէթքեարտան տա-
հա էյի պիլմէլի տիր :

Ս . Ի վկայեմ . պէքի էֆէնտիսի օնու՝
պիր շարի խըրսըզա եա գաթիլէ էտէ պիւ-
տիյի կիպի ա՛վֆ էտիպ զապիթէ խապէր
վէրմէմէյէ վէ տա՛վա էթմէմէյէ գապիլ
տիր . լաքին շէրա՛ւթէ կիթսէ , գապաճա-
թը հէր նէ իսէ , օնա կէօրէ իւզէրինէ հիւքմ՝
օլունուր . վէ էյէր գաթլ էթմիշ իսէ , էլ-
պէթթէ օ՛ տա գաթլ օլունուր : Եիրմի ա-
տէմ գաթլ էթմիշ պիր եօլ քէսիճիյէ նէ՞
էտէրլէր :

Ժ . Երա՛ւթը կէօրիւտիւքտէն սօնկ-
րա՛ գաթլ օլունուր .

Ս . Լաքին էյէր օ՛ եիրմի տէյիլ տէ
եալընըզ օն ատէմ՝ էօլտիւրտիւ իսէ :

Ժ . Եինէ իւզէրինէ հիւքմ՝ օլունտուգ-
տան սօնկրա՛ գաթլ օլունուր :

Ս . Լաքին տէյէլիմ՝ քի , օ՛ եալընըզ
պիր ատէմ՝ էօլտիւրմիւշտիւր :

Ժ . Եինէ գաթլ օլունուր :

Ս . Եիշիւն :

Ժ . Զիւն քի շէր՛ան՝ գաթիլին ճէզասը
էօլիւմ տիւր :

Ս . Եիմտի կէլէլիմ՝ քի , կիւնաճըն ճէ-
զասընէ՞ տիր :

Ժ . Իօլիւմ տիւր :

Ս . Իմտի էօլիւմէ միւսթաճազգ օլմազ
իշիւն զաշ կիւնաճ իշլէմէլիյիզ :

Ժ . Սալթ պիր կիւնաճ էլ վէրիր :

Այլ . Ի վկէթ . սալթ պիր կիւնահ էլ վէրիր : Օհրա՝ չօդ կիւնահլարըն եախօտ շուգատար կիւնահլարըն եա հէփի կիւնահլարըն իւծրէթի էօլիւմտիւր՝ տէնմէտի , իլլա կիւնահըն իւծրէթի էօլիւմ տիւր տէնտի : “Օհրա քիմ քի պիւթիւն նօմօսու կէօղէտիւր տէ՝ պի՛ւ շէյտէ սուչու օլուրսա , հէփիսինէ սուչու օլմուշ օլուր” .

Պունտան էվվէլ կէօրտիւք քի , “Լօմօստա եաղըլ օլան շէյլէրին ճիւմէսինի իծրա էթմէքտէ տէվամ՝ էթմէք” նօմօստա էմր օլունան հէփ շէյլէրի էօմրիւմիւզիւն պիւթիւն միւտտէթինտէ պիւա թէղէիր իծրա էթմէք տէմէք տիր : Լմտի էյէր պիր աւտէմ պիւթիւն էօմրիւնտէ սալթ պիր քէրրէ օնլարըն պիրինէ մուղայիր հարաքէթ էթմիշ իսէ , օատէմին հագգընտա պու թէնպիհի սագլամըշ տէնէ պիլի՛ր մի : Տէյէլիմ քի , պիր ըրմաղըն եա տէրէնին իւզէրինտէ պիր փէք տար քէօփրիւ օլսա , օգատար տար քի , պիր ատէմ սալթ պիր այաղը իլէրիտէ վէ օպիր այաղը կէրիտէ պասըպ եիւրիւյէճէք գատար օլսա , օլատէմ՝ տէրէնին իչինէ տիւշմէք իչիւն դաշ քէրրէ քէօփրիւնիւն իւզէրինէ եանղըրշ պասմաղը տըր . սալթ պիր քէրրէ եանղըրշ պասսա՝ տէրէնին իչինէ տիւշմէ՛լ մի : Լ՛յնի պունուն կիպի՛ Լլլահ լօա՛ալանըն թէնպիհլէրինին եօլու՝

հէլաքըղըն տիպսիզ էնկինի իւզէրինտէ գու-
րուլմուշ զայէթ տար պիր եօլ տուր , վէ է-
յէր պիզ՝ օնուն թէնպիհէրինին պիրինէ
եալընըզ պիր քէրրէ մուշայիր հարաքէթ
էտէճէք օլուրսագ , օլ տիպսիզ էնկինին ի-
չինէ տիւշէրիզ : Հիմտի “գարանըզ զին-
ճիրլէրի իլէ պաղըլ օլան մէլէքէր” (ք Պէպ.
ք . 4) պիր վագըթ նէ՞ իտիլէր :

Ժ . ()նլար նուրանի մէլէքէր իտի , քի
եարատըմըշ իտիքէրի քէնտիլէրին ասըլա-
րընը հըֆըլ էթմէտիլէր : (Պէպ . 6 :

Ս . Ս է տէյէլիմ քի , շիմտի փաք վէ
ա՛ղիզ գալան մէլէքէրտէն պա՛ղըսը Մլաճա
իդա՛ւթ էթմէլէյիլէ կիւնաճ իշլէսէլէր , վէ
օլ զիքը օլունանլար կիպի ա՛սը օլսալար ,
օնլարա նէ՞ օլուր :

Ժ . Մլաճ թա՛ւլա օնլարըն տախի՛
հագգ իւզրէ ճէզալարընը թէրթիպ էտէր
իտի :

Ս . Իշվէթ , պէնիմ մուհապպէթլու
գարընտաշլարըմ՝ Մլաճ թա՛ւլա օնլարը
տախի՛ էյէրչի օնլար պէնլէրճէ սէնէլէր
սըտգ իւզրէ Մլաճա խըզլէթ վէ իդա՛ւթ
էթմիշլէր իսէտէ , պու ա՛սիլիքէրի իչիւն
օնլարը տիշարըքի գարանըզա աթաճագ
տըր : Լաքին էօրնէքէր իչիւն պու տիւն-
եատան տիշարը պապմաղա պիպէ հաճէթ
եօ՛գ տուր : Ինսան ճինսինին պատմուլթիւ-

նունու թէֆթիշ էթտիյիմիզ թագտիրտէ՝
 եիւրէք գըրղընըղը կէթիւրէն պու ճշմար-
 տու թիւնուն պիր չօգ էօրնէքլէրինի պու-
 լուրուզ : Պապամըզ Լ. դամ՝ Շ'էննէթի ա-
 լէատէն նէ՞ իշիւն գօվուլտու . եէրէ նէ՞ ի-
 չիւն լա'նէթ օգունտու . պիւթիւն ատէմ՝
 ճինսի նէ՞ իշիւն պիչարէլիյէ վէ հէլաքըղա
 շարգ օլունտու , սիպէ սիւալ էտէրիմ :

Ժ . Պապամըզ Լ. դամըն կիւնաս իշլէտի-
 յի իշիւն :

Ս . Լ. լէաս թա'ալա՝ Լ. դամա հիւքմի շա-
 զապ էթտիյի զէման՝ Լ. դամ գաջ քէրրէ
 կիւնաս իշլէմիշիտի :

Ժ . Եալընըզ պիր քէրրէ :

Ս . Լ. վվէթ՝ եալընըզ պիր քէրրէ կիւ-
 նաս իշլէմիշիտի . վէ օնուն իշլէտիյի կիւ-
 նաս՝ տիւնեանըն ա'տէթա պէօյիւք տէտիք-
 լէրի կիւնասլարտան տէյիլիտի , վէ պու
 ճիւմլէ իլէ պու եալընըզ կիւնասըն սէպէ-
 պինտէն՝ պիւթիւն տիւնեանըն իւզէրինէ
 հիւքմի զազապ վէ էօլիւմ կէլտի : Իմտի պու
 վուգուա՝ թտէն Յակովքոս Լ. ռաքեալըն՝
 “Ի. իմ. քի պիւթիւն նօմօսու կէօզէտիր տէ
 պիւ շէյտէ սուչու օլուրսա , հէփիսինէ սուչ-
 լու օլմուշ օլուր” տէտիյի սահիհ օլտուղու
 աշիքեար օլուր :

Ժ . Լ. քիւն չօգ քէօթիւլիւք էտէնլէր՝
 չօգ ա'զապ չէքէճէքլէր՝ վէ տահա ազ քէօ-

Թիւիւք իշէյենլէր տաճա աղ ա՛ղապ չէ-
քէճէքլէր տէյիւ ինանմազմըսընըլ : Լւե-
տարանտա օգո՛ւմայօրմույուլ քի , պա՛ղը-
լարը չօգ տայագ եէյէճէքլէր վէ պա՛ղըլարը
ալ տայագ եէյէճէքլէր :

II . Լվվէթ՝ պու կերչէք տիր . լաքին
ճիւմլէսինին տախի լա՛նէթ ալթընտա օլ-
տուզլարը կերչէք տիր : Լյէրչի զընտանտա
հապս օլանլարըն պա՛ղըսը ղայրիլէրտէն պի-
րալ տաճա րահաթըն եէրտէ օթուրուլար
իսէ տէ , հիչ պիր ատէմ՝ եօ՛գ տուր՝ քի
զընտանա կիթմէսինի իսթէսին . վէ-հէր քէս՝
ճիւմլէ զընտանտա վէ հապստէ օլանլարը
պիչարէ քիմնէլէր սայար : Ճ՛հէննէմին էն
էյի մահալինտէ օլմագ իւմիտինտէ օլմասը՝
իէք մուրտար պիր թէսէլլի տիր . վէ էօյլէ
իքէն տէ , քէնտիլէրինի ղայրիլէրի գատար
փէնա սայմայանլարըն եալընըլ թէսէլլիսի
պո՛ւ տուր :

Իմտի սէջլէնէն շէյլէրտէն խիթամ՝ զըմ-
նընտա պու նէթիճէյէ կէլիրիզ քի , էվվէ-
լա՛ պիւթիւն միտտէթի էօ՛մրիւնտէ հէթի
նօմօու տիգգաթ իլէ սագլամըլ օլան քիմնէ՝
սատէճէ պօրճունու էտա էթմիշ , վէ պու-
նուն իշիւն հիչ պիր իւճրէթէ Դաւաթաթ-
տէյիլ տիր . վէ էյէր օլ քիմնէ ճէննէթէ
կիտէճէք իսէ , պու՝ եալընըլ Լւլահ Թա՛-
ալանըն լուղֆ ու ի՛նայէթինտէն օլաճագ :

Ի քինճի՝ պիւթիւն միւտտէթի էօ՛միդնտէ պիւթիւն նօմօսու սագլայրպտա՛ եալընրզ պիր շէյտէ պիր քերրէ թէօհմէթլի օլան քիմսէ՛ քէնտինին հէփ խայրր ա՛մէլէրինտէն պիր թէք կիւնասըն լէքէսինի սիլմէյէ դա տիր օլմատրղընտան՝ հիւքմի զաղապէ միւս թահազգ օլուր :

Ժ . Լաքին էյէր նու սահիհ իսէ , քիմ գուրթուլա պիլիր : Տիննեանըն իւզերինտէ Լալասըն պիւթիւն նօմօսունու թէքմիլէն սագլամըլ ատէմ պէլքի պուլունմազ :

Ս . Լի սէվկիւլիւլէրիմ՝ Լալասըն ին տինտէ հէր շէյ գապիլ տիր . Լաքին ատէմ լէրին ինտինտէ տէտիյին կիպի՛ գապիլսիզ տիր : Ս է Պօղոս Լաաքեալըն տէտիյինէ կէօրէ՛ “Նիչ պիր սատըգ” եօգ տուր , հիչ “պիր պիլէ եօգ տուր” : (Հառվ. ք. 10 :) “Դարպ եօգ տուր . չիւն հէփիսի կիւնաս իշլէտիլէր , վէ Լալասըն ի՛ղզէթինտէն կերի գալտըլար” , (Հառվ. ք. 22. 23.) “()նուն իչիւն օնուն հուզուրունտա հիչ պիր թէն՝ նօմօսուն ա՛մէլէրի իլէ սատըգ օլամազ” , (Հառվ. ք. 20 .) “վէ շէրա՛թ կիւնիւնտէ հէր աղըզ դըգանաճագ , վէ ճիւմիէ ա՛լէմ Լալասըն հուզուրունտա սուչու օլաճագ տըր” : Հառվ. ք. 19 : Լաքին իշպու փէք աչըզ վէ աշիքեար օլան թագրիթլէրի օգույանլարըն չօղու՛ օնլարըր տօղրու անկ-

լամայօրլար . վէ սէպէպիմ վար տիւշիւնէ-
յիմ քի՝ սիզ պիլէ՝ էյ սէվկիւլիւլէրիմ՝ է-
յէրչի չօղունուզ օնլարը չօգ իշիթմիշ ի-
սէնիզտէ , շիմտիյէ գատար օնլարըն մա՛նա-
սընը տօղրու անկլամամըշտընըզ : Աքին
կէօրիւյօրսունուզ քի , տօղրու իշէյէն հիչ
պիրի եօգ տուր , քի ճիւմլէ ա՛լէմ՝ կիւնա՛հ
էշէմիշ տիր , հէմ՝ քի՝ Ալահ ա՛ղիմ ուշ-
շանըն նօմօսունա կէօրէ վէ տօղրու հէմ
թէքմիլ հազգ իւզրէ՝ կիւնահքեարլարըն
իւզէրիինէ թագրիր օլունան լա՛նէթտէն հիչ
քիմսէ գուրթուլամազ : Վիւչիւք չօծուգ-
լար զանն էտէր՝ վէ չօգ քիմսէլէր օնլարա
տէյէ պիլիլըլէր քի , Ալահըն հուզուրուն-
տա պիսուչ վէ պիկիւնահ օլմաղըլա , նէ՛
մուլթու օնլարա : Աքին էյ սիզ պուրա-
ճըգտա հաղըր պուլունան էվլատլարըմ՝
պու սէօյլէտիքլէրիմիզի պիր էյի միւլահազա
էթտիքտէն սօնկրա՝ սիզին հա՛նկընըզ քէն-
տինի կիւնահսըզ սայա պիլիլ : Այ մու-
հապպէթու գարընտաշլարըմ՝ , նէ՛ տէրսի-
նիզ :

Ժ . Խայըր . հագիգաթ կիւնահսըզ
տէյիլիզ : Պու սուրէթտէ կէօրիւնիւր քի ,
հէփ ատէմլէր հէլաք օլմալը տըրլար :

Ղ . Խայըր՝ սէվկիւլիւլէրիմ . հէփ ա-
տէմլէր հէլաք օլմայաճագլար , վէ պու
խուսուստա սիզէ սէօյլէյէճէք միւլտէլէրիմ

վար , լաքին էյէր պու շիմտի սէօյլէտիքլէ-
 րիմիզ եիւրէքլէրինիզէ էյիճէ քեար է'թմե-
 տի իսէ , օլ միւժտէլէրի նէ անկլայա պիլիւ-
 սինիզ , նէ տէ օնլարտան սիզէ պիր շազլըզ
 հասիլ օլա պիլիւր : Լամտի պունլարը՝ էյիճէ
 խաղընըզտա սագլայըն . պու խոսոստա
 սիզէ տահա չօզ սէօյլէյէճէքլէրիմ վար ,
 լաքին շիմտիլիք էլվէրիւր :

Տուա՛ էտէլիմ :

ԿԻՒՆԱՆ ԻՒԶԵՐԻՆԵ

1 . Կերչէք կերչէք տերիմ սիզէ քի , կիւնահը հեր իշէյէն կիւնահըն գուլու տուր : Յովհ . ք . 34 :

2 . Պիլերիզ քի նոմոս բուհանի տիր , պէն իսէ կիւնահ ալթընտա սաթըլմըլ ճիւմանիյիմ : Առովմ . է . 14 :

3 . Օխրա պիլերիմ քի տերունիմտէ՝ եանի թէնիմտէ՝ էյի շէյ սաքին տէյիլտիր . զիրա իսթէմէք՝ պէնտէ հազըր տըր , ամմա էյիյի իճրա էթմէյի պէնտէ պուլմայօրում . զիրա իսթէտիյիմ էյի շէյի էթմէյօրում . իլլա իսթէմէտիյիմ քէօթիւ շէյի էտէյօրում : Առովմ . է . 18 . 19 :

4 . Իմտի պէն՝ էյիյի էթմէյէ իսթէրքէն , պու նոմոսու պուլույօրում քի , քէօթիւ պանա հազըր տըր . զիրա իշէրիտէքի ատէմէ կէօրէ՝ Վլլահըն նոմոսունտան հազը էտէյօրում . ամմա ա՛ղալարըմտա ա՛ղլըմըն նոմոսունա գարշը տուրան պիր զայրի նոմոս կէօրիւյօրում , քի օ՛ ա՛ղալարըմտա օլան կիւնահըն նոմոսունա պէնի էսիր էտէյօր : Պէն՝ նէ՛ ա՛ծիզ ատէմ իմ . պէնի պու էօլտիւրիւծիւ թէնտէն քիմ իսէլաս էտէճէք : Առովմ . է . 21—24 :

5 . Օխրա թէնին Ֆիքրի Վլլահա տիւլմէնլի՛ք տիր . չիւն Վլլահըն նոմոսունա իղա՛աթ էթմէզ . չիւն էթմէյէ տախի դատիր տէյիլտիր : Առովմ . ք . 7 :

ՎԵՐԴԵՊԵՏ : Պոնտան ագտէմքի միւ-
քեալեմէրտէ սէօյլէնէն շէյլէրտէն հեր
վէճհիլէ սահիհ կէօրիւնտիւ քի , եալընըզ
պիր թէք կիւնահ՝ տէյիլ սալթ ատէմի՝ իլա
մէլէյի պիլէ էպէտի հէլաքէ զարգ էտէ պի-
լիւր , վէ եիւզլէրճէ սէնէլիք ա՛ղիզ էօ՛միւր
իլէ՝ հիչ քիմսէ էպէտի հայաթը քէնտինէ
հագգ էտէմէզ . լաքին պու ճիւմլէ իլէ է-
յէր ալալարընըզտա պա՛ղըլարընըզը պու-
նուն ա՛քսիսինի ինանմաղա մայիլ կէօրսէմ՝ ,
թա՛ճիւպ էթմէյէճէյիմ՝ : Ե իմտի կէօրէ-
լիմ պու սահիհ՝ : Լ՛՛՛՛ Վէօրգ՝ տօղրու-
սունո՛ւ սէօյլէ՝ քէնտինի կիւնահտան ազատ
վէ Լ՛լլահըն հուզուր ունտա սատրգ սայաթ-
մըսըն :

ԳԻՈՐԳ : Խտյըր . պիլիւրիմ քի , չօգ
տէֆա՝ պօյնումա ֆարզ օլան պօրճումու
էտա էթմէմիշիմ :

Վ . Իմտի Լ՛լլահըն ղազապընտան գաչ-
մաղա նասըլ իւմիտ էտէրսին :

Գ . Լ՛՛օմրիւմիւ տօղրու թմաղա՝ վէ պա-
նա ֆարզ օլանը շիմտէն սօնկրա տահա էյի
էտա էթմէյէ ճէհտ էտէճէյիմ :

Վ . Պու էփ էյի տօղրու տուր . վէ է-
յէր նիյէթին խիւլիւս փաք իլէ իսէ , էյի
մէյվէլէր հասիլ էտէճէյինէ շիւպհէ եօգ
աուր . լաքին սէնին ումտուղուն օլ մէյվէ-
լէրի հասիլ էթմէյէճէք տիր . զիւրա տէյէ-

լիմ քի շիմտէն սօնկրա կիւնա՜հ իշլէմէյի
 ֆէրաղաթ էթսէն տէ՛ եալընըզ խայըր ա՛-
 մէլէր իշլէսէն , սատէճէ սէնին պօյնունա
 ֆարզ օլան պօրճունու էտա էտէճէքսին ,
 քի օնու՛ էվվէլտէն պէրու էթմէյէ պօրճլու
 իտին . վէ պու սէպէպտէն սէնին պունտան
 էվվէլ իշլէտիյին կիւնա՜հլար՝ խղճմտանքը-
 նըն իւզէրինէ պիր եիւք օլաճագլար , վէ
 Լլա՜հըն հուզուրունտա սէնտէն շէքվա է-
 տէճէքլէր : Աէչէն կիւն “Բրիսթիանոսուն
 եօլճուլուղու” նամ քիթապտան պու խու-
 սուստա օգուտուղումուղ թէմսիլ խաղըը-
 նըզտամը :

Վ . Լվվէթ . պիր ատէմին օն երլ պիր
 տիւքքեանտան վիրէսիյէ շէյլէր սաթուն
 ալմատա օլուպ՝ օն սէնէտէն սօնկրա էսքի
 պօրճու տուրուր իքէն՝ եէնիտէն փէշին
 ագչէ իլէ սաթուն ալմաղա պաշատըղընը
 տէճէյօրմուսունուղ :

Վ . Լվվէթ . իմտի օլ քիմսէ փէշին ագ-
 շէ իլէ սաթուն ալըպ՝ տիւքքեանճընըն տէֆ-
 թէրինէ եէնի պօրճ եաղտըրմայօր տէյիւ՝
 էսքի պօրճունտան գուրթուլըրմու : Աէ՛
 տիւշիւնիւրսիւնիւղ :

Վ . Լսքի պօրճունու էտա էթմէտիքճէ ,
 տէֆթէրտէն րէսիտ օլմայըպ՝ տայիմա օնուն
 տէյնի վէ պօրճու դալըր :

Վ . Պու փէք սահի՜հ տիր . վէ պիզիմ

տախի հալիմիդ Լլաճըն ի՛նտինտէ էօյլէ տիր : Իյէր սէն պու կիւնտէն սանա ֆարդ օյան պօրճլարընըն ճիւմէսինի իճրա էթմէյէ պաշլասան , վէ էօլիւնճէյէ գատար էօյլէ էյլէսէն , իշլէտիյին էսքի կիւնաճլարըն՝ օլ էտա օլմամըշ պօրճ կիպի պագի Գալըր :

Գ . Իյօյլէ տիր . էյի պիլիւրիմքի , իշլէտիյիմ՝ կիւնաճլարտան թէվպէ էթմէլիյիմ . լաքին տէրլէր քի , թէվպէ էտէն՝ ա՛վֆ օլունմաղա միւսթաճագգ օլուր :

Մ . Իյօյլէ տէրլէր . լաքին Լստուածաշունչուն իշինտէ ճիչ պիր եէրտէ պէօյլէ եազըլմըշ եօգ տուր : Հագիգաթ Լլաճ պիր չօգ եէրտէ իգրար էտէյօր քի , թէվպէ էտէն կիւնաճքեարա ա՛վֆ էտէճէք . լաքին պունտան՝ կիւնաճքեարլար թէվպէ էթմէյիլէ ա՛վֆ օլունմաղա միւսթաճագգ օլույօրլար տէյի անկլաշըլմաղ : Պիլ շիմ տի Լլաճըն վէրէ պիլտիյի եախօտ վէրէճէյի լուդֆ ու ի՛նայէթ խուսուսունտա սէօյլէմէյօրուղ , իլա նէյէ միւսթաճագգ օլտուղունուղ խուսուսունտա սէօյլէյօրուղ . մէրճամէթ իշիւն տէյիլ՝ իլա ինսանլարըն սայմամաղա պուգատար մայիլ օլտուղլարը նօմօս իշիւն վէ հագգ շէրա՛աթ իշիւն սէօյլէյօրուղ : Թէվպէ էթմէք՝ էտէ պիլէճէյիլ միլ շէյլէրին էն քիւշիյիլ տիր : Թէվպէ

էթմէք՝ պօյնուսուղա պօրճ օլան պիր ֆարզ տըր , վէ պուստան էվվէլ պէյան օլունտու քի , պիր ատէմ՝ եալընըզ պօրճունու էտա էթմէյիլէ իւճրէթէ միւսթաճադգ օլամաղ :
 Վէ պուստան գադը՝ նաղար՝ էյ սէվկիւլ լիւլէրիմ՝ , սաճիճ թէվպէ՝ նատիր պիր շէյ տիր . քէնտի եիւրէքլէրինիզի թէֆթիշ էտիպ սէջլէյին . տայիմա պիր քէօթիւ շէյ էթ տիյինիզ զէման՝ խիւլիւսի փաք իլէ սաճիճան եիւրէյինիզ գասավէթլէնտիմի :

ԺՈՂՈՎՈՒՐ՝ . Խայըր . տայիմա եիւրէյիմիզտէ գասավէթ տույմաղըզ :

Վ . Պա՛ղը քիմնէլէր վար քի , պիր կիւնաճ իշլէտիքլէրի զէման կիւլէրլէր պիլէ , վէ դուճաֆ տէյիւ շայրիլէրինէ տէ նագլէտէրլէր : Պու՛ թէվպէնին փէք ա՛ճայըպ պիր դարղը տէյիլմի . վէ պու ճիւմլէ իլէ գօրգուլուր քի , պու՛ կիւնաճ իշլէն խիւլիւսի փաք իլէ եիւրէքտէն գասավէթլէնմէքտէն զիյատէ ա՛լէսսէվի պիր վուգուա՛թ տըր : Աքին ճագիգաթ տիւշիւնիւրմիւսիւնիւզ քի , Մլաճը տարըթտըղըմը՝ վէ չոգ կիւնաճլար իշլէտիյիմիզ իշլէն սատէճէ չէքտիյիմիզ զամ՝ու գասավէթ սաճիճ թէվպէ տիր : Աստուածաշունչ տէր քի , “(թէվպէ էտին , վէ տէօնիւն” (Վարձ . 7 . 19) . “Եարամազլըգ իշլէմէքտէն ֆերաղաթ էյլէյին , էյլէք էթմէյի էջրէնին” : Եսայ .

աւ. 16, 17: Կիւնաս իչիւն փիւշման օլմագ տաւ տէօնիւպ թէքրար օ կիւնասը իշէմէք նէյլէ Եարար . պիզ Եինէ օ գապահաթլարը իշէմէքտէ տէվամ էթտիքճէ կէրչէքտէն թէվպէ էթմիշիզ տէյիւ տիւշիւնէ պիլիթմիյիզ :

Ժ . Պէս պէլի տիր քի , պիզ կիւնասլարըմըզ թէրք էթմէտիքճէ , փիւշմանըզմըզ իշէ Եարամազ : Լաքին էյէր խիւլիւսի փաք իլէ թէվպէ էտէր տէ՝ է՝օմրիւմիւլիւ տօղըռլտուրսագ , ա՛վթըզ պուլմազմըզ :

Ղ . Պուստան էվվէլ կէօսթէրիտի քի , պու թագտիրտէ պիլէ՝ ա՛վթըզը հագգ էթմիշիզ տիւշիւնմէյէ հագգըլլէ Եօգ Կուր . չիւն քի կիւնաս՝ թէվպէ իլէ կէրի տէօնմէզ , վէ խայըր ա՛մէլէր իլէ մահվ օլունմազ : Լաքին տէյէլիմ քի , պու գատար քիմնէլէրին ինանտըզ տօղըռլ օլուպ՝ կիւնասլարըմըզ թէրք էտիպ է՝օմրիւմիւլիւ տօղըռլթմագ իլէ՝ կէլէճէք զազապտէն հագիգաթ քէնտիլէրիմիլի գուրթարա պիլիթիլ , լաքին կիւնասը թէրք էթմէսի պու գատար գօլայ պիլ շէյ օլտուղունու հագիգաթ ինանա պիլիթմիսիլի : Լ՛զիզ Լ՛իթմալարըն թագրիթի խադրընըզ կէլսին . Կէրչէք կէրչէք տէրիմ սիզէ քի , կիւնասը հէր իշէյէն՝ կիւնասըն գուլըռ տուր” (Է)՝վէ ,

ը. 34) . “Օհրա պիլիրիզ քի , նօմօս րու-
հանի տիր , պէն իսէ կիւնահ ալթընտա սա-
թըրմը ճիսմանիյիմ” , (Հօւսն . է . 14 .)
“Լմմա ա՛ղալարըմտա՝ ա՛ղըմըն նօմուսունա
գարշը տուրան պիր զայրի նօմօս կէօրիւ-
յօրում , քի օ՝ ա՛ղալարըմտա օլան կիւնա-
հըն նօմօսունա պէնի էսիր էտէյօր” : Հօ-
ւսն . է . 23 : Իշպու իւշ խանէլէրին ի-
շինտէ թագտիմ օլունան հէման պիր ճըշ-
մարտութիւն տուր , քի պու խանէտէ տա-
խի թագտիմ օլունույօր . “Իմտի պէն է-
յիյի էթմէյէ իսթէրքէն , պոն նօմօսու պու-
լույօրում քի , քէօթիւ պանա հազըր տըր”
(Հօւսն . է . 21) . “Իշիյի իճրա էթմէյի
պէնտէ պուլմայօրում , զիրա իսթէտիյիմ
էյի շէյի էտէմէյօրում” : Հօւսն . է . 18 ,
19 :

Շիմտի պու ճշմարտութիւնու թէճրիւ-
պէ իլէ րուպար էտէլիմ , վէ կէօրէլիմ նա-
սըլ կէլիյօր : Սէրիսօշլարըն՝ գումարպազ-
լարըն վէ պունուն կիպի խապիս շէյլէրէ
միւպթէլա օլան քիմնէլէրին՝ քէնտի հալէ-
րինտէն շէքվա էտէրէք պու հէլաք էտիճի
ֆէնա ա՛տէթլէրինտէն վազ կէչմէյէ ա՛հտ
էթտիքլէրինի իշիթտիյինիզ եօգմու : Պու
քիմնէլէր՝ մալարընը թէլէֆ՝ վէ վիւճիւտ-
լէրինի խարապ վէ քէնտիլէրինի ալէմէ րէ-
քիլէլէթմէքտէ օլտուզլարընը էյի պիլիւլէր .

վէ պու ճիւմլէ իլէ՝ պու խապիս ա՛տէթլէ-
 րինի թէրք էտէմէզլէր : () Նլար քէնտիլէ-
 րի՝ “Պրաղամամ . պէնի զապդ էթմիշ
 տիր” տէյիւ իգրար էթմէյէ հազըր տըր :
 Իմտի պու՝ “Ինտէա գուլլուգ” տէյիլ տէ՝
 նէ՞ տիր : Լաքին տէյէլիմ քի , պիղ՝ պէօ-
 յիւք խապիսիքլէրին գուլլարը տէյիլիզ ,
 վէ օնլարա միւպթէլա պիլէ օլսագ , գօս գօ-
 լայ օնլարը թէրք էտէ պիլիւրիզ , քի պու՝
 փէք նատիր օլա պիլիւր . լաքին պու ճիւմ-
 լէ իլէ քէօթիւ ախլագլարտան ազատ տէյի-
 լիզ , իլլա պիզտէ էլպէթթէ Լլլահըն ի-
 րատէթինէ մուղայիր օլան պիր ախլագ պու-
 լունուր : Պու ախլագը՝ պիր չօգ ճէհտ վէ
 գավի նիյէթլէր էթտիքտէն սօնկրա , իւզէ-
 րիմիզտէն՝ հագիգաթ պիր զայրի կիւնահ
 իլէ օնու էօլտիւրմէտիքճէ տէֆ՝ էտէմէզիզ .
 շէօյլէ քի հէր պիրիմիզ՝ հէր նէ գատար
 է՛օմրիւմիւզիւ տօղրուլթմասընը ճանը կէօ-
 նիւլտէն արզուլէյօր իսէքտէ՝ քէնտի թէճ-
 րիւպէսինտէն գուլաղուզլանարագ , Պօղոս
 Լաքինալ իլէ պէրապէր՝ “Իսթէմէք պէնտէ
 հազըր տըր , ամմա էյիյի իճրա էթմէյի
 պուլմայօրում” տէյէ պիլիւր : Լաքին զանն
 էտէրմիսինիզ քի հէր քէս՝ Պօղոսուն անկ-
 լատըզը գատար՝ կիւնահըն գուլու օլտու-
 ղունու անկլայօր : Խայալինտէ պիր առէ՛մ՝
 խիւլնա էյլէ , քի օ՝ պիր էվին իշինտէ քի-

լիտէնմիշ օլուպ՝ օրատա քէնտինի րահաթ վէ հէր հալտէ էյի սայար, վէ օրատան չըգմաղա հիչպիր արզուսու եօգ տուր . օ ա-տէմէօյլէ իքէն, օրատա քիլիտլի օլտուղու-նու տույա պիլիւր մի՝ :

Ճ . Խայըր , տույամաղ :

Ս . Օլ հալինի տույա պիլէճէյի նէ՞ զէման իհթիմալ տըր :

Ճ . Տիշարըյա չըգմաղա իսթէտիյի զէ-ման :

Ս . Իօյլէ օլմալը : Իմտի կիւնահըն գու-լու օլան ատէմին խուսուսունտա նէ՞ տիւ-շիւնիւրսիւնիւզ , քի օ՝ քէնտինին գուլ օլ-տուղունու ասլա ինանմաղ :

Ճ . Տիւշիւնիւրիւզ քի , գուլլուգտան աղատ օլմաղա ասլա չալըշմամըշ տըր :

Ս . Իվվէթ՝ պէնիմ մուհապպէթլու տօսթլարըմ . հէլաքէ կէօթիւրէն կէնիշ վէ գօլայեօլուն իւզէրինտէ եիւրիւյէն չօգ քիմ-սէլէրին հալի պո՛ւ տուր : Օլ քիմսէլէր քէնտի կիւնահըքեար արզուլէրի վէ եարա-մազըն վէրտէյի ֆիթնէլէրին արաբնճավա-րըպ՝ օնլորա ասլա գարըբ գօմազլար : Օն-լար քէնտիլէրինի ազատ խիւլեա էտիպ՝ Եէ-հուտիլէրին տէտիյի կիպի՝ մաղըուր մաղ-րուր՝ “ Էիչպիր վագըթ քիմսէյէ գուլլուգ էթմէմիշիւզ , սէն՝ նիճէ ազատ օլաճագսընըզ տէրսին ” (Եթ. 33) տէրլէր : Բէնտի-

լէրին սեփտիյի կիւնաճլարա հազդ պուլուպ
է՝օգիւր տիւերքէն, օնլարըն օգատար սեփ-
մէտիքլէրի զայրի կիւնաճլարա շամաթա իլէ
հիւքմ՝ էտէնլէրին ճիւմէսինին հալի պու-
տուր : Լաքին եիւրէյինի հէր կէօնա նա-
փաքլըգտան փաքլէմէյէ, վէ իւզէրինտէն
հէր պիր կիւնաճը սիւքմէյէ գալի նիյէթ
էտէն քիմսէ՝ պիր գասալէթ վէրէն թէճ-
րիւպէ իլէ շիւպհէսիզ էջրէնէճէք քի. քէն-
տիսի փէք զայի՝ֆ տիր . վէ ա՛ղիմ՝ եիւրէք
աճրսը իլէ տույաճադ քի, կիւնաճըն նօ-
մօսունա էսիր տիր : Զաւլ . է . 23 : Լա-
քին պունու տաճա աշիքեար էթմէք իշիւն՝
Հուվմայեցւոց մէքթիւպիւնիւն եէտինճի
Վլուխուն օնտէօրտիւնճիւ համարընտանէ՝
եազըլտըզընը պիրինիզ պանա սէջլէսին :

Ժ . “Պիլիւրիզ քի նօմօս րուհանի տիր,
պէն իսէ կիւնաճ ալթընտա սաթըլմըշ ճիս-
մանիյիմ” :

Ս . “Պու մէքթիւպիւն սէքիզինճի Վլ-
լուխուն պէշինճի վէ եէտինճի համարլա-
րընտա նէ՞ եազըլմըշ տըր :

Ժ . “Թէնճէ օլանլար՝ թէնէ միւթա՛լիք
շէյլէրի ֆիքը էտէրլէր, վէ Րուհա օլան-
լար՝ Րուհա միւթա՛լիք շէյլէրի (ֆիքը է-
տէրլէր) — (Թէնին ֆիքըի Մլլաճա տիւշմէն-
լիք տիր. չիւն Մլլաճըն նօմօսունա իդա՛աթ
էթմէզ . չիւն էթմէյէ տախի գատիր տէ-
յիւ տիր” :

Ս . Լ՛զիզ Վիթապըն թէնճէ ֆիքիւ-
լի օլմագ տէտիյի՝ դապիա՛թտէն հէր պիր
ատէմին օլտուղու հալ տըր . քի հէր քէս
քէնտինի սէվէր, վէ ա՛գլը ֆիքրի տիւնեա-
վի վէ հէլաք օլուր շէյլէրաէ՛ տիր . զերա
“թէնէ միւթա՛լիք շէյլէր” վիւճիւտէ վէ
շիմտիքի է՛օմրէ տայիր օլան շէյլէր տիր .
վէ օպիր դարաֆտան “Բուհա միւթա՛լիք
շէյլէր” Լլահա՛ ճանլարըմըղա՛ կէօյէ վէ
էպէտի էօ՛մրէ տայիր օլան շէյլէր տիր :
Իմտի պիզ՝ դապիա՛թիմիզին հիւքմինճէ
պու շէյլէրին հա՛նկըսընա մայիլիզ :

Ժ . “թէնէ միւթա՛լիք շէյլէրէ” :

Ս . Լ՛վվէթ էօյլէ տիր . զերա “թէն-
տէն տօղան թէն տիր” : (Խճ . Դ . 6 : Լա-
քին Լլահըն նօմօսունուն դապիա՛թը նէ՛
տիր :

Ժ . ()նուն դապիա՛թը րուհանի տիր :

Ս . Պունուն իչիւն թէնճէ օլան ֆիքիւ՛
օնա միւթի՛ օլամագ : Լլահըն նօմօսու րու-
հանի տիր . վէ օնուն ատէմլէրին նօմօսուն-
տան մախսուս ֆարգը պո՛ւ տուր : Լտէմ-
լէրին նօմօսու հա՛նկը շէյլէրի եասագ է-
տէրլէր :

Ժ . Ֆէնա իշլէրի՛ վէ պա՛ղը քէրրէ ֆէ-
նա սէօղլէրի :

Ս . Լլահըն նօմօսու հա՛նկը շէյլէրի
եասագ էտէր :

Ժ . () տա հեման օ շէյլերի եասագ էտէր :

Ա . Ա է օնլարտան մա'տա պիւ' շէյ եասագ էթմէջ մի :

Ժ . Լ:վմէթ . ֆէնա շէյլեր տիւշիւնմէյի' վէ եիւրէյին եարամազ արզուէրինի տախի եասագ էտէր :

Ա . Պունա պիւր գաչ էօրնէքէ'ր վերին :

Ժ . Լ'տէմէրին նօմօսու' Լ'լաճըն նօմօսու կիպի' "Լ'տէմ էօլտիւրմէ" տէր , լաքին գօնշումուղտան իքրաճ էթմէյի եասագ էթմէզ : լաքին Լ'լաճըն նօմօսու տէր քի , "Լ'արընտաշընը եիւրէյինտէ պուղզ էթմէյէսին" Պ Ե . Ժ . 17 . վէ "Հէր' գաշընտաշընտան իքրաճ էտէն քիմէ ատէմ էօլտիւրիւճիւտիւր" : Խ Յ . 15 : Լ'տէմէրին նօմօսու' Լ'լաճըն նօմօսու կիպի տէր քի , "Լ'սըրսըզըզ էթմէ" , լաքին պիւղիմօլմոյան շէյէ դամա' էթմէսինի եասագ էթմէզ : Լ'լաճըն նօմօսու իսէ տէր քի , "Լ'օնշունուն հիչպիւր շէյինէ արզու էթմէ" : Ե Ե . 17 :

Ա . Ե իմտի' պու իքի նօմօստան' հան' կըսը տաճա գօլայ սագլանա պիլիւր :

Ժ . Լ'տէմէրին նօմօսու :

Ա . Լ:յի վապդ էտէ պիլմէսի եիւրէյի վապդ էտէ պիլմէքտէն գօլայ օլտուղունա շիւպհէ եօգ տուր : Լ:յէր պիւրիսի պիւր

պէքրիյէ՝ եախօտ պողազընա վերիւմիշ պիր քիմսէյէ՝ “Շու կիւզէլ շարապտան եախօտ շու նէֆիս դա՛ամտան սագրն աղզընա գօմայասըն , եօգսա սէնի էօլտիւրիւրիւմ” տէրսէ , օլ քիմսէնին օլ շէյլէրտէն դաթմայաճաղընը ազլըն քէսէր մի :

Ժ . Լ՝վվէթ , գօրգուսունտան օնլարա տօգունմազ լաքին օնուն ճանը օնլարը արզուլէտիյինէ շիւպէ եօգ տուր :

Ս . Լ՝յէր գօրգութմագ եէրինէ՝ օնա զայէթ պէօյիւք շէյլէր վա՛տ էթսէ , օլ վա՛տլէր՝ Տիչտէյիլ իսէ՝ պիրազ զէման օնա թէսիր էթմէզլէր մի :

Ժ . Փէք իճթիմալտըր քի , էտէրլէր :

Ս . Լ՝աքին էյէր պիրի օնա՝ “Շարապըր եախօտ նէֆիս դա՛ամլարը սէվմէմէյէ սանա էմը էտէրիմ” տէրսէ , օնուն իդա՛աթ էտէճէյինի ա՛զլըն քէսէրմի :

Ժ . Խաջըր . միւմքիւնսիւզտիւր :

Ս . Փէք էյի . էյէր պիր ատէմէ՝ տիւշմանընա պիր զարար վէրմէմէյէ վէ օնու զէվգլէնմէմէյէ վէ ֆասլ էթմէմէյէ՝ եախօտ օնա էյլիք էթմէյէ էմը օլունսա , օլ ատէմ պունու էթմէքտէ էյէր ցիւճիւք պուլա պիլիւր իսէ տէ , եինէ միւմքիւնսիւզ պիր շէյ տէյիլ տիր : Լ՝տէմլէր կէօրիւրիւզ քի , եա գօրգու եախօտ պիր ֆայիտէ իւմիտի՝ Տասէպի իլէ պու շէյլէրին ճիւմլէսինի է-

տէրլէր : Լաքին պունճիլէյին քիմսէլէրտէն՝ տիւշմէնլէրինի սէվմէյէ վէ Օնլարը միւսա-
րէքլէմէյէ վէ Օնլար իչիւն տուա՝ էթմէյէ
մաղլուպ օլունսա , Օնլարա՝ պունա միւգի՝
օլմսգ Գօլայ մը :

Ժ . Խայըր . պու՝ Օնլարա փէք կիւճ
կէլիւր :

Ս . Սէ պու ճիւմլէ իլէ Լաւհըն պիգ-
տէն մաղլուպ էթտիյի պու՝ տուր : Խմտի
պունտան աշիքեար կէօրիւնիւյօր քի , վա՝ տ-
լէր իլէ եա Գօրգու հասէպի իլէ պիր դա-
մա՝քեարը՝ ագչէսինտէն վա՝ղ կէչմէյէ վէ
զէվգ ու սէֆա՝աթը սէվէն քիմսէյի՝ թէ-
աթրօյա վէ պալօլարա վէ պունուն կիպի
զէվգ եւրլէրինէ կիթմէմէյէ մէճպուր էթմէ-
սի Գապիլ տիր . Լաքին դամա՝քեար ագչէսի-
նի՝ վէ տիւնեազի ատէմի զէվգ ու սէֆա՝աթը-
նը «Էլմէպէն» կերի դուծա պիլէն հիչպիր
նօմօս եօգ տուր : Սէ պու պէօյլէ իքէն ,
Լ՝զիզ Քիթապլար տէրլէր քի , «Լաւմա՝
քեարըգ՝ փուծիքէսթլիք տիր» (Կալ . Գ .
5.) վէ «հէփ ֆէնա շէյլէրին քէօքիւ՝ ագչէյի
սէվմէք տիր» : Խ ՏԷ . Դ . 10 : Հէմ տախի
Լ՝զիզ Քիթապլար տէրլէր քի , «Տիւնեատա
օլան շէյլէրի սէվմէն . էյէր պիր քիմսէ
տիւնեայը սէվէրսէ , Պապանըն սէվկիւսիւ
օնտա եօգ տուր» : Խ ՏԷ . Դ . 15 : Խմ-
տի պու սէօզլէրին մա՝նասընը անկլարմըսը-

նըզ , “ թէնին ֆիքրի Բլաճա տիւշմէնլիք տիր . չիւն Բլաճըն նոմօսունա իդա՛աթ էթմէզ . չիւն էթմէյէ տախի գատիր տէյիլ տիր ” : Հոռի . Ե : 7 :

Ժ . Ե իմտի պունու՝ Տէմ Պօղոս Բռաքեալըն՝ “ Եօմօս բուճանի տիր , պէն իսէ կիւնաճ ալթընտա սաթըլմը ճիսմանիյիմ ” (Հոռի . Է . 14) տէտիյինի տաճա՛ էյի անկլայօրուզ :

Ս . Ե սէվկիւլիւ գարընտաշլարըմ՝ պուսուրէթտէ՛ պիր ատէմ՝ քէնտինի տէյիշտիրմէյէ վէ եօլլարընը տօղըուլթմաղա վէ ճանի կէօնիւլաէն թէվպէ էթմէյէ՝ պունուն վասիդասը իլէ էվվէլքի կիւնաճլարընըն ճիւմլէսինին սիլինէճէյինի վէ էպէտի էօ՛մ . րէ մալիք օլաճաղընը սաճիճ պիլսէ պիլէ՝ գօլայճէ իճրա էթմէյէ գատիր օլաճաղընը ինանըրմըսընըզ :

Ժ . Ե նկլատըգ քի , պէօյլէ պիր իւմիտ . տէ օլմագ պադըլ տըր . Լաքին նիճիւն Բլաճ պիղէ՛ Տիչ քիմսէնին զուլթմաղա գատիր օլամայաճաղը վէ օնուն վասիդասը իլէ Տիչ քիմսէնին խէլաս պուլամայաճաղը պիր նոմօս վէրսին :

Ս . Պէնիմ տօսթլարըմ , էվվէլա՛ Բլաճըն նոմօսու՝ Փասիտ օլմուշ մախլուգաթլարըն ախլագլարընա Տիչ պիր շէյտէ ուլտուրուլմազ : Բլաճըն նոմօսու՝ էպէտի վէ

տէյիշմեզ պիր վէճճ իւզրէ ա'զիզ՝ հագգ
վէ էյի տիր , վէ զաթինտէ ըուհանի տիր :
Ինսան՝ Լլահտան եարատըլմասընտա՝ թէն
ֆիքիրլի վէ կիւնահ ալթընտա սաթըլմըշ
տէյիլիտի : վէ էյեր օլ պիսուհ հալինտէ
գալսայրտը , օնուէն ա'մէլ ու հարաքէթի օլ
նօմօսա մութապըգ օլուրուտու :

Ժ . Փէք էյի . Լաքին Լլահ նօմօսու
վէրտիյի զէման՝ ատէմլէր հալա կիւնահ-
քեարլէ՛ր օլմուշլարըտը . վէ օնլարըն օնու
դութմայաճագ իտիքլէրինի՝ Լլահ էվլէլ-
տէն պիլիրիտի :

Ս . Պու սօղըու տուր . վէ Պօղոս Լ-
ռաքեալ պիզէ՝ Լլահըն նօմօսու վէրմէք-
տէն ասըլ մէրամը նէ՝ օլտուղունու սէջլէր .
Հոռվմայեցուց մէքթիւպիւնիւն իւշիւնճիւ
Պապըն օն սօգուզունճու համարընը պիրի-
նիզ սէջլէսին :

Ժ . “Ս է պիլիրիզքի , նօմօս հէր սէջ-
լէտիյինի նօմօստա օլանլարա սէջլէր . թա-
քիմ հէր աղըզ դըգանահ , վէ ճիւմլէ ա՛-
լէմ Լլահըն ի'նտինտէ սուշլու օլա” :

Ս . Հիմտի պունու էյիճէ անկլամօր-
մուսունուզ .

Ժ . Իվլէթ .

Ս . Ս է պու ճիւմլէ իլէ՝ Կօրգարըմ
քի , պէլքի հէփինիզ էյիճէ անկլամատը-
նըզ : “Լլահըն ի'նտինտէ հէր աղըզ դը-

դանա՝ նե՞ տեմէք օլտուղունու պիլիմի-
սինիզ :

Ս . Ըտեմէք քէնտի հագգլերինէ հիչ
պիր սէյլէյէճէքլէրի եօգ տուր . օնլար հիչ
պիր ճէվապ վերմէյէ գատիր տէյիլէր տիր
տեմէք տիր :

Ս . Լէյէր սիզէ հաֆթանըն հանկը կիւ-
նիւնտէ ճեմ՝ օլմագ թէրթիպ էթտիյիմի
փեշին խապէր վերմէզսեմ, Կիրակի կիւնիւ
քիլիսէտէ սիզէ՝ “Փէրչէնպէ կիւնիւ նիշիւն
ժողովքա կէլմէտինիզ” տէյիւ սիւալ էթ-
սեմ , պանա նե՞ տէրսինիզ :

Ս . Տէրիտիք քի , “Փէրչէնպէ կիւնիւ
ժողովք օլաճաղընտան խապէրիմիզ եօղու-
տու” :

Ս . Լաքին փեշին սիզէ՝ “Փէրչէնպէ
կիւնիւ ժողովք վար” տէյիւ խապէր վեր-
միշ իքէն , կէլմէտիյինիզ սուրէթտէ նե՞
ճէվապ վէրիւրիտինիզ :

Ս . Հիչ պիր ճէվապլըմըզ օլմաղըտը :

Ս . Փէք էյի . իմտի էյէր Ըլլաճ նօ-
մօսունու պիզէ եա եաղը վասիդասը իլէ եա-
լսօտ պիր զայրի դարզ իլէ վէրմէմիշ օլա-
յըտը , շէրա՛աթ կիւնիւնտէ՝ “Լէ՞ էտէ-
ճէյիմի պիլմէզ իտիմ” տէյիւ ճէվապ վե-
րիլէ պիլիւրիտի . զիրա նօմօս օլմատըղը
թագատիրտէ , կիւնաճ տալի նէ օլտուղու
պիլիւմէզ : Լաքին շիմտի էօյլէ պիր է՛օ-
պիւր տիլէմէսի միւմքիւնմիւ :

Ժ. Խայր. չիւնքի պիգ շիմտի նէ էթմէյէ կէրէք օլտուղումուղու պիլիւրիզ: Եւմօսուն վասիդասը իլէ Խայր ու շէրրին պէյնինտէ օլան ֆարգը էօյրէնտիք. վէ պուսէպէպտէն կիւնաՏլարըմըզ իչիւն է'օզիւր տիլէյէ'մէզիզ:

Ս. Իօյլէ իսէ' ԲլլաՏըն Տուգուրունտա սէօյլէյէճէյի օլմայըպ սուչու օլմալը տըր: Լաքին նօմօսուն սայքի Տէփ էտէպիլէճէյի պո'ւ տղւր. վէ ԲլլաՏ օնու պունո'ւն իչիւն վէրմիշ տիր. նիճէքի' Հոռվմ. Ե. 20 աչըգտան աչըղա սէօյլէնիյօր. "Սէ նօմօս արայա կիրտի քի, սուչ չօղալա": Պունտան նէ' անկլարսընըզ. գըյաս էտէրմիսինիզ քի, նօմօս ատէմլէրի տաՏա էյի էտէճէք եէրտէ տաՏա պէթէր էտէյօր:

Ժ. Սայքի էօյլէ' կիպի. զերա փէք չօգքէրրէ' պիր շէյին եասագ օլմասը' պիզտէ օլ շէյին արգուսունու արթըրըր:

Ս. Փէք էյի, լաքին' "Եւմօս արայա կիրտի քի, սուչ չօղալա" սէօզլէրինին մա' նասը պու տէյիլ տիր: ԲլլաՏ նօմօսու' պիզի տաՏա քէօթիւ էթմէք իչիւն վէրտի տէյիւ գըյաս էտէ պիլիւրմիյիզ:

Ժ. Իչպէթթէ էտէմէզիզ:

Ս. Հէմ տախի' ԲլլաՏըն նօմօսունա մալիք օլմայան պիր խալգ' Տիչ պիր զէման եա շիմտի' ԲլլաՏըն նօմօսունու պիլէն խալգ.

տան տաճա էյի օլտուղու հիւկէօրիւնտիւ-
 յիւ վարմը : Ե իւպհէսիզ եօգ տուր , զի-
 րա էսքի զէմանլարըն փուծփէրէսթլէրի՝
 ա՛լէսսէվի Եէհուտիլէրտէն չօգ զիյատէ
 ֆէնա իտիլէր : Իմտի պէս պէլլի տիր քի ,
 “Լօմօս արայա կիրտի քի , սուչ չօղալա”
 սէօղլէրտէն մէրաւ պու տէյիլ տիր . լաքին
 ատէմին ֆէսատընը պիրազ կէրիյէ չէքտիր-
 մէք իլէ , օլ ֆէսատը թէքրար մէյտանա
 չըգտըղը վազըթ՝ օնու տաճա զիյատէ սուչ-
 լու էտէր . վէ պուրատա “սուչ չօղալմագ”
 պու տէմէք անկաշըլա պիլիւր . լաքին իու-
 սուսա պո՛ւ տախի անկաշըլա պիլիւր քի ,
 նօմօս ալթընտա օլանլարտա կիւնաճը դա-
 նըմագ վէ տույմագ՝ տաճա գուվվէթլի եա-
 խօտ “չօղալմըչ” տըր . վէ Պօղոս Լ՝ուաքեալ
 Հռովմայեցիլէր մէք թիւպիւնիւն է . 7 , 8 ին-
 տէ պունու թագրիր էտիպ տէյօր քի , “Լօ-
 մօս օլմատըգճա կիւնաճը պիլմէզիտիմ , զի-
 րա էյէր նօմօս Լ՝ըզու էթմէ՝ տէմէսէյի-
 տի , արզույու պիլմէզիտիմ . Լ՝մնա կիւնաճ”
 թէնպիհին վասիդասը իլէ ֆուրսաթ պու-
 լուպ՝ պէնտէ հէր կէօնէ արզույու հասիլ
 էյլէտի . . . : Պէն իսէ պիր վազըթ նօմօս-
 սուզ եաշայօրուտում , ամմա թէնպիհ կէ-
 լինճէ՝ կիւնաճ տիրիլտի վէ պէն էօլտիւմ” :
 Իմտի՝ “արզույու պիլմէզիտիմ” տէմէնին
 մա՛նասը նէ տիր :

Ժ . Պո՛ւ՝ պիղ նօմօսու պիլմէզտէն՝ ղայ-
րի քիմէնին օլան պիր շէյի արզուլէմէք
պիզտէ եօղուտու տէմէք տէյիլ տիր . Լա-
քին՝ պիղ օնու՛ն կիւնա՛հ օլտուղունու պիլ-
մէզիտիք տէմէք տիր : Օ՛խրա նօմօսու տա-
հա պիլմէտիյիմիզ վազըթտա տախի՝ կիւ-
նա՛հ իւզէրիմիզէ թէսալուդ էտէր , Լաքին
պիղ օնու՛ն պօյունտուրուղունու տույմա-
զըզ . Լաքին նօմօսու էօյրէնիպ օնու իճրա
էթմէյէ պաշատըղըմըզ պիրլէ՝ հագիգաթ
կիւնա՛հըն գուլարը վէ Լ՛ւլահըն հուզու-
րունտա սուչլու օլտուղումուզու տույարըզ
վէ օզէման խարապ վէ պէրպատ օլմուշմախ-
լուգաթլար օլտուղումուզու անկլարըզ :

Ս . Հագիգաթ էօյլէ տիր : Լ՛ւլահ ա՛-
զիմուշշան պիզէ թէքմիլէն ա՛ղիզ պիր նօ-
մօս վէրմիշտիր . Թաքիմ կիւնա՛հըն սէպէ-
պի իլէ նէ օլտուղումուզու էօյրէնէլիմ , վէ
օնու՛ն հուզուրունտա ալչագլանմաղա էօյ-
րէնէլիմ . վէ էյէր նօմօս պիզտէ պու թէ-
սիրլէրի էթմէզ իսէ . պէլլի տիր քի , պիղ
օնու անկլամայօրուզ , վէ քէնտիլէրիմիզի
գանըմայօրուզ : Պո՛ւնտան էօթիւրիւ՝ նօ-
մօս պիզի խէլաս էտէճէք եէրտէ՝ պիզի ա՛-
զապէ հիւքմ էտէր . վէ Լ՛ւլահըն փատի-
շահըղընա նօմօսուն վասիգասը իլէ կիրմէ-
յէ իւմիտ էտէնլէր՝ քէնտիլէրինի հէլաքէ
կէօթիւրէճէք պիր եօլսէշմիշ օլուրլար . Լ՛-

ռաքեալըն տէտիյինէ կէօրէ՝ “()նուն հու-
ղուրունտա հիչ պիր թէն նոմօս ա՛մէլէրի
իլէ սատրգ օլամազ . զերա կիւնաճը պիլ-
մէք՝ նոմօս վասիդասը իլէ օլուր” : Աստ. Գ.
Գ. 20 : Ա՛մ եինէ օ Մ. ռաքեալ պիզէ էօյ-
րէտիր քի , “()նոմօս ա՛մէլէրինտէն հէփ օ-
լանլար” եա՛նի օլ ա՛մէլէր իլէ սատրգ օլ-
մաղա իսթէյէնլէր՝ “()էտտուա՛ ալթընտա-
տըրլար” : Պատ. Գ. 10 : ()նլար նիշիւն
պէտտուա՛ ալթընտա օլտունլար . նոմօսա
թէքմիլ իդա՛աթ էթտիքլէրի իչիւն օլա
պիլիմի :

Ժ . Խայրը . իլա օնլար նոմօս վասիդասը
իլէ սատրգ օլմագ իտտիա՛սընտա իքէն , նօ-
մօսա իդա՛աթ էթմէտիքլէրի իչիւն պէտ-
տուա՛ ալթընտա օլույօրլար . չիւն քի օն-
լար՝ “()նոմօս քիթապընտա հէփ եազըլը օ-
լան շէյլէրի իճրա էթմէք էչիւն՝ օնլարտա
հէփ տէվամ էթմէյէն քիմնէլէրէ” գարշը
օգունմուշ լա՛նէթի իւզէրլէրինէ կէթիրիր-
լէր :

Ս . Ը իմտի՝ Մ. լաճ նոմօսու նէ՞ իչիւն
վէրտիյինի անկլայօրմուսունուղ :

Ժ . Խոմօս վէրիլտի քի , էյիք էթմէ-
յէ գուտրէթիմիզ օլմատրղընը վէ Մ. լաճըն
նաղարընտա սուչու օլտուղումուղու էօյ-
րէնէլիմ :

Ս . Իմտի պիզ՝ նէ՞ սէպէպտէն կիւնա-

Տըն պուգատար գուլարը օլուպ՝ պէջլէ պիր
հագգ նոմօսու իճրա էթմէյէ նէ՞ իչիւն
պէջլէ գուտրէթիմիզ օլմասըն . Լլաճ պի-
ղի պո՞ւ հիյէթտէմի եարաթտը :

Ժ . Խայրը . զերա եազըմը՝ տըր քի
“Լլաճ ատէմի քէնտի սուրէթի իւղըէ եա-
րաթտը” : Նննդ . Զ . 26 , 27 : Լաքին
պու՝ Լստուածաշունչտա օգուտուղումու-
ղա կէօրէ՝ իւք պապամըզ Լղամըն իղա՝
աթսըզ օլուպ՝ Լլաճըն սուրէթինի զայ՝
էթմէսի սէպէպինտէն պիղէ ա՛րիզ օլմուշ
տուր :

Ս . Լվվէթ . վէ պու մատտէնին իւղէ-
րինտէ կէթիրտիյիմ էօրնէք խաղընըզ-
տամը :

Ժ . Լվվէթ . սիզ պիղէ տէտինիզ իաի
քի , էյէր պիր ատէմ քէնտի մալինի զա՛յ
եախօտ իսրաֆ վէ թէլէֆ էտէրսէ , էվլատ-
լարընա հիչ պիր միրաս պրաղամազ :

Ս . Օլ զէման օգուտուղումուղ համա-
րը թէքրար սէջլէյին .

Ժ . “Լիճէ քի պիր ատէմին իղա՛աթ-
սըզըղը վասիդասը իլէ չօգլարը կիւնաճ-
քեար օլտուլար” (Հոմլ . Ե , 19) վէ “Պիր
ատէմին վասիդասը իլէ տիւնեայէ կիւնաճ՝
վէ կիւնաճըն սէպէպինտէն էօլիւմ կիրտի
իսէ , պու վէճհիլէ տաիի էօլիւմ հեփ ա-
տէմլէրէ կէչտի , չիւն քի հեփիսի կիւնաճ
իշլէտիլէր” : Հոմլ . Ե . 12 :

Ս . ԼՎՎԷԹ : Վէ “դապիա” թտէն ղաղապ
օղուլարը” (Եփէ . ք . 3) տէնիլմէմիզին
սէպէպի պո՛ւ տուր : Իմտի կէօրիւյօրսու-
նուզ քի , էյէր Լլաճ պիզէ՛ կիւնաճլարը-
մըզտան վա՛ղ կէչիպ էյի է՛օմիւր սիւրմէք
գաւլի իւզրէ՛ կիւնաճլարըմըզը ա՛վֆ էթ-
սէ պիլէ , եինէ խէլաս պուլամազըզ . զիրա
պիզ՝ դապիա՛ թտէն թէնին նօմօսունա դա-
պի՛ կիւնաճըն գուլարըլըզ , վէ պիզտէ Տիչ
պիր էյի շէյ սաքին օլմազ : Լաքին տէյէ-
լիմ քի պուենուն ճիւմլէսի՛ Լլաճըն մու-
ճապպէթինի իւղերիմիպտէն պէր՝ դարաֆ է-
տէմէզ , վէ Լլաճ քէնտի ճագգիգաթընա
վէ ա՛ղեզլիյինէ մուղայիր ճարաքէթ էտիպ՝
կիւնաճլարըմըզը իշլէնմէմիշ սայարագ ֆէ-
սատըմըզա պագմաղա իսթէմէմէյիլէ՛ պիզի
օլտուղումուզ Տիյէթտէ ճէննէթէ գօյաճագ
օլսա , պիզի ճէննէթէ պիր եարամազ վէ
ֆասիտ եիւրէք իլէ կիրմէյէ պրագմասը իլէ՛
ճագիգաթ պիզէ պիր ա՛ղիմ էյլիք էթմիշ
օլըմումու զանն էտէրսինիզ : Պու տիւնեա-
նըն սա՛ատէթի նէտէ՛ տիր :

Ժ . Պիր շօգ տիւրլիւ շէյլէրտէ , Լաքին
ա՛լէլ խուսուս զէնկինլիքտէ՛ զէվզ ու սէֆա-
տէ վէ ի՛զգէթ ու ի՛թիպարտէ տիր :

Ս . ԼՎՎԷԹ . եա՛նի տիւրլիւ տիւրլիւ
ճիսմանի սէֆա՛աթլէրտէ՛ վէ մաղըուրլուգ
Տէմ քէնտույի սէվմէք խըրսլարընը գան-

տըրմագտա տըր . լաքին կէօքտէ պու միսիլ-
լի սէֆա՛աթլէր եօգ տուր . զիրա Մաքնալ
տէյօր քի , “Դա՛ամլար գարլն իչիւն՝ վէ
գարլն դա՛ամլար իչիւն տիւր . լաքին Մե-
լաճ Տէմ օնու Տէմ օնլարը իպդալ էտէճէք
տիր : Խ Կոնն . Դ . 13 : Ա է էֆէնտիմիզ
Յիսուս Քրիստոս քէնտիսի տէյօր քի ,
“Օիրա գըլամէթտէ նէ էվլէնիւրլէր , նէ տէ
էվլէնտիրիւրլէր , իլլա Մլլաճըն կէօքտէ մէ-
լէքլէրի՛ կիպի տիրլէր” : Մաքն . իք . 39 :
Իմտի մէլէքլէր Մլլաճըն փատիշաճըղընտա
նէ՞ իշտէ պուլունուրլար :

Ժ . ()նլար՝ տայիմա Մլլաճա Տամտ ու
սէնալէր գըլմագտա՛ օնուն ա՛ծայըպ ա՛մէլ-
լէրինի զիքր էթմէքտէ վէ ճէլալինի թէ-
ֆէքքիւր էթմէքտէ մէշղուլլէր տիր :

Ա . Փէք էյի . Տաֆթատա պիր եա ի-
քի սա՛աթ ճէմա՛աթ իլէ ի՛պատէթտէ օ-
սանմաղտան տուրամայըպ՝ եալընըզ պիր
կիւն բարեպաշտ ատէմլէրին արասընտա
գալմայը քէնտիլէրինէ ա՛ղիմա՛ղապ սայան
քիմսէլէր՝ տայիմա պու վէճճիլէ մէշղուլ
օլմագտան Տաղզ էտէճէքլէրինի ա՛ղլընըզ
քէսէր մի : Պէքրի՛ եախօտ գումարպաղ՝
եա ղամմաղ՝ դամա՛քեար՝ քիւֆիւրպաղ վէ
պուլուն կիպի քիմսէլէր օրատա նէ՞ սէֆա՛-
աթ տույա պիլիւրլէր : Շ՛էննէթ օնլարա
ճէճէննէմ օլաճագ . Մլլաճըն ճէլալի օն-

լարը շաշերաճագ . վէ կիւնէշին ետրը կիւն-
տէ վերտոյի միւնէվվէր զիյաւսը կէճէ գուշ-
լարընըն՝ վէ ինսանըն պիլէ կէօզէրինէ տա-
յանըմագ օլտուղու կիպի՝ ա՛յնի օնուն կի-
պի ԼլլաՏանի ճէլալին ա՛ղիմ նուրու օնլա-
րըն ճիսմանի օլան եիւրէքէրի իւզէրինէ ա-
ղըր պասաճագ , շէօյլէ քի , օնուն հուզու-
րունտան գաչմաղա արզուլէյէճէքէր : Լ-
յէր ԼլլաՏ՝ Տ՛էննէթին իշինէ պու Փասիտ
տիւնեանըն զէվզ ու սէֆա՛աթլէրի կիրմէյէ
միւսա՛ատէ էյլէսէ , (քի պու հէր վէճճիլէ
միւմքիւնսիւզ տիւր ,) օլ զէման օ՝ Տ՛էն-
նէթ մի օլուրուտու : Պու ճիհանտէ էն
զէնկին վէ մասուլտար մէմէքէթլէրին
տիւնեապի էհալիսիմի էն սա՛ատէթլու օ-
լույօր : Չօգ էյի շէյլէրէ մալիք օլմագտան
հասիլ օլան հասէտ՝ էօրքէ վէ պիլի պիրինի
էէքէմէմէզլիք՝ վէ ինսանըն Փէսատընըն
արթմասը՝ Տ՛էննէթտէ պիլէ թէզ րահաթ-
լըղը վէ սա՛ատէթի զէհիւրլէյիպ՝ պէօյլէ պիր
Տ՛էննէթի Տ՛էհէննէմէ թէպտիլ էտէճէք-
լէր : Պուրատա ճիսմանի սէֆա՛աթլէր խու-
սուսուլնտա զիքր օլան շէյլէր՝ մաղըուրլուզ
վէ քէնտի մէնֆա՛աթընը արամագ խուսու-
սուլնտա տախի տէնիլէ պիլիւր , քի պէօյլէ
իւրըսլարըն Տ՛էննէթտէ ասլա եէրլէրի հօգ-
տուր . եօղիսէ Տ՛էննէթին պիւթիւն սա՛-
ատէթինի հէլաք էտէրլէր : Թէքմիլ ա՛ղիզ-

ի քօլմատրգճա՝ թէքմիլ սա՛ատէթօլմանգ :
 Եւ գարընտաշլարըմ՝ պու ճշմարտու թիւ-
 նու պիղէ Լփէնտիմիզ քէնտիսի պիր աչըգ
 վէ ա՛գըլա նէր էտէր դարզ իլէ էօյրէթտիյի
 խադրընըզա կէլմէզմի :

Ժ . Լփէնտիմիզին՝ Լիկողեմոս իլէ սէօճ-
 պէթինտէ՝ “Կէրչէք կէրչէք տէրիմ սանա ,
 էյէր պիր քիմսէ եօգարըտան տօղմաղսա ,
 Լլաճըն փատիշաճըղընը կէօրէմէզ” տէտի-
 յի տէյիլ մի :

Ո . Լփվէթ պէնիմ գարընտաշլարըմ :
 Պու շէյլէր՝ էյէր օնլարը տիգգաթ իլէ
 միւլաճաղա էթմէզսէնիզ՝ սիղէ ա՛ճայըպ
 կէօրիւնէճէքլէր . լաքին օնլարըն իւզէրինէ
 տիւշիւնտիւքճէ՝ օնլար սիղէ իգթիզալը կէօ-
 րիւնէճէքլէր . օնլար էօյլէ ճշմարտու թիւն-
 լար տըր քի , էյէրչի կէօնիւլէրիմիզ օնլա-
 րըն զըտտ դարաֆընա գուվիլէթ իլէ մէյլ է-
 տէյօր իսէ տէ , խղճմտանքլարըմըզ օնլա-
 րըն սաճիճիյինէ շէճատէթ էտէյօր , վէ
 օնլարը ճիչ պիր շէյ պէրդարաֆ էտէմէզ :

Ը իմտի իշպու էթտիյիմիզ իւչ միւքեա-
 լէմէտէ միւլաճաղա էթտիյիմիզ շէյլէրի իճ-
 մալ իւզքէ պաշտան թէքրար պիր զիքր է-
 տէլիմ :

Ի . Ս Ի Ի Ե Լ . Լլաճըն մաիղուգաթլարը
 վէ գուլլարը կիպի պիղէ ֆարզ վէ պօրճ օ-
 լան նէ տիր :

Ճ' Ե Վ Ե Պ . 1) Իւճիւտէրիմիզին վէ ա'գըւ-
լարըմըզն ճիւմէ գուվվէթլէրինի վէ իգ-
թիտարլէրինի Լլլաճըն ի'զզէթի իչիւն՝ վէ
պիզիմ՝ էմնալիմիզ օլան ատէմլէրին էյիլէյի
իչիւն գուլանմալըյըզ . էյիմիզտէն ճէր կէ-
լէն էյիլէյի էթմէյէ պօրճլույուլ :

2 . 1) . Պիզ պունու թէքմիլէն իճրա էթ-
տիյիմիզ սուրէթտէ , ճագգ իւզըէ նէյէ՞
միւսթաճագգ օլուրուլ :

Ճ' . Պիզ ֆայտասըզ գուլարըզ . պիզ՝
եալընըզ . պօյնումուզա ֆարզ օլան պօրճու-
մուզու էտա էթմիշ օլուրուլ : Լլլաճըն
նազարընտա ճիչ պիր մաիլուգաթ քէնտի-
նէ պիր շէյ ճագգ էթմիշ օլամազ . վէ էյէր
Լլլաճ իւճրէթլէր վա'տ էտէր՝ վէ օնլարը
վէրիյօր իսէ , օնլար օնուն պօրճլարը տէ-
յիլտիր , իլլա օնլար պիզտէն՝ քէնտիմիզին
միւսթաճագգ օլմատըղըմըզ լուզֆ ու իճ-
սանլէր սայըլմալը տըրլար :

3 . 1) . Լլլաճա իգա'աթ էթմէյէն՝ նէ-
յէ՞ միւսթաճագգ տըր :

Ճ' . () նուն եալընըզ պիր տանէճիք կիւ-
նաճը պիլէ օլտա , լա'նէթէ վէ էօլիւմէ միւս-
թաճագգ տըր . վէ օնուն օնտան էվվէլ իշ-
լէմիշ իտիյի ճիւմէ խայր ա'մէլլէրի՝ ա'-
ղապտան օնու գուրթարամազլար :

4 . 1) . թէվպէ իլէ կիւնաճլարըմըզ քէ-
ֆարէթ էտէմէզմիյիլ :

Ճ' . Թե՛վպէ կիւնաճա քէ՛ֆարէթ օլա՛մազ . վէ է'օմրիւմիւզիւ Թէպտիլ էթմէսի' պիղի Տիչ ասլա կիւնաճ իշլէմէմիշ կիպի էտէմէզ :

5 . Ս . Լաքին էյէր խիւլիւսի փաք իլէ Թէվպէ վէ սաճիճ է'օմիւր Թէպտիլիլի կիւնաճլարմըզը սիլէ պիլսէ , պու պիղէ պիր խէլաս եօլու օլամազմը :

Ճ' . Խալըր' օլամազ . զերա պիղիմ ախլազըմըզ էօյլէ տիր քի , սաճիճ Թէվպէ վէ Լլաճա տէօնմէք' սատէ գուվվէթիմիզ իլէ իճրա օլունուր շէյլէր տէյիլ տիր :

6 . Ս . Լիճիւն օլամազ :

Ճ' . Չիւն քի' պիղիմ ճիսմանի ա'գլըմըզըն մէյլի' "Լլաճա տիւշմէնլիք" տիր . վէ Լլաճըն ա'ղիզ նօմօսունա միւղի' տէյիլ տիր , վէ միւղի' օլամազ :

7 . Ս . Իմտի պիզ քէօթիւ ախլազլէրիմիզէ գարշը տուրամազմըյըզ :

Ճ' . Պիզ սէօզլէրիմիզի վէ ճարաքէթլէրիմիզի պիրազ գապդ էտէ պիլիլիլ , Լաքին եիւրէքլէրիմիզի Թէպտիլ էտէմէզիլ . վէ Լլաճ եիւրէյէ' պագար :

8 . Ս . Եիւրէքլէրիմիզին պօզղունլուղունէտէն կէլիյօր :

Ճ' . Լգամ պապամըզըն կիւնաճընտան իլէրի կէլիյօր , վէ պունուն իչիւն պիզ "Ղազապ օղուլլարլըզ" : Եփես . ք . 3 :

9. Ս. Բլաճա կիւնաճլարըմըզա պագ-
մամազա՝ վէ օլտուղումուզ ճիյէթտէ պի-
զի ճէննէթէ գօմաղա միւմքիւն տէյիլ-
մի :

Ճ. Խայըր . “Օիրա կէօյէ ճիչ պիր
ա՛ղիզ օլմայան վէ ճիչ պիր նափաք օլան
շէյ կիրէմէզ : Ի՛ցլէ պիր շէյ՝ ճէննէ-
թին նիզամընը վէ սա՛ատէթինի պօզար :

10. Ս. Տէյէլիմքի , պունտան ագտէմ
սիւալ էթտիյիմիզ միւմքիւն օլսա , եա՛նի
կիւնաճլարըմըզ իլէ ճէննէթէ կիրէ պիւ-
սէք , օրատա սա՛ատէթ պուլըմըմույուզ :

Ճ. Խայըր . զիրա օրատա սէվտիյիմիզ
շէյլէրի պուլմայաճաղըզ , վէ օրատա պու-
լաճաղըմըզ շէյլէրի սէվէմէզիզ :

11. Ս. Լաքին էյեր Բլաճա՝ պիզիմ
մէյլէրիմիզէ վէ ախլագլարըմըզա մուգա-
պըգ պիզէ պիր ճէննէթ ճազըրլամասը
միւմքիւն օլսայրտը , օլ զէման սա՛ատէթ-
լու օլմայմըրտըգ :

Ճ. Իյէր Բլաճա՝ խագըրըմըզ իչիւն
պիւթիւն տիւնեա ալէմին նիզամընը պօ-
զուպ ալթ իւսթ էթսէ , վէ էյեր պիզէ
քէնտի ճէլալինի վէ էպէտի ճէօքմիւնիւ
պիլէ պաղըշլասա , եինէ պիզ էպէտէն մու-
սիպէթ իչիւնտէ օլուրուզ . չիւն քի կիւնա-
ճըն վէ մուսիպէթին թօխումլարը՝ եիւրէ-
յիմիզին իչիւնտէ տայիմ օլաճագ տըր :

12 . Ս . Իսյլէ իսէ՝ ատէմէ խելասս պուլ-
մասը միւմքիւնսնըզմիւ :

Ճ՝ . Պունուն իճրասը՝ ատէմէ միւմքիւն-
սիւղ տիւր , վէ Լլւահըն պունու էթմէյէ
հիչ պիր պօրճու եօգ տուր . իլւա պեր
ա՛քս՝ օնուն հագգ վէ ա՛տալէթի պիղի
ա՛ղապէ հիւքմ էտէր , օնուն ա՛ղիղլիյի
պիղի ըէտտ էտէր . վէ եիւրէքլէրիմիղին
եարամազլըղը՝ պիր փէք պէօյիւք էնկէլ
տիր :

Պիղիմ ճիւմէմիղ կիւնահ իշլէմիշիղ ,
վէ Լլւահըն ճէլալինտէն մահրում գալմը-
շըզ . զերա իգա՛աթսըզլըղըն հէր պիր ա՛-
մէլի՝ էպէտի էօլիւմ ճէզասընա միւսթա-
հագգ տըր : Վէնտի ախլագընը տիգգաթ
իլէ ճշմարտութիւն այինէսինտէ նազար է-
տէն քիմսէ՝ փէք թէզ անկլայաճագ տըր քի ,
օնուն թէօհմէթ ու գապահաթլէրի սայըտա՝
պաշընըն սաշընտան չօգ տուր , վէ կէօրէ-
ճէք տիր քի , օնուն պիւթիւն է՛օմրիւ՝ տա-
յիմ գապահաթ իշլէմէքտէն ի՛պարէթ տիր :

Պու աճը ճշմարտութիւնլար՝ եիւրէք-
լէրինիղէ նէ՞ թէսիր էյլէտիլէր : ()նլար
սիղի Պօղոս Լուսքեալ իլէ՝ “Պէն նէ՛ ա՛-
ճիղ ատէմ իմ . պէնի պու էօլտիւրիւճիւ
թէնտէն քիմ խելասս էտէճէք” (Լուսքեալ . է .
24) , վէ Պետրոս Լուսքեալը տինկէյէնլէր
իլէ՝ “Ե՛ս գարընտաշ ատէմլէր՝ նէ՞ էյլէ-

յէլիմ" (Պարթ. ք. 37) տեմէյէ մէճպուր
էթտիլէ՛ր մի :

ՍԻՄՕՆ . Լաքին՝ էյէր պու հալտէն
գուրթուլմասը՝ պիղիմ էտէ պիլէճէյիմիզ
հիջ պիւր շէյտէն ասըլ տէյիլ իսէ , օնու
իչիւն տիւշիւնիւպ տէ եիւրէք տիւքէթմէք-
տէն նէ՞ ֆայտէմիզ օլա պիլիւր :

Ս . Լէյէր պու շէյլէր սէնին եիւրէյի-
նէ քնար էթսէյիտի՛ էյ էվլստըմ , պուն-
ճիլէյին գօլայճէ գանա՛աթ էթմէզսին : Լ-
յէր սէնի պիւր քէօփէք ըսըրսա , վէ պիւր
գաչ կիւնտէն սօնկրա՛ արթըգ ի՛լաճ քնար
էտէճէք պիւր իւմիտ գալմայընճա՛ օլ քէօ-
փէյին գուտուրմուշ իտիյինի էօյրէնսէն ,
սանա նանըլ կէլիւրիտի :

Ս . ()նու եալընըզ ֆիքրիմէ կէթիւրմէ-
յիլէ պէնի տիթրէմէ ալըյօր :

Ս . Կէչէնլէրտէ գայա քէստիքլէրի եեր-
լէրէ կիթտյին խադրընտամը՞ :

Ս . Խադրընտամը : Պին եըլ պիլէ էօմ-
րիւմօլսա , օնու ունուտաճաղըմ եօգտուր :
Լօլմէտիյիմ պիւր հիքմէթ տիւր :

Ս . ()րատա սանա նէ՞ վագը՛ օլտու ,
նագլ էթ քի ճիւմլէսի տինկլէսին :

Ս . ()րատա կէզէրքէն՝ ափանսըզ իքի
գուլաճ միգտարի տէրին պիւր չուգուրուն
իչինէ տիւշտիւմ , վէ օրատա իւչ սա՛աթ
գատար գալտըմ , վէ էյէր օրատան կէչէն

պա՛ղը ավճրլար կէլիպ պէնի չըգարմասա-
լարըտը , օրատա տաճա նէգատար գալա-
ճագ իտիյիմի պիլմէմ :

Ս . Իմտի սէն չուգուրուն իչինտէ իքէն ,
նէ՞ էյլէրիտին :

Ս . Իպթիտա չուգուրուն տիվարլարը-
նը դըրմալայարագ տիշարը չըգմաղա չա-
լըշտըմ . լաքին պասաճագ դուլթաճագ պիր
եէր պուլամատըղմտան , գաչ քէրրէ ճէճտ
էթտիմ իսէ , եինէ չուգուրուն իչինէ տիւշ-
տիւմ . վէ գազանտըղըմ՝ եալընըղ էլլէրիմ
իլէ տիզէրիմի եարալամագ իտի :

Ս . Իմտի ճէճտ էթմէն պօշ օլտուղու-
նու կէօրտիւյիւն զէման՝ նէ՞ էյլէտին . ա-
շաղա օթուրուպ՝ րաճաթա վարտը՞նմը :

Ս . Պէօյլէ շէյ ֆիքրիմտէն պիլէ կէչմէ-
տի : Վօրգմաղա պաշլատըմ՝ քի , պու չու-
գուրուն իչինտէ աճըգտան վէ սուսուղ-
լուգտան էօլիւպ՝ պիր տաճա տօսթ ու ագ-
րապալարըմը եախօտ պիր ղայրի ինսանըն
եիւզիւնիւ կէօրմէյէճէյիմ : Ըղատըմ , վէ
եէրէ գաւիանտըմ . Ըլլաճա տուա՝ էյլէ-
տիմ . վէ նէ գատար սէսիմ վար իսէ պա-
ղըրտըմ , թաքի էնճամը օլ էյի ատէմլէր
կէլիպ պէնի չըգարտըլար : Պէն՝ պուրատա
էօլէճէյիմ ս.էյիւ իւմիտիմի գադ՝ էթտիմ ,
վէ տիշարը չըգտըղըմ զէման տիթրէմէքտէն
եիւրիւմէյէ դազաթըմ գալմամըշտը :

Ս . Հիմտի՛ է՛յ պէնիմ ա՛ղիզ սօս թ-
լարւմ , պիղիմ ճիւմէմիզ հէլաքըն չու-
գուրուրնա՛ տիւշմիւշիւզ , իմտի պուռնուն
սահիհ օլտուղունու ինանըպ տա՛ րահաթ-
տա օլա պիւմէք միւմքիւն օլաճաղընը ա՛գ-
լընըզ քէսէ՛ր մի : Պու շէյլէրի սահիհան
ինանըպ տա՛ քէնտիսինին Լաւահա տիւշ-
մէն՝ կիւնահըն գուլու վէլա՛նէթ ալթըն-
տա օլտուղունու տույան քիմսէ , էլպէթթէ
եիւրէյի գօրգու իլէ տօլուպ՝ կէլէճէք զա-
ղապտէն նիճէ գուրթուլաճաղընը եիւրէք
հէրարէթի իլէ սօրմադտա օլաճագ տըր :
() Լ կէօմրիւքճիւ կիպի՛ սըգլէթի զէմա-
նընտա Լաւահ լօա՛ալայէ “ () էրհամէթ
էյլէ պէն կիւնահքեարա ” () ա-լ . ԺԷ . 13)
տէյիւ նիտա էտէճէք տիր : Ս՛է էյէր եիւ-
րէյինիզտէ պէօյլէ պիր գայղու ասլա օլմա-
մըշ իսէ , պէա պէլլի տիր քի , շիմտիյէ գա-
տար իշլիթտիյինիզի տահա ինանմատընըզ ,
եախօտ եիւրէյինիզէ քեար էթմէտի , քի
պու՛ սիզին եիւրէյինիզին պիր Ֆէնա հալ-
տէ օլտուղունա պիր իսպաթ տահա՛ տըր :

Իմտի Լաւահա տուա՛ էտին՝ եա՛ մուհապ-
պէթլու գարընտաշլարւմ , օնա նիյազ է-
տին քի , ա՛գըլլարընըզն վէ զի՛նէրինիզին
կէօզլէրինի աչսըն , քի կիւնահքեար օլտու-
ղունուզու անկլայա՛սընըզ , վէ ճանլարընը-
զըն օլտուղու Ֆէնա հալի տույա՛սընըզ :

ԽԵԼԱՍ ԻՒԶԵՐԻՆԵ :

1 . Վրբստոս պիգիմ՝ իշին պէտտուա՝ օլմաղոյա , պիգի նօմօսուն պէտտուա՝ սընտան սաթըն ալտը . շին հաղըմըլ տըր . Նղաճըն իւղէրինտէ հէր աօրլան մէլուն տուր : Վաղ . 4 . 13 :

2 . Օխրա կիւնահ պիլմէյէնի պիգիմ իշին կիւնահ էլլէտի . թաքիմ պիլմէնուն իլէ Նլլահըն սատազաթը օլալըմ : Եւ Վորնթ . 5 . 21 :

3 . Վրի օ՝ աղաճըն իւղէրինտէ քէնտիսի թէնինտէ կիւնահարըմըլը հիւքլէնտի . թաքիմ կիւնահար իշին էօլիւպ՝ սատազաթ իշին հաշայալըմ . քի օնուն հարասը իլէ սիգ շիֆա պոլտունուղ : Խ Վետ . 6 . 24 :

4 . Վէ պիլին քի , աթալարտան դալմա պադըլ կէշինմէնիզտէն շիւրիւր շէլլէր իլէ՝ (հանի) ալթուն վէ կիւմիւշ իլէ ֆիտա օլունմատընըլ , իլա գուսուր սուղ վէ լէքէսիգ գուգունուն կիպի Վրբստոսուն գըմէթլի գանը իլէ : Խ Վետ . Խ . 18 , 19 :

5 . Մմա օ՝ (Վրբստոս)՝ կիւնահար իշին պիլ գուրպան սունուպ՝ տայիմա իշին Նլլահըն սաղ հանընտա օթուրտու : Խբր . 7 . 12 :

6 . Իշթէ տիւնեանըն կիւնահընը գալտըրան Նլլահըն Վուգուսու : Յովհ . Խ . 29 :

7 . Օյրա Պասեքիմիզ Վրիստոս՝ պիզիմ՝ իշխն
գուրպան օլտու : Խ Վորնթ . Է . 7 :

8 . Վէ օ՝ (Յիսուս Վրիստոս) կիւնահարըմըգա
քէֆարէթ տիր , վէ եալըմըզ պիզիմքիւէրէ տէյիւ
իլլա պիւթիւն տիւնեանընքիւէրինէ տախի : Խ Յոյճ .
Է . 2 :

Վ . Բ՛զիզ Վրիթապտան շիմտի զեքը
էթտիյիմիզ համարլարտան իլք համարընը
պիրինիզ սէջլէյին :

Ժ . “Վրիստոս պիզիմ իշխն պէտտուա՝
օլմաղըլա , պիզի նօմօսուն պէտտուա՝սընտան
սաթուն ալտը . շիւն եազըլմըշ տըր . Բ՛ղա-
ճըն իւզէրինտէ հէր ասըլան մէլո՛ւն տուր” :

Վ . “Վաթուն ալմաք” պուրատա նէ՞
տէմէք տիր :

Ժ . Վուլլուգտան գուրթարմաք՝ ազատ
էթմէք՝ խէլաս էթմէք՝ գուրթարմաք տըր :

Վ . Լ՛վվէթ , պիր քէօլէ՝ եախօտ ճէնք-
տէ ալընմըշ պիր էսիր՝ օնուն եէրինէ ագ-
չէ եա պիր ղայրի ատէմ վէրիլտիյի վա-
գըթ՝ օ սաթըն ալընմըշ եախօտ ֆիտա օ-
լունմուշ տէնիր : Պա՛ղը մէմլէքէթլէրտէ՝
պա՛ղը գապահաթլէր իշլէմիշ եարամազ-
քեարլէր պիլէ՝ պու ուսլուպ իւզըն սաթուն
ալընըլար : Վրիստոս պիզի նէտէ՞ն սա-
թուն ալմըշ տըր :

Ժ . Պէտտուա՛տէն :

Վ . Հա՛նկը պէտտուա՛տէն :

Ժ . Նօմօսուն պէտտուա՛սընտան , զիրա

եազըլմըշ տըր . “Լօմօս քիթապընտա հէի
եազըլմըշ օլան շէյլէրէ օնլարը իճրա էթ-
մէք իչիւն հէր տէվամ էթմէյէն քիմնէ՝ մէ-
լո՛ւն օլտուն” : Կադ . 7 . 10 , վէ ք () ըն .
իէ . 26 , վէ Երէ . Ժա . 3 :

Ս . Լօյլէ տիր . իմտի պիզ՝ պիզէ գար-
շը թագրիր օլունմուշ նօմօսուն պէտտուա՝
սընտան սաթուն ալընտըգ , եա գուրթուլ-
տուգ . լաքին պիզի գուրթաբան քիմ տիր :

Ժ . Յիսուս Քրիստոս Լօֆէնտիմիզ :
Պիզի “Քրիստոս սաթուն ալտը” :

Ս . Պիզի նէ՞ վէճհիլէ սաթուն ալտը :

Ժ . “Պիզիմ իչիւն պէտտուա՝ օլմադը-
լա” :

Ս . Պու՝ նէ՞ տէմէք օլույօր :

Ժ . Պու տէմէք տիր քի , պիզիմ կիւ-
նահլարըմըզըն միւսթահագգ օլտուղու լա՝
նէթ վէ պէտտուա՛յը օ՛ չէքտի :

Ս . Լօյլէ տիր . լաքին օ պէտտուա՛յը
նասըլ չէքտի :

Ժ . Պիր աղաճըն՝ եա՛նի խաչըն իւզէրի-
նէ ասըլմաղըլա :

Ս . Պու համարըն մա՛նասընը ղայրի
սէօզիէր իլէ սէօյլէյէ պիլիմիսինիլ :

Ժ . Յիսուս Քրիստոս կիւնահլարըմըզ
իչիւն խաչանտը , թաքի պիզի՝ էպէտի ա՝
զապ հիւքմինտէն խէլաս էյլէսին :

Ս . Փէք կիւզէլ . շիմտի իքինճի համա-
րը սէօյլէյին :

Ժ. «Օ՛րա կիւնաճ պիլմէյէնի՝ պիղիմ իջիւն կիւնաճ էյլէտի. թաքիմ պիղ օնուն իլէ Լլաճըն սատագաթը օլալում» :

Մ. «Կիւնաճ պիլմէյէնի՝ տէտիյի քիմ օլմալը տըր :

Ժ. Լլալէթթէ Յիսուս Վրիստոս Լ. Ֆէնտիմիզտէն զայրի քիմնէ տէյիլ տիր :

Մ. Լլալէթ օ՛ տուր. վէ եալընըզ Յիսուս իջիւն տէնիլէ պիլիւր քի, տէյիլ եալընըզ կիւնաճ իշլէմէտի, իլա «կիւնաճ պիլմէտի» տախի. զիրա օ՛ «ա՛ղիզ՝ զարարսըզ՝ նախաքլանմամը՝ կիւնաճ քեարլարտան պըրըլմը իտի» . օ՛ «էյիլէք էթմէյէ էգրաֆը տօլաջըրըտը», վէ օնուն պիլթիւն է՛օմրիւ՝ ֆազիլէթին պիր թէքմիլ ի՛պրէթի իտի :

Ժ. () խաչըն իւզէրինտէ մըխլանտը, վէ պիղիմ իջիւն պէտտուա՝ օլտու, պիղիմ իջիւն քի՝ կիւնաճ քեարլար կիպի պէտտուա՛յէ միւսթաճագգ իտիք :

Մ. Նիլիւն պէջլէ էյլէսին . օ՛ էլպէթթէ պունա մուսթաճագգ տէյիլիտի :

Ժ. Խայըր՝ տէյիլիտի. զիրա օ՛ փէք էյի իտի, վէ կիւնաճ պիլմէտի :

Մ. Խմտի օ՛ պունու նէ՞ իջիւն չէքմիշ տիր :

Ժ. Պունու պիղիմ իջիւն՝ եախօտ պիղէ պէտէլ չէքմիշ տիր :

Ս . Լ Վ Վ Ե Թ՝ մուհապպեթլու գարնն-
տաշլարըմ՝ Լ՝ զիզ վէ Լ՝ տիլ () Լան՝ պի-
զիմ իչիւն պէտտուա՝ օլտու . “ () գապա-
հաթլարըմըզ իչիւն եարալանտը , վէ եա-
րամազըզլարըմըզ իչիւն տէօյիլտիլ . . .
վէ Բապպ հէփիմիզին եարամազըզընը օնա
օղրաթտը” չիւն “Բապպ օնու տէօյ-
մէքլէ մա՝րազա սալմաղա րազի օլտու” վէ
“Ճանընը սուչ գուրպանը գօտու” : Եսայ .
ճԳ . 5 , 6 , 10 : Փէտէրուլլահ պիզիմ իչիւն
() ղուլու՝ սալքի տիւնեանըն հէփ կիւնահ-
լարընը իշլէմիշ կիպի թէքտիր էյլէտի :
Լաքիւ Լլահ նիչիւն () ղուլնու պիզիմ
հէփ ա՝սիլէքլէրիմիզի չէքմէյէ թէրք էյլէ-
սին :

Ժ . “Թաքիմ պիզ օնուն իլէ՝ Լլահըն
սատագաթը օլալըմ” : Ք Կալնիլ , Ե . 21 :

Ս . Լ Վ Վ Ե Թ , պէօյլէ օլտու . “Ստըգ
օլան՝ () իսուս Բարիստոս” կիւնահքեար կի-
պի չէքտի . Թաքի պիզ կիւնահքեարլար օ-
յանլարա՝ ստըգլար կիպի ա՝մէլ օլունա :
() պէտտուա՝ օլունտու , Թաքի պիզ միւ-
պարէքլէնէլիմ : Ե իմտի իւչիւնծիւ համա-
լը սէօյլէյին :

Ժ . “Բի օ՝ աղաճըն իւզէրինտէ քէնտի-
սի՝ թէնինտէ կիւնահլարըմըզը եիւքլէնտի .
. . . քի օնուն եարասը իլէ սիզ շիֆա պուլ-
տունուզ” :

Ս . Վրիստոսուն քէնտի թէնինտէ
եիւքլէնտիյի նէ տիր :

Ժ . ԿիւնաՏլարըմը :

Ս . Լիվէթ , եա'նի օ' կիւնաՏլարըմը-
ղըն ա'ղապընը եիւքլէնտի . Լաքին օնլարը
նաւըլ եիւքլէնտի :

Ժ . Վէնտի թէնինտէ՝ աղաճըն իւզէրին-
տէ եիւքլէնտի :

Ս . Պունտան նէ՞ անկլայօրսունուզ .
պանա զայրի սէօզէր իլէ թա'րիֆ էտին :

Ժ . Տիսուս Վրիստոս կիւնաՏլարըմը
իչիւն խաչլանտը :

Ս . “()նուն եարասը իլէ սիզ շիֆա
պուլտունուզ” սէօզէրինտէն նէ՞ անկլար-
սընը . օնուն եարասընտան պիզ նէ՞ գա-
լանըյօրուզ :

Ժ . Շիֆա գազանըյօրուզ :

Ս . Նէ՞ տիւրլիւ շիֆա :

Ժ . Ճանլարըմըղըն շիֆասընը :

Ս . Լիվէթ՝ մուհապպէթլու գարըն-
տաշլարըմ , Վրիստոսուն տէօյիւլտիւյիւ՝
էզիյէթ չէքտիյի վէ խաչլանտըղը՝ պիզիմ
խասթատան պէթէր օլան՝ ասըլըգլարտա վէ
կիւնաՏլարտա էօլմիւշ օլան ճանլարըմը
իչիւն իտի : ()՝ քէնտինի էօլիւմէ թէսլիմ
էթտի , թաքի պիզ եաշայալըմ : Տէօրտին-
ճիւ համարը սէօյլէյէ պիլըրմիսինիլ :

Ժ . “Ս է պիլին քի , աթալարտան գալ-

մա պաղըլ կէջինմէնիզտէն չիւրիւր շէյլէր
իլէ՝ (եա'նի) ալթուն վէ կիւմիւշ իլէ ֆիտա
օլունմատընըզ , իլւա գուսուրսուլ վէ լէքէ-
սիզ գուզունուն կիպի՝ Վրիստոսուն գըյ-
մէթլի գանը իլէ՝ :

Վ . Վրիստոսուն պիզի պէտտուա՝ վէ
լա'նէթտէն սաթուն ալտըղընը՝ եա'նի ֆիտա
էյլէտիյինի հալա կէօրտիւք : Պու համար-
տա Մաքեալ տէյօր քի , չիւրիւր շէյլէր
օլան ալթուն վէ կիւմիւշ իլէ ֆիտա օլուն-
մատըզ : Նիճիւն ալթունա վէ կիւմիւշէ
չիւրիւր շէյլէր տէյօր :

Ժ . Չիւնքի ալթուն վէ կիւմիւշ՝ էպէ-
տէն գալըր շէյլէր տէյիլ տիր :

Վ . Լշվէթ . հէմ տախի չիւնքի՝ օնլա-
րըն՝ Մլահըն ի'նտինտէ հիչ պիր գըյմէթի
եօ'գ աուր : Մգէնին Մլահըն ի'նտինտէ
գըյմէթի օլանալ . վէ ատէմէրին պուգա-
տար գըյմէթլի սայտըգլարը իշպու շէյլէր՝
Մստուածաշունչտա խօրուգ իլէ զեքր օ-
լունուրլար : Ճանը ագչէ իլէ ֆիտա էտէ
պիլէճէյիմիզի ա'գլընըզ քէսէ'ր մի՝ էյ գա-
րընտաշլարըմ :

Ժ . Խայըր , էլպէթթէ էտէ՝ մզիւլ . ագ-
չէ իչիւն՝ Յուգա կիպի ճանլարըմըզ զա'յ
էտէ պիլիւրիզ . լաքին ճանը ագչէ իլէ սա-
թուն ալմասը միւմքիւնսիւզ տիւր :

Վ . Լշյլէ իսէ՝ ճանլարըմըզ նէ՞ իլէ
սաթուն ալընտը :

Եւ . Վարիստոսուն փէք գըյմէթլի գանը' իլէ :

Ա . Եւլլէթ , Վարիստոս Եւֆէնտիմիզին զի գըյմէթ գանը իլէ : Եւթուն հէլաք օլուր պիր զաթ տըր , վէ օնուն իչիւն եարամազ պիր շէյ տիր . լաքին Վարիստոսուն գանը' հէր պիր գըյմէթտէն իւսթիւն տիւր : Եւլաքին ատէմլէր' ա'լէսսէվի պու ի'թիգատտէ տէյիլլէր : Տիւնեա' ալթունու չօգ գըյմէթլի պիր շէյ սայար . օնա գըյմէթլի մա'տէն տէրլէր , նիճէ քի էլմաս վէ պագի ճէվահիր դաշլարա' գըյմէթլի դաշլար տէրլէր , պիզիմ' ալլահանի Վիտա էտիճիմիզին գանընը իսէ իօր կէօրիւրլէր : Եւլաքին տիւնեանըն ի'լմի' Եւլահըն ի'նտինտէ տիվանէլիք տիր . վէ շէրա'աթ կիւնիւնտէ' հէր պիր շէյէ' քէնտինին գըյմէթինէ կէօրէ պահա պիչիլէճէք : Վարիստոսա' պու համարտա վէ տահա պիր չօգ ղայրի համարլարտա նիճիւն Վուզու տէնիյօր :

Եւ . Պէլլի' պիր գուզու կիպի եավաշ վէ սուչսուզ օլտուզու' վէ աղզընը աչմայարադ քէնտինի էօլիւմէ թէսլիմ' էյլէտիյի իչիւն :

Ա . Եւլլէթ' դարընտաշլարըմ' , էօլլէ տիր . Վարիստոս "եավաշ վէ ալադ կէօնիւլիւ" օլտուզու իչիւն գուզու թէսմիյէ օլունույօր . վէ Եսայիա մարգարէնին տէ-

տիյի կիպի : “() մազլուժ օլտու , վէ օ
ճէֆա չէքտի : ամմա պողազլանմաղա կէօ-
թիւրիւլէն գոյուն կիպի աղզընը աչմատը ,
վէ գըրգըճըլարըն էօնիւնտէ տիշի գոյուն
լալ օլտուղու կիպի՝ աղզընը աչմատը” : Ե-
սայ . ծք . 7 : Լաքին պաշլըճա սէպէպի
սէօյլէմէտինիզ : Եէհուտիլէրին ի՛ պատէ-
թինտէ պաշլըճա խըզմէթ նէ՞ իտիյի խաղ-
ընըզա կէլիւր մի :

Ժ . Գուրպան սունմագ տէյիլմի իտի :

Ա . Լիվլէթ . պու գուրպան նէ՞ օլտու-
ղու խաղընըզտամը :

Ժ . Լալաշըն Տաճարընտա խորանըն իւ-
զերինտէ պիր հայվան պողազլանըրըտը :

Ա . Պու գուրպան Լալաշա նիշիւն սու-
նուլուրուտու :

Ժ . Կէչմիշ կիւնաշլարընըն ա՛վֆլըզը-
նը՝ վէ Լալաշըն պերէքէթինի ալմագ ի-
չիւն :

Ա . Գուրպանլար՝ պիր գաչ շէյլէր ի-
չիւն սունուլուրուտու . Լաքին պիզ շիմտի
եալընըզ կիւնաշ իչիւն սունուլան գուր-
պանլարը զիքը էտէճէյիզ : Կիւնաշ գուր-
պանը իչիւն սունուլան հայվան նիշիւն պօ-
ղազլանըրըտը :

Ժ . Կիւնաշըն իւճրէթի էօլիւմ օլտու-
ղու իչիւն :

Ա . Պու փէք տօղըրու տուր . զիրա եա-

զըմբշ տըր քի , “Վան տէօքիւլմէքսիզին
ա՛վֆլըգ օլմազ” : Ե՛բր . Թ . 22 : Շիմ-
տի Յիսուս Վրիստոսուն նիչիւն գուզու
տէնիլտի յինի անկկա՛մըսընըզ :

Ժ . Լ՜վվէթ : Չիւնքի՛ Երուսաղէմ տա-
ճարընտա հէր կիւն գուրպան սունուլան
գուզուլար կիպի՛ կիւնաճլար իչիւն գուր-
պան սունուլտու :

Ս . ‘ՆիՇիւն օնա՛ “գուսուրսուզ վէ լէ-
քէսիզ գուզու” տէնիյօր :

Ժ . () Նուն հէր կիւնաճտան փաք օլտու-
ղու իչիւն :

Ս . Փէք տօղրու : Վուրպան իչիւն
սունտուգլարը գուզուլար Թէքմիլէն սաղ-
լամ՝ վէ հէր պիր գուսուրտան փաք օլմալը
իտիլէր , քի պունուն իլէ՛ կիւնաճլարըմըզա
սունաճագ օլտուղումուզ գուրպանլար փաք
վէ Թէքմիլ օլմագ կէրէք իտիյի պէյան օ-
լունա : Ս է հագիգաթ՝ էյէր Վրիստոս
քէնտիսի պիր կիւնաճքեար քիմսէ օլմուշ օ-
լայըտը , պիզիմ իչիւն նասըլ էօլէ պիլիրի-
տի :

Ժ . Հագիգաթ էօլէմէղիտի . զիրա օ զէ-
ման օնա՛ քէնտի կիւնաճլարը իչիւն էօլմէք
իճապ էտէրիտի :

Ս . Իմտի կէօրիւյօրսունուզ քի , կիւ-
նաճլարըմըզ Եիւքլէնմէյէ՛ վէ գանը իլէ
պիզի սաթուն ալմաղա՛ Եալընըզ Լլաճըն

() զուգադիր իտի , չիւն քի կիւնասարզ՝
եալընըզ օ՛ իտի : Պունուն իչիւն եազըլմըշ
տըր քի , « Լաւաս » զայրի քիմնէնին վասի-
դասը իլէ տէյիլ տիր . զիրա կէօք ալթընտա
ատէմլէր աբասընտա վերիլմիշ տախի զայրի
ատ եօգ տուր , քի օնուն վասիդասը իլէ խէ-
լասս պուլսագ կերէք տիր » : Վարժ . 7 . 12 :
Ե իմտի պէշինճի համարը գօլայ անկլայա
պիլիբրսինիզ : () նու պիրինիզ սէօյլէյին :

Ե . « Լամա օ՛ (Վրիստոս) » կիւնասլար
իչիւն պիր գուրպան սունուպ՝ տայիմա ի-
չիւն Լալահըն սաղ եանընտա օթուրտու » :

Ա . Վրիստոսուն գուրպան տէյի սուն-
տուղու նէ՞ իտի :

Ե . Վէնտի քէնտիտինի :

Ա . Վէնտիտինի նէ՞ իչիւն գուրպան
սունտու :

Ե . Կիւնասլարըմըզ իչիւն :

Ա . Նէ՞ իչիւն՝ « կիւնասլար իչիւն պիբ
գուրպան սունտու » տէնիյօր :

Ե . Չիւն քի օ՛ սալթ պիր քերրէ էօլ-
տիւ :

Ա . Պու՛ խէլասըմըզա եէթէրմի իտի :

Ե . Ե իւպհէսիզ եէթէրիտի :

Ա . Լաքին չիւն Կտակարանըն գէման-
լէրինտէ՛ պիր տանէտէն զիյատէ գուրպան-
լար սունմաղլարմըյըտը :

Ե . Նագիգաթ օնլար չօգ գուրպանլար

սունարլարըտը , լաքին օնլարըն սունտուգ-
լարը՝ հայվանլար իտի . ամմա պուղալարըն
վէ քէչիլէրին գանր՝ կիւնաճը սիլէմէզլէր .
լաքին պիլ ա՛քս՝ Վրիստոսուն գանը գըյ-
մէթլի տիր :

Մ . Լփվէթ . Վրիստոսուն գանը՝ թա՛-
պիրէ կէլմէզ գըյմէթլի տիր . զիրա Վրիս-
տոս՝ նիհայէթսիզ եիւճէլմիշ վէ թէքմիլէն
հագգ վէ ա՛ղիզ տիր . զիրա օ՝ «թէնտէ ա-
շիքեար օլմուշ Լլւահ տըր» : Վրիստոսուն
գանը՝ պիւթիւն տիւնեանըն կիւնաճլարը-
նը սիլմէյէ քիֆայէթ էտէր պիր քէֆարէթ
տիր : Օ՛անն էտէրմիսինիզ քի , կիւնաճա-
րըմըզըն ա՛վիլըզ իչիւն պիզէ պիր գուրպան
տահա սունմաղա իգթիզա էտէր :

Ժ . Խալըր . զիրա Վրիստոս պունուն
իչիւն էօլմուշ իքէն , արթըգ հիշ պիր
գուրպանըն իգթիզասը եօգ տուր : Չիւն
քի Պանիէլ մարգարէ խապէր վերիյօր քի ,
Վրիստոսուն էօլիւմիւ՝ հէփ գուրպանլարա
վէ փէշքէշլէրէ պիր խիթամ վէրէճէք տիր :
Պան . թ . 27 : Լաքին՝ էյէր գուրպանլար
իլէ կիւնահ սիլինմէյէ գապիլ տէյիլ իտի
խէ , Վրիստոստան էվվէլ նիշիւն գուր-
պանլար սունուլըրուտու :

Մ . Սիզէ Օ՛իսական օրէնքին խուսու-
սունտա սէօյլէտիյիմ վագըթ , պու խու-
սունտա սէօյլէտիմ . վէ տէմիշ իտիմ քի ,

գուրպանլար՝ կէլէճէք օլան շէյլերէ նիշա-
նէլէր իտի , վէ օնլար՝ պախուսուս Ս՝էսիա-
նըն իճրա էտէճէք օլտուղու ա՛մէլին նու-
մոննէլէրի իտի : Իմտի կէօրիւյօրսունուզ
եա՛ գարընտաշլարըմքի , գուզուլարըն վէ
սայիր հայվանլարըն գուրպանլարը՝ Լլաճըն
վա՛տ էթմիշ իտիյի կէլէճէք օլան Ս՝էսիա-
նըն գուրպանընըն նումոննէլէրի իտի . վէ
պու նումոննէլէր եա իշարէթլէր՝ Վրիստոս
քէնտիսի կէլէնէ գատար իճրա օլունմագտա
օլուպ՝ օնտան սօնկրա պադդալ օլմալը իտի-
լէր :

Ժ . Պիր քերրէ պիզէ տէմիշ իտինիզ քի ,
Եէհուտիլէրին տին այինլէրի՝ պիր էվ պինա
էթտիքլէրի զէման՝ էդրաֆընտա վէ իշինտէ
գուրտուգլարը էյրէթի ներտիպանլէրէ
րուպար օլունա պիլիր , քի օլ պինա պիթ-
տիքտէն սօնկրա , օնլար արթըգ իշէ եարա-
մազ օլտուղունտան սնլարը պօզարլար :

Ս . Լվվէթ . վէ Վրիստիան տինի էօյլէ
պիր էվէ պէնկզեր . օ՝ Լլաճըն ինսան ճին-
սի իլէ սապիթ էթտիյի եէնի ա՛հտ տըր , քի
օնու Յիսուս Վրիստոսուն գանը իլէ գայիմ
էյլէտի : Լաքին Վրիստոսուն էօլիւմիւ՝
Ս՝ոպսէսին թէրթիպ էթտիյի այընլարընը
պադդալ էթտիյի սուրէթտէ՝ շիմտի պիզիմ
օնու կէօսթէրէն պիր այինիմիզ եօգմու :

Ժ . Բապպըն Լիշամ՝ Պա՛ամընը մը
տէրսինիզ :

Ս . ԼՅՎԷԹ , օլ ա՛գեզ ԼԽշամ Վա՛ա-
մը Բապպըմըզ Յիսուս Վրիստոստան՝ պի-
ղիմ իչիւն փարալանան թէնի գուրպանը-
նըն՝ վէ կիւնաճարըմըզըն ա՛վֆըղը իչիւն
տէօթիւլէն գանընըն զեքրի իչիւն թախսիս
վէ թա՛յին օլմուշ տուր : Հէմ տախի Յի-
սուս Լճէնտիմիզին իքինճի կէլմէսինին պիր
փէճի տիր , վէ թա օնոււն կէլմէսինէ գատար
քիլիսէտէ իճրա՛ օլունմալը տըր : Լլթընճը
ճամարըմըզ նէ՞ իտի :

Ժ . “Լլթէ տիւնեանըն կիւնաճընը գաւ-
տըրան Լլլաճըն Վուզուսու” :

Ս . Պու սէօզլէրի քիմ՝ սէջլէտի :

Ժ . Սուրբ Հովհաննէս ՍԿրտիչ :

Ս . Վրիմի՞ն իչիւն սէջլէտի :

Ժ . Յիսուս Վրիստոս Լճէնտիմիզ ի-
չիւն :

Ս . Յիսուս Վրիստոս Լճէնտիմիզին
նիչիւն Վուզու տէնտիյինի թէքրար թա՛-
րիֆ էթմէյէ ճաճէթ եօ՛գ տուր : Լաքին
նիչիւն Լլլաճըն Վուզուսու տէնիյօր :

Ժ . Չիւն քի օնու վէրէն Լլլաճ տըր :

Ս : ԼՅՎԷԹ՝ պէնիմ գարընտաշարըմ .
“Լլլաճ տիւնեայը պու գատար սէվտի քի ,
քէնտի եալընըզ տօղուշ ()ղլունու վէրտի ,
թաքիմ ճէր օնա ինանան՝ զայպ օլմայա ,
իլլա էպէտի է՛օմրէ՛ մալիք օլա” : Յի՛վ .
Գ . 16 : Լաքի նօմս ալթընտա գուրպան

օլան գուզուլարը սունանլար կիւնաճքեար քիմնէլէր իտի • լաքին պուրատա գուզուլու թէտարիք էտէն Լաւաճ տըր , վէ գուրպան օլաճագ՝ քէնտինին պիրիճիք () ղլու տուր : Լաւաճըն գուլուսու ճագգընտա նէ^օ տէնի-
յօր :

Ժ . () “Տիւնեանըն կիւնաճլարընը գալտըրըյօր” :

Ս . Լաւվէթ , օ՝ տիւնեանըն կիւնաճլարընը եիւքլէնիյօր • եա՛նի ա՛յնի պիր մաճ պուս գօմրուպտան ազատ օլտուղու կիպի՝ պիզի կիւնաճըն ա՛ղապընտան ազատ էտէ-
յօր • ճէմ տախի պիր քիմնէ քէնտի պաղչէ-
սինտէն պիր զարարլը ֆիտանը գալտըրտը-
ղք կիպի՝ օ տա ա՛յնի էօյլէ տիւնեանըն կիւ-
նաճլարընը գալտըրըր : Լաքին Վրիստոս Լաֆէնտիմիզ պիզիմ՝ կիւնաճլարըմըզը նա-
սըլ գալտըրըր :

Ժ . () օնլարը քէնտի իւզէրինէ եիւք-
լէնտի . “Վրիստոս Լաւաճըն իւզէրինտէ քէնտիսի թէնինտէ կիւնաճլարըմըզը եիւք-
լէնտի” (ա ՊԵ . ք . 24) ; “Ս է պիզէ գարշը օլան պիզէ զըտտ օլան այինլէրին էլ-
եազըսընը մաճվ էյլէտի , վէ օնու խաչա մըխլայարագ՝ օր թատան գալտըրտըր” : Լաւ .
ք . 14 :

Ս . Լաւեազըսը սէօզիւնտէն նէ^օ անկ-
լարսընըզ :

Ժ . Պիր թէմէսիւք , եա'նի ագչէ էօւ տիւնճ ալան քիմսէնին՝ պօրճլու օլտուղու քիմսէյէ՝ ագչէյի էտա էտէճէք վագթը վէ օլ միգտար ագչէ օնա պօրճլու օլտուղունու թաճգիգ էտէր պիր քեաղըտ քի , ալաճագլընըն էինէ՝ վերիլեր :

Ս . Փէք էյի . լաքին պէօյէ պիր թէմէսիյի երրթմաղա քիմի՞ն հագգը վար :

Ժ . Եալընըզ պօրճու էտա էտէն քիմսէնին :

Ս . Իմտի պիզիմ պօրճլու օլտուղումուղու պէյան էտէն թէմէսիյի նիչիւն "Քրիստոս խաչտա մըխլամաղըլա մաճվ էյլէտի" տէնիյօր :

Ժ . Չիւնքի 'Քրիստոս' պիզիմ կիւնաճլարըմըզըն պօրճունուն տէֆթէրինի՝ խաչըն իւզէրինտէ էօլմէսի իլէ՝ րէսիտ էյլէտի :

Ս . Փէք կիւզէլ՝ էօյլէ՝ տիր : Ե իմտի եէտինճի համարըմըզը զիքր էտին :

Ժ . "Սիրա Պասեքիմիզ 'Քրիստոս' պիզիմ իչիւն գուրպան օլտու" :

Ս . 'Քրիստոս նիչիւն "Պասեքիմիզ" տէնիյօր : Լաքին էվվէլա՝ իշպու համարտա զիքր օլունան Պասեք լուղէթի նէ՞ տէմէք տիր :

Ժ . Պասեք՝ Եէհուտիլէրին պիր պայրամը իտի , քի օնտա հէր պիր Փամիլեա սաճիպի պիր գուղու պօղաղլամաղա մէճպուրի :

տի , քի օնտան՝ պիւթիւն ֆամիլեա խա-
մուրսուզ էքմէք վէ աճը օթլար իլէ պէրա-
պէր եէմէլի իտի :

Ս . Պու՝նէ՞ զէման թա՛յին օլունտու :

Ժ . Իսրայէլ օղուլլարընըն Ս՝ըսըր տի-
յարընտան չըգորգլարը կէճէտէքի , մէլէք
Ս՝ըսըրլըլարըն Տէփ իլք տօղմուշ օղուլլա-
րընը էօլտիւրտիւ : Ելլա՛ Նէհուտիլէրէ
էմր էթտի քի , Տէր պիր էվտէ պիրէր գու-
ղու պօղազլասընլար , վէ օնուն գանընտան
գափուլարընըն սօվէլէրինէ սէրփսինլէր ,
շէօլէ քի՛ մէլէք Ս՝ըսըրլըլարըն իլք տօղ-
մուշ էվլատլարընը վուրտուղու զէմանտէ՛
գան իլէ իշարէթ օլմուշ Իսրայէլլուլէրին
էվէրինի կէլին վէ օնլարը տօգուսմասըն :
Օ՛հրա ֆաւէն լուղէթի Ի՛պրանիճէտէ կէչ-
մէք տէմէք տիր :

Ս . Փէք տօղրու . լաքին Պասեք գու-
ղուսու իլէ Քրիստոս՝ պիրի պիրինի նէտ
պէնկզէյօրլար :

Ժ . Քրիստոս՝ Պասեք գուղուսու կիպի՛
պիզիմ՝ իշիւն գուրպան օլունտու . օնուն
գանը՝ պիզի լա՛նէթ ու պէտտուա՛տէն աղատ
էտէյօր , վէ կէլէճէք զազապտէն Տըֆզ է-
տէյօր : Իմտի Բաաքեալ օնա՛ պու սէպէպ-
տէն “Պասեքիմիղ” տէյօր :

Ս . Կիւզէլ . (Իմտի՛ սօնկ համարմըզ
նէ՞ իտի :

Ժ . “()” (Յիսուս Վրիստոս) կիւնաճ-
լարըմըզա քէֆարէթ տիր . վէ եալընըջ
պիղիմքիլէրէ տէյիլ իլլա պիւթիւն տիւ-
նեանընքիլէրինէ տախի” :

Ս . “Վէֆարէթ” եախօտ “Վաւու-
թիւն լուղէթի նէ՞ տէմէք տիր :

Ժ . Կիւնաճըն ա՛վֆըղը իչիւն սունու-
լան գուրպան տէմէք տիր :

Ս . Ս է պուրատա՝ կիւնաճլարըմըզա
քէֆարէթ տէյիւ քի՞մ իչիւն տէնիյօր :

Ժ . Յիսուս Վրիստոս իչիւն :

Ս . ‘Եի՛չիւն’ եալընըջ պիղիմքիլէրինէ
տէյիլ իլլա պիւթիւն տիւնեանըն կիւնաճ-
լարընա տախի քէֆարէթ տէնիյօր :

Ժ . Չիւնքի օ՛ պիւթիւն տիւնեանըն ու-
ղուրունա էօլտիւ :

Ս . Եէճուտիլէրին գուրպանլարը՝ եա-
լընըջ Եէճուտիլէր խալգը իչիւն իտի , լա-
քին պիլ ա՛քս՝ Յիսուս Վրիստոս քէնտինի
“Ճիւմլէ ատէմլէր իչիւն” սունտու , շէօյլէ-
քի՝ տիւնեատա Տիչ պիր կիւնաճքեար եօգ
տուր քի , Յիսուս Վրիստոսուն գուրպա-
նընտան տիշարը գալսըն , վէ օնտա՝ կիւ-
նաճլարընըն ա՛վֆըղընը պուլմազ օլսուն :

Ումարըմ եա գարընտաշլարըմ , սէօյ-
լէնիլէն շէյլէրին ճիւմլէսինի էյի անկլա-
տընըջ . վէ էյէրչի կիւնաճքեարլար էօլիւ-
մէ միւսթաճագգ օլտուլար՝ վէ նօմօս Տէր

պիր իդա՛աթսրզւրգ ա՛մէլինէ գարշը լա՛նէթ օգուտուղունտան օնլար պէտտուա՛ ալթընտա գալտըլար իսէտէ , շիմտի սիզին ճիւմէնիզ՝ օնլարըն նաւըլ գուրթուլա պիւլէճէքէրինի էյի անկլատընը :

Ժ . Լ՝վվէթ . լաքին Լ՝լաճ՝ քէնտինին եալընը տօղուշ ()ղլունու վէ՛րմէքսիզին՝ վէ սուգատար էյի օլան ()խուս Վ՛րիստոս պէօյլէ պիր րէզիլ էօլիւմ չէքմէքսիզին տիւնեայը գուրթարամաղմըյըտը :

Ս . Պու սիւալի չօգ քիմսէլէր էտէյօր , վէ էթտիքլէրինէ թա՛ճիւպ էթմէլի տէյիլիզ . զիրա պու մատտէյէ իք նազար էթտիյիմիզտէ կէօրիւնիւր քի , ճիւմէյէ Վա՛տիր վէ էյլիքքեանի օլան Լ՝լաճ թա՛ալա քի՝ կիւնաճքեարլարա պու գատար թէքմիլ մէրճամէթ էտէյօր , օնլարը գօլայճէ խէլաս էտէ պիլիւրիտի . էվվէթ՝ Վ՛րիստոս պու տիւնեայէ գուլ սիֆաթընտա կէլիպ՝ պիզէ պէտէլ էզիյէթ վէ էօլիւմ չէքմէքսիզին՝ ալթ պիր սէօզ իլէ պիլէ Լ՝լաճ օնլարը գուրթարա պիլիւրիտի կէօրիւնիւր : Լաքին էյէր պու մատտէյի պիր էյի տիգդաթ իլէ թէֆթիշ էտէճէք օլուրսագ , թէզ պուլաճաղըզ քի , պու միւմքիւնսիւզ իտի : Իլք միւքեալէմէմիզտէ ճալա սիզէ կէօսթէլտիմ քի , Լ՝լաճ թա՛ալա քէնտի մախլուգաթլարընըն ճիչ պիրինէ՝ օնլար օնուն էմրի շէ-

րիֆլերինէ թէքմիլէն իդա'աթ էթտիքլերին-
տէ պիլէ' ապա պիր շէյ պօրճու տէյիլ
տիր , վէ օնլար' օնա իդա'աթսըզլըգ հէր
պիր կէօսթէրտիքլերի թագտիրտէ օնլարըն
ճէզասընը վէրմէյէ հէր վէճհիլէ հագգը
վար : Իմտի սիզէ Լլլահըն կիւնահքեարա-
լըն ճէզասընը վէրմէյէ հագգը վար իտիյի-
նի իսպաթ էթտիքտէն սօնկրա' շիմտի սիզէ'
օնուկն ա'տալէթինին պէօյլէ էթմէյէ օնու
մէճպուր էթտիյինի կէօսթէրէյիմ : Խտէ-
լաս մադլուպ էթմէյէ' Լլլահըն իւզէրինտէ
հիչ պիր հագգըմըզ եօղ օլտուղունու սի-
զէ իսպաթ էյլէտիմ' . վէ շիմտի սիզէ կէօս-
թէրէճէյիմ քի , օնուկն նօմօսունա կէօրէ'
ճիւմլէմիզ պիլ իգթիզա ա'զապէ հիւքմ օ-
լունմուշուզ , քի պու հիւքմի ա'զապտէն
գուրթուլմագ իչիւն' կէօրէճէքսինիզ քի ,
'Բրիստոսուն էզիյէթ ու էօլիւմիւ հէր վէճ-
հիլէ իգթիզալը' իտի : Պունու սիզէ' պա'ղը
փէք էյի անկլատրղընըզ էօրնէքլէր իլէ
թա'րիֆ էթմէյէ ճէհտ էտէճէյիմ : Պէյ-
լէրին' վալիլէրին պօրճու նէ' տիր , վէ օն-
լար նէ' իչիւն թա'յին օլունուրլար :

Ժ . Խալգը էյի նիզամտա սագլասընլար ,
վէ նօմօսլարը խալգա սագլաթսընլար :

Ս . Պունու իճրա էթմէք իչիւն օնլար'
էքսէրիյա նէ' էթմէյէ պօրճու օլույօրլար :

Ժ . Եարամազլըգ իշլէյէնլէրին ճէզալէ-
րինի թէրթիպ էթմէյէ :

Ս . ԼՅԵՐ պիր փատիշահ եա պիր վա-
լի՝ քէնտի մէմլէքէթինտէ նօմօսլարըն ճիւմ-
լէսինի պադդալ էթմէյէ՝ հէփ մէհքէմլէրի
գափամաղա՝ հէփ հապսխանէլէրի վէ զըն-
տանլարը աչմաղա՝ վէ ճիւմլէ զապիղլէրի
տաղըթմաղա նիյէթ էտիպ նիյէթինի իճրա
էյլէսէ , օ մէմլէքէթ նանըլ օլուրուտու :

Ժ . ()րատա հէր շէյ գարմագարըլըդ
օլուրուտու :

Ս . Լաքին պու գատար քէօթիւ պիր
շէյ խէյալ էթմէյէ հաճէթ եօգ տուր :
Եալընըլ թահմին էտէլիմ քի , զապիղլէր
պաղլարտան պաղչէլէրտէն հէր քէսէ քէյ-
ֆինէ կէօրէ մէյվէ քէսմէյէ միւսա՝ատէ
էթսէլէր , նանըլ օլուրուտու :

Ժ . Թէզ պաղլարտան պաղչէլէրտէն
մէյվէլէր տիւքէնիրիտի :

Ս . ԼՅԵՐ օնլար հէր քէսի քէյֆինէ
կէօրէ պրաղաճագ օլսալար , հէր քէս հայ-
վանընը պօշ պրաղըպ գօնշուսուհուհն թար-
լասընտա օլան էքինի եէր չիյնէրիտի , վէ է-
քինլէր պիւթիւն պօզուլուրուտու : Ս է
պուհճիլէյին պիր գաչ եարամաղ քիմսէլէր
պիր մէմլէքէթի ալթ իւսթ էտէրլէրիտի :
Պուհտան կէօրիւրսիւնիւլ քի , նօմօս փէք
իգթիզալը պիր շէյ տիր , վէ օնսուլ հիչ
պիր մէմլէքէթ տուրանաղ . հէմ տախի փէք
իգթիզալը տըր քի , հէր պիր զապիդ՝ վա-

լիտէն թա քէջ սուպաշըսընա կելինճէյէ
գատար՝ քէնտի նուֆուզունու սագլասըն ,
վէ գապահաթըլարը թէքտիր էտէրէք՝ նո-
մօսլարըն սագլանարղընը կէօզէթսին : Օյ-
րա գապահաթըլարը թէքտիր էթմէյէնզա-
պիդ՝ կերէք Ալլահըն նազարընտա վէ կէ-
րէք ինսանլարըն ինտինտէ Բէնպիտի թէօհ-
մէթլի օլուր , վէ էհմալըղընտան հասըլ
օլան քէօթիւլիւյիւն ճէվապը օնտան սօ-
րուլաճադ տըր :

Ե իմտի՝ էյ գարընտաշլար՝ պու ճիւմլէ
ա՛լէմին փատիշահը Ալլահ տըր : Ա՛լէմ՝
տէմէյիլէ՝ կերէք կէշքէրի վէ կերէք եերի
տէմէք իսթէրիմ : Օյրա պիզիմ եեր՝ իւ-
զէրինտէ սաքին օլան սօգուզ եիւզ միլիօն
ատէմլէրի իլէ՝ ճիւմլէ ա՛լէմլէրին մէմլէքէ-
թի իշինտէ պիր քիւշիւք քէջ կիպի տիր :
Իմտի տերիմքի , ճիւմլէ ա՛լէմլէրին Բապ-
պը վէ Փատիշահը Ալլահ տըր , քի օնու ի-
տարէ վէ իւզէրինէ զապիդլիք էտէն օ տուր .
վէ օնլարտա հիսապա կէլմէզ եարաթտըղը
մախլուգաթընը նիզամտա սագլամալը տըր :
Ա՛ղը ֆէքրի օլմայան մախլուգաթլար՝ մէ-
սէլա կէօնա կէօն հայվանլար՝ Ալլահըն օն-
լարա վերտիյի դապիա՛թ հարաքէթլէրի-
նին օնլարա կէօսթէրտիյի եօլա կիտէրլէր ,
վէ օնլար՝ քէնտիլէրին խապէրի եօղ իքէն ,
քէնտի Եարատըճըլարընըն իրատէթինի իճ-

րա հետերէր : Լաքին Լալաճ՝ ա՛ղիմ ուշշա-
նըն ա՛գլ ու Փիքը իլէ տօնաթաղը ինսան
վէ մէլէք ճինսի կիպի մախլուգլար տախի
օնլար կիպի մի :

Ժ . Խալըր . զերա Լալաճ պիզէ իրատէի
ճիւղիյէ քէրէմ էթմիշ տիր , վէ օնուն
վասիդասը իլէ՝ էյիյի վէ քէթիւլիւ պի-
լէրէք վէ իսթէյէրէք հտէ պիլլիլիլ :

Ս . Իմտի պու իրատէյի ճիւղիյէյի նի-
զամտա դու թմագ իչիւն՝ Լալաճ նէ՞ վէսի-
լէլէր թէրթիպ էթմիշ տիր :

Ժ . () պիզէ նօմօլար վէրտի . վի փէք
իճթիմալ տըր քի , պագի ա՛գլ ու Փիքըէ
մալիք օլան մախլուգլարա տախի էօյլէ էյ-
լէմիշ տիր :

Ս . Պու նօմօլարա գուվվէթ վէրմէք
իչիւն՝ օնլարա նէ՞ զամմ էթմիշ տիր :

Ժ . Թէճտիտլէր , եա՛նի օնլարը դու թ-
մոյանը ա՛ղապէ սալմագ գօրգու թմուշ տուր :

Ս . Լվվէթ . Լալաճ՝ Լալաճ պապամը-
ղա տէտի քի , “ () Լսանա եասագ օլան ա-
ղաճտան եէտիյին կիւնտէ՝ էլպէթթէ էօլէ-
ճէքսին ” : Փէք իճթիմալ տըր քի , Լալաճ
ա՛ղիմ ուշշան քէնտի իրատէթինի մէլէքլէ-
րէ վէ սայիր ա՛գլ ու Փիքըէ մալիք օլան
մախլուգլարա տախի՝ պունուն հմալի պիր
դարղ իլէ պէյան էյլէմիշ տիր : Ե իմտի
թաճմին հտէլիմ քի , Լալաճըն իրատէթի-

նի պիլէն պու մախլուգլարըն պա՛ղսը ի-
դա՛աթսրզլըգ էթմէյիլէ օնուն սապիթ վէ
գայիմ էյլէտիյի նիգամա մուտախէլէ էթ-
մէյէ ճէսարէթ էթսէլէր , վէ Բլլա՛ճ օն-
լարը պունուն իչիւն ճէվապ վէրմէյէ տա՛-
վէթ էթմէյիպ՝ օնլարը թէքտիր էթմէվտէն
սալը վէրսէ , նա՛սըլ օլուրուտու :

Ժ . Օնլար շիւպճէսիգ տաճա պէթէր
օլաճագլար . վէ օնլարըն՝ թէօճմէթլէրի ի-
չիւն թէքտիր օլմատըգլարընը սայրիլէրի
կէօրիւնճէ , օնլար տա օնլարըն ի՛պրէթի-
նէ ույաճագլար . վէ պունտան պէօյլէ՝ Տէր
շէյ ալթ իւսթ օլաճագ տըր :

Ս . Ի՛վվէթ , Տէր շէյ ալթ իւսթ օլա-
ճագ . արթըգ Բլլա՛ճ Սաճիպ օլամայա-
ճագ . ճիւմլէ ա՛լէմ՝ խարապ օլմագտա՝ եա-
խօտ Բլլա՛ճ դուֆան վագթընտա կիպի՝ Տէփ
ա՛սը մախլուգաթլէրինի Տէլաք էթմէքտէ
մէշղուլ օլմաղա մէճպուր օլաճագ . վէ է-
յէր Բլլա՛ճ պու ուսուլտա պիր զայրի ա՛-
լէմեարատաճագ օլսա , Բլլաճանի զապիդ-
լիք պունտան զիյատէ սըգը պիր դարզ ի-
լէ իճրա օլունմալսա , օ տախի թէզ պու-
նուն կիպի Տէլաք վէ խարապ օլաճագ :

Լաքին պու խուսուստա սէօյլէտիյիմիդ-
քիֆայէթ էտէր : Փէք աշիքեար տըր քի ,
Բլլա՛ճ ճիւմլէնին Սաճիպի վէ Լաքիմի կի-
պի՝ օնուն էմրինէ իդա՛աթսրզլըգ էտէն

հէր մախլուգաթը՝ թէքմիլ հագգ վէ ա՝ տալէթ գանուէնու միւճէպինճէ թէօհմէթի- նէ կէօրէ ճէզասընը՝ վէրմէլի տիր , վէ գա- պահաթլարը հաֆիֆճէ ա՝վֆ էտէմէղ , եօղ- իսէ օնուէն հիւքմու նուֆուղու խօր կէօ- րիւլիւր , վէ քէնտինին թա՛յին վէ թէրթիպ էթտիյի թանղըմաթ պիւս պիւթիւն պօ- զուլուր :

Ժ . Իմօի էյէր Լլլահ հէր վէճհիլէ հէր պիր կիւնահքեարըն ճէզասընը վէրմէլի ի- սէ , պիղ նաճըլ խէլաս պուլա պիլիւրիղ :

Ո . Պուկիւն թէֆթիշ էթմէքտէ օլտու- ղումուղ Լլլղղ Վիթապլարըն հէր պիր համարընտա աշիքեար կէօսթէրիլէն մատ- տէ հէման պու տէյիլ մի : Վրիստոսուն պու տիւնեայէ կէլիպ պիղիմ իջիւն քէֆա- րէթ գուրպանը տէյիւ էօլմէսինին սէպէպի պու իտի , շէօյլէքի՝ Պօղոս Լլաքեալըն (Լլալ . Գ . 24—26) տէտիյինէ կէօրէ՝ Լլլահ պիր դարաֆտան հագգ վէ ա՝տիլ չըգսըն տէ , օպիր դարաֆտան կիւնահքեար տաիի սատրգլանսըն :

Ժ . Լաքին Յիսուս Լլֆէնտիմիղ կիւ- նահ իշլէմէմիշ իքէն , կիւնահքեարլար ի- չիւն նաճըլ ճէզա չէքէ պիլիւրիտի :

Ո . Պու՝ Լլլահ Խա՛ալանըն սըրըլարը- նըն պիրի տիր . վէ պու ճիւմէ իլէ օնու պիրաղ անկլայա պիլիւրիղ : Լլլէր Յիսուս

Վրիստոս Լփենտիմիզ սատեճէ պիր մախ-
լուգ օլմուշօլսայրտը , օնուն գապահաթլը-
լարըն պետէլինէ էօլմէսի՝ հագիգաթ նա-
հագգ կէօրիւնիւրիւտիւ : Լաքին Հիսուս
Լլլահ օլուպ՝ նօմօսու վերէն քէնտիսի օլ-
մաղըլա՝ իպթիտատէն գապահաթլըլարըն իւ-
զէրինէ թագրիր էյլէտիյի լա՛նէթի քէնտի
իւզէրինէ ալըպ տէ նահագգ օլմամասը գա-
պիլ իտի : ()՝ նահագգ օլմայարագ՝ քէն-
տի իւզէրինէ պիղիմ դօպիա՝ թըմըզը ալմա-
ղա թէնէզիւ էտիպ՝ թէնտէ կիւնահա լա-
յըգ օլան ճէզայը չէքմէյէ վէ պունտան
պէօյլէ քէնտի նօմօսլարընըն վէ էպէտի ա՝-
տալէթինին դալապ էթտիյինի եերինէ կէ-
թիրմէյէ գատիր իտի : Լյէր պիրինիզ
պիրինիզէ պիր միգտար ագչէ էօտիւնճ վէր-
սէ տէ , օ՛ օնու էօտէմէսէ , նէ՛ էտէրի-
տինիզ :

Ժ . ()նու շէրա՛աթա տա՛վէթ էտէրի-
տիք :

Յ . Պու թագտիրտէ հաքիմին պօրճու
նէ՞ օլաճաղըտը :

Ժ . ()՝ պօրճլուլու պօրճունու էտա
էթմէյէ մէճպուր էթմէլի իտի :

Յ . Լաքին տէյէլիմ քի հաքիմ օնա
զօր էթմէսինի իսթէմէզսէ վէ , եինէ տէ
հագգը եերինէ կէթիրմէյէ արղուսու օլ-
սա , օ զէման նէ՞ էթմէլի տիր :

ժ . () նա սատեճէ պու գալըր քի , ագ-
չէյի քէնտիսի էօտէսին . վէ քիմնէ օնտան
արթըգ շիքեայեթ էտէմէղ :

Ա . Փէք տօղըու . վէ Լփէնտիմիղ () ի-
տուս . Քրիստոսուն տախի էթտիյի պու
տուր : Քրիստոսուն գուրպանը՝ փէք ա-
շիքեար պիր դարղ իլէ՝ Ալլաճըն հէմմէր-
համէթինի հէմհագգ ու ա՛տալէթինի կէօս-
թէրիր , օնուն՝ կիւնաճքեարը նէ գատար
սէվտիյինի վէ կիւնահտան նէ գատար իք-
րահ էթտիյինի պիրտէն կէօսթէրիր : Լ-
յէր Ալլահ կիւնահը քէֆարէթսիլ (քաւու-
թիւնսուլ) ա՛վֆ էտէյիտի , հէր քէս ինա-
նաճաղըտը քի , շիմտի չօգ քիմնէլէրին հա-
գիգաթ ինանտըգլարը կիպի քի՝ Ալլահ խայ-
րը եախօտ շէրրի ասլա պիր շէյ եէրինէ սայ-
մալ , վէ մախլուգլարընըն ա՛մէլու հարա-
քէթլէրինէ ասլա պագմաղ , օլ զէման ա-
տէմլէր՝ ա՛վֆըգ իչիւն մութէշէքքիւր օլ-
մաղլարըտը , վէ կիւնահ իշլէմէյէ տահա
յիյատէ ճէսարէթ ալըրլարըտը : Աքին
Ալլահ թա՛ալա ճիւմլէ ա՛լէմին հուզու-
րունտա պէօյլէ պէօյիւք պիր գուրպան էթ-
մէսի իլէ , քէնտինին՝ քէնտի նօմօսլարընը
նէ գատար չօգ ի՛թիպարտա դութտուղու-
նու՝ վէ սաղ Ալլահըն էլլէրինէ տիւշմէսի
նէ գատար գօրգուլու պիր շէյ օլտուղու-
նու աշիքեար էտէր : Ալլահ կիւնահա լա-

յըգ օլան ճեղայը վերմեմէքտէն՝ քէնտի պի-
րիճիք () ղլունու էսիրկեմէյիպ էզիյէթլէ-
րէ վէ էօլիւմէ վերմէսինի տաճա էվլա սայ-
տըգտան սօնկրա՝ օնուն կիւնաճա պագմաղ
իտիյինի ինանմաղա քիմ ճէսարէթ էտէ
պիլիք :

Եւ դարընտաշլարմ , սիզին կէօզլէրի-
նիզ ճագիգաթ աշըլըրսա , Վրիստոսուն
խաշընտա պէյան օլունան Լլաճըն () ղ-
լունուն էզիյէթլէրինտէ Փէտէրուլլաճըն
ճագգ ու ա՛տալէթինի վէ ա՛ղիվլիյինի վէ
կիւնաճարընըզըն պէօյիւքլիյիւնիւ դանը-
մասընը էօյրէնէճէքսինիզ : « Կունուն իջիւն
սիզէ եալվարըրմքի , տայիմա Վուրթու-
րըճըմըզըն էզիյէթլէրի իւզէրինէ թէֆէք-
քիւր էտին . պու կիւն սիզէ մեկնել օլու-
նան ճամարլարը խազըրընըտա դութուն .
վէ ճիւմլէտէն զիյատէ Լլաճա տուա՝ էյ-
լէյին քի , Վրիստոսուն խէլասըմըզ իջիւն
տէօքտիւլիւ գըյմէթլի գանըն գըյմէթինի
վէ գուվվէթինի թէճրիւպէ իլէ անկլամա-
ղա սիզէ ի՛նայէթ վէրսին :

ԽԵԼԱՍ ԻԻԶԵՐՆԵ :

1 . Իմտի նիճէքի պիրինին սուչու վասիդասը իւէ հեփ ատէմէրէ հեօքմօլունմագ իչին (ա՛գապ) օլտու իսէ , պեօլլէճէ պիրինին սատագաթը իւէ տախի հեփ ատէմէրէ էօ՛միւր սատագաթը իչին (պախչիչ) օլտու :
Հոովմ . Է . 18 :

2 . Օհրա կիւնահըն իւճրէթի՝ էօլիւմ տիւր , ամմա Սլահըն պախչիչի՝ Բապպըմըղ Յիսուս Վրիստոստա էպէտի էօմիւր տիւր : Հոովմ . Գ . 23 :

3 . Օհրա պիղտահա զայի՛ֆլէր իքէն , Վրիստոս՝ վազթընճա Փասըգլարըն ուղուրունա էօլտիւ : Չին պիր քիմնէ կիւճիւլէ սատըղլըն ուղուրունա էօլիւր . զիրա էյի քիմնէնին ուղուրունա՝ պէքի պիր քիմնէ էօլմէյէ ճէսարէթ էսէ : Լմմա Սլահ պիղէ՝ քէնտի մուհապպէթինի պէյան էտէր , չին՝ պիղտահա կիւնահաքարլար իքէն , Վրիստոս պիղիմ իչին էօլտիւ :
Հոովմ . Է . 6—8 :

4 . Օհրա Սլահ տիւննայը պուգատար սէվտի քի՝ քէնտի եալընըղ տօղուչ Օղլունու վէրտի , թաքիմ հէր օնա ինանան՝ ղայպ օլմայա , իլլա էպէտի էօմիւր մալիք օլա : Հոովմ . Գ . 16 :

5 . Օհրա սիղ իմանըն վասիդասը իւէ՝ ի՛նայէթ իւէ

գուրլթուլմուշուռուզ . վէ պու սիգտէն տէյիլ՝ Բւ-
աճըն պախըշի տիր : Եփես . ք . 8 :

6 . Վէնտինինքիւէրէ կէլտի , վէ քէնտինինքիւէր
օնու գապուլ էթմէտիւէր . ամմա քիմէր քի օնու
գապուլ էթտիւէր իսէ , օնլարա՝ օնուն ատընա ինա-
նանլարա՝ հէօքիւմէթ վէրտի՝ քի , Բւլաճըն օղուլա-
րը օլլար . օնլար քի գանլարտան տէյիլ՝ վէ թէն ի-
րատէթինտէն տէյիլ՝ հէմ՝ ատէմ՝ իրատէթինտէն տէ-
յիլ՝ Իւա Բւլաճտան տօղտուլար : Հնովճ . ւ . 11—
13 :

7 . Կերչէք կերչէք տերիմ սանա , էյեր պիր քիմ-
սէ եօգարըտան տօղմազա , Բւլաճըն փատիլաճլըլընը
կէօրէմէզ : Հնովճ . ք . 3 :

8 . Բմմա Բուհուն մէյվէսի մուհապպէթ՝ շատլըզ՝
սէլամէթ՝ էօրքէտէ սապր՝ լադիթլէք՝ էյիլէք՝ իման՝
մահճուպլուզ՝ քէնտիյի շապդ էթմէք տիր : Վաղ .
է . 22 :

1) . Պունտան ագտէմքի միւքեալէմէմիզ-
տէ կէօրտիւք քի , էյ պէնիմ սէվկիւլիւ
գարընտաշլարըմ՝ կիւնաճլարըմը Բւլաճըն
Պուգղուսունուն էգիլէթլէրի վէ գուրպա-
նը վասիգասը իլէ մահճվօլունտու , վէ քէն-
տիսի պիզիմ իչիւն պիր լա՛նէթ օլմաղըլա ,
պիզի լա՛նէթտէն խէլաս էյլէտի : Պուկիւն
սիզէ՝ պու Խէլաս էտիճինին պիզիմ իչիւն
նի՛ճէ էպէտի խէլաս քէսպ էթտիյինի՝ պու
ճապա խէլաստան պիզ նաճըլ հիսսէտար օ-
լա պիլտիյիմիզի վէ սահիճ իմանըն նիշա-
նէլէրի վէ մէյվէլէրի նէ՞ օլտուղունու պէ-
յան էթմէյէ ճէճտ էտէճէյիմ : Ելք հա-
մարըմըղը սէօյլէյին :

Ժ . “Իմտի նիճէքի պիրինին սուչու վա-
սիդասը իլէ հէփ ատէմլէրէ հէօքմ օլուն-
մագ իչիւն (ա՛ղապ) օլտու իսէ , պէօյլէճէ
պիրինին սատագաթը իլէ տախի հէփ ատէմ-
լէրէ էօ՛միւր սատագաթը իչիւն (պախշիշ)
օլտու” :

Վ . Իշպու համարըն իլք դարաֆը խու-
սուսունտա պիր չօգ սէօյլէմէյէ հաճէք եօգ-
տուր . չիւնքի ճիւմլէ ատէմլէրին իւզէրի-
նէ հիւքփի դազապ կէթիրէն օլ թէք կիւ-
նահը՝ ճիւմլէ էվլասուլարը քէնտիսի կիպի ի-
դա՛աթսրվ վէ կիւնահքեսար օլան Լ՛դամ
պապամըզըն կիւնահը խուսուսունտա շիւմ-
տիյէ գատար սէօյլէնէնլէրտէն գօլա՛յ անկ-
լայա պիլիրսինիզ . լաքին ճիւմլէ ատէմլէ-
րին իւզէրինէ էօ՛միւր իչիւն սատագաթ կէ-
թիրէն ա՛տալէթ նէ՛ օլտուղունու էյի անկ-
լամագ իչիւն կէրէք տիր քի , իպթիտա օ-
նուն պիզիմ իչիւն նէ քէսպ էթախիյինի պի-
լէսինիզ : Պունուն իչիւն իքինճի համարը
սէօյլէյին :

Ժ . “Օ՛իրա կիւնահըն իւճրէթի էօլիւմ
տիւր . ամմա Լ՛լւահըն պախշիշի Լ՛ապը-
մըզ Յիսուս Բ՛ստա էպէտի է՛օմիւր տիւր” :

Վ . ‘Եիչիւն էպէտի է՛օմրէ պախշիշ
տէնիլիյօր :

Ժ . Չիւնքի պիզօնա միւսթա հազգ տէ-
յիլիտիք . զիւրա պիզ՝ պիզտէն հէփ մագ-

լուպ օլանը իճրա էթտիքտէն սօնկրա , եի-
նէ քէնտիմիզի ֆայտասըզ գուլլար սայմա-
լըյըզ :

Վ . Լ Վվէթ մոլհապպէթլու գարընտաշ-
լարըմ . վէ պիզ եալընըզ ֆայտասըզ գուլ-
լար տէյիլ իլլա փէք գապահաթլը գուլլար
տախի իզ . չիւն պիզ՝ պիզտէն մադլուպ օ-
լունան շէյլէրին զըտտընը էյլէտիք , վէ հա-
լա էօյլէ էթմէքտէ իզ . վէ էյէր Լ Ֆէնտի-
միզ Նիսուս Բրիստոս կիւնահլարըմըզըն
եիւքիւնիւ քէնտի իւզէրինէ եիւքլէնիպ՝
խաչըն իւզէրինտէ պիզիմ իչիւն էօլմէսի իլէ
օնլարտան պիզի խէլաս էթմիշ օլմասայրտը ,
միւսթահազգ օլտուղումուզ ճէղատան
գուրթուլմաղա հիչ ասլա պիր իւմիտիմիզ
օլամազըտը : Լաքին պու քէրիմ խէլաս է-
տիճինին պիզիմ իչիւն էյլէտիյի սալթ պու
տէյիլ տիր . չիւն քի , էպէտի է'օմլըր քէսպ
էթմէք իչիւն պիզէ եալընըզ լա'նէթտէն
ֆիտա օլունմասը քիֆայէթ էթմէզ . իլլա
Լ լլահհըն հուղուրունտա սատագաթ վէ ի-
դա'աթ իլէ կէյինմիշ կէօրիւնմէլէյիզ : Պիզ
պու սատագաթը քէնտիմիզտէ պուլա պիլիւր-
միյիզ :

Ժ . Խայրըր . զիրա եազըլմըշ տըր ,
“ իչ պիր սատըգ՝ պիր պիլէ եօգ տուր ” :
Նուվ . 77 . 10 :

Վ . Պիզ քէնտիմիզ սատըգ օլամատըղը-

մըղ իչիւն՝ պիղիմ սատագաթըմըղ Քրիստոս օլտու : վէ Լստուածաշունչտս պիր գաչ տէֆա՝ պուլտուղումուզ օլ փէք կիւզէլ սէօղլէրին եա՛նի՝ «Բապոյ սատագաթըմ տըր» սէօղլէրինին մա՛նասը պո՛ւ տուր : Պիգ կիւնաշլարըմըղն եիւքիւնիւ քէնտիմիգ գալտըրմսղա գատիր տէյիլ իտիք , պու սէպէպտէն Խէլաս էտիճիմիգ օլ եիւքտէն պիղի գուրթարմագ իչիւն՝ պիղիմ գապաշաթլարըմըղ քէնտի իւղէրինէ եիւքլէնտի : Պիգ՝ Լլաճըն կէօյէ գապուլ էթմէք իչիւն ճեր քէստէն մաղլուպ էթտիյի օլ թէքմիլ սատագաթա էրմէյէ գատիր տէյիլ իտիք , վէ պունտա տախի () իսուս Խֆէնտիմիգ իմտատըմըղա եէթիշտի : () Լլաճըն նօմօսունու թէքմիլէն իճրա էյլէտի , վէ պու մինվալ իւղրէ քէնտինին գաղանտըղ սատագաթտան պիղի Տիսսէտար էտէր , քի օնուն վասիգասը իլէ պիգ տախի սատըգ (արդար) օլուրուղ . եա՛նի Լլաճըն նազարընտա () իսուս քէնտիտի սատըգ կէօրիւնտիւյիւ կիպի սատըգ կէօրիւնիւրիւղ : Լաքին պունու սիգէ՝ փէք գօլայ պիր էօրնէք իլէ աշմաղա ճէճտ էտէճէյիմ : Թաճաֆն էտէլիմ քի , պիր փատիշաճ սարայընտա էտէճէք օլտուղու տիւյիւնէ պիր տիլէնճի տա՛վէթ էթմիշ օլսա , օնտան նէ՞ մաղլուպ էտէր :

Ժ. Իշպէթթէ օնտան մաղլուպ էտէճէք
քի, կիյտիյի չուլ չափութու չըգարսըն
տա՝ կիտէճէյի եէրէ միւնասիպ էսվապէր
կիյսին :

Ս. ()նուն պու կիյտիյի չուլ չափութ
նէյէ՞ պէնկզէտիլէ պիլիւր :

Ժ. Վրիստոսուն՝ էօլիւմիւ իլէ քէֆա-
րէթ (քաւութիւն) էյլէտիյի կիւնաչլարը-
մըզա :

Ս. Ս է օնուն կիյէճէք օլտուղու էս-
վապլար նէյէ՞ պէնկզէտիլէ պիլիւր :

Ժ. Վրիստոսուն սատագաթընա . զիրա
օ՝ Ե՛ղիզ Վիթապլարտա գաֆթան վէ
տիւյիւն էսվապլ տէնիյօր :

Ս. Պու զէքր էթտիյիմ՝ էօրնէյի Յի-
սուս Վրիստոս իֆէնտիմիզ քէնտիսի տախի
սէօլէ՞մէյօրմու :

Ժ. Իվվէթ . օղլու իչիւն տիւյիւն էտէն
փատիշաչըն թէմնիլինտէ զէքր էտէյօր :

Ս. Իմտի իլք համարըմըզըն մա՛նասը
պու տուր . «Պիր ատէմին գապահաթը իլէ
հէփ ատէմլէրին իւզէրինէ հիւքմի զաղապ
նիճէ կէլտի իսէ, ա՛յնի օնուն կիպի Ելլաչըն
նօմօսունու թէքմիլէն իճրա էտէն՝ վէ պի-
զիմ եէրիմիլէ օնա թէքմիլէն իդա՛աթ է-
տէն Յիսուսուն սատագաթը վասիգասը ի-
լէ, ճիւմլէ ատէմլէրին իւզէրինէ Ելլաչըն
պախշիշի օլան էպէտի է՛օմիւր կէլտի» : Ի-

քինճի համարըն իւզէրինէ պիր չօգ սէօյլէ-
մէյէ հաճէթ ևօգ տուր . չիւն քի օնու՝
պուստան ագտէմ՝ պիր սայիր միւքեալէմէ-
միզտէ պիր միգտար թէֆսիր էյլէտիք : Լա-
քին օնտա՝ էօլիւմ՝ նիճիւն “իւճրէթ” վէ է-
պէտի է՝օմիւր՝ “պախշիշ” տէնիյօր :

Ե . Չիւն քի պիզ էօլիւմէ միւսթահազգ
օլտուգ՝ լաքին էպէտի է՝օմրէ հիչ միւսթա-
հազգ օլմաղա գատիր օլմատըգ , վէ պիզէ
Լլլահըն ի՛նայէթինտէն պախշիշ տէյիւ
ճապա վէրիլմէսի տիր :

Վ . Իւչիւնճիւ համարըմըզը սէօյլէյին
քի , պու պախշիշի ալտըղըմըզ գէման նէ
հալտէ օլտուղումուզու տինկլէյէլիմ :

Ժ . “Օլիւա պիզ տահա զայի՛ֆլէր ի-
քէն , Վրիստոս վագթընճա ֆասըզլարըն
ուղուրունա էօլտիւ : Չիւն պիր քիմսէ կիւ-
ճիւլէ սատըղըն ուղուրունա էօլիւր , զիւրա
էյի քիմսէնին ուղուրունա պէլքի պիր քիմսէ
էօլմէյէ ճէսարէթ էտէ : Լմմա Լլլահ
պիզէ քէնտի մուհապպէթինի պէյան էտէր .
չիւն պիզ տահա կիւնահքեալլար իքէն
Վրիստոս պիզիմ իչիւն էօլտիւ” :

Վ . Վրիստոս պիզիմ իչիւն էօլտիւյիւ
գէման պիզ նէ՞ իտիք :

Ժ . Տէնիյօր քի՝ “զայի՛ֆլէր” իտիք . լա-
քին պուսու էյիճէ անկլայամայօրուզ :

Վ . Վրիստոս Լլլֆէնտիմիզ՝ Վլազարու-
իս 16

սու՝ ԼՅ՝ 'Ղազարոս տիշարը՝ չեզ' տէյիւ
մեզարտան տիշարը չաղըրտըղը զէման՝ օնէ՞
հալտէ իտի :

Ժ . Տէօրթ կիւնտէն պերու էօլմիւշ ի-
տի :

Ս . Օլանն էտէրմիսինիզ քի , Ղազա-
րոս մեզարընտա հալա թէփրէնմէյէ պաշա-
մըշտը , վէ թէքմիլէն թէքրար հայաթէ
կէլմէք իշիւն սալթ պիրազ եարտըմա միւհ-
թաճ իտի :

Ժ . Խայըր . օնուն թէքմիլէն էօլմիւշ
օլտուղունա շիւպհէ եօգ տուր . վէ էյէր
Խֆէնտիմիզ օնու չաղըրմասայըտը , օնուն
թէնի գըյամէթէ գատար մեզարտա գալըր-
ըտը :

Ս . Հ իմտի էյ պիրատերլէրիմ՝ բուհա-
նի է՞օմիւր խուսուսունտա ճիւմլէմիզին հա-
լի պոլ տուր : Պօղոս Լ՝ռաքեալ տէմէյօր-
մու քի , Վրիստոսա տէօնմէմիզտէն էվվէլ՝
սուչարտա վէ կիւնաշլարտա էօլիւլէրիզ .
վէ էլպէթթէ էօլմիւշ օլան քիմսէնին հիչ
ասլա գուվվէթի օլմայրպ՝ պիւթիւն պիւ-
թիւնէ զայի՞ֆ տիր , հիչ պիր վէճհիլէ քէն-
տինի խէլաս էտէմէզ : Լաքին՝ պիզտէ էյ-
լիք էթմէնին սալթ գուլլէլի էքսիք տիր
տէյիւ պիր եէրտէ տէնտիյի վարմը :

Ժ . Խայըր . Լաքին տէնիլմիշ տիր քի ,
պիզ եարամազ վէ կիւնահքեարլարըզ :

Ա . Լ Ե Յ Լ Է Ի Ս Է՝ Ը ռ ա ք ե ա Լ Ի Լ Է պ եր ա պ եր՝ “ Ը լ ա Է ք է ն տ Ի մ ու ճ ա պ պ Է Թ Ի ն ի պ Ի զ Է պ Է յ ա ն Է տ Էր ” (Լ ա լ Է . Ե . 8) տ Է ս Է ք , ճ ա գ Գ տ Լ Լ Է : Լ ա ք Ի ն պ Ի զ Ի մ մ Ի Լ Լ ճ ա զ ա Է տ Է ճ Է ք պ Ի ր ղ ա յ Է Թ ա ղ Լ Լ Է վ Է ղ ա յ Է Թ Ի գ Թ Ի զ ա ղ Լ մ ա տ տ Է մ Ի ղ տ ա ճ ա վ ա ր . վ Է օ՝ պ ու տ ու Լ ք Ի , Ը Լ Ե տ ա ր ա ն տ ա պ Ի ղ Է Թ ա գ Լ Ի ր վ Է Թ ա գ տ Ի մ օ լ ու ն ա ն վ Է պ ու գ ա տ ա ր ա ղ Լ Լ պ Ի ր պ ա ճ ա Ի Լ Է գ ա զ ա ն ը Լ ա ն ա՝ ղ Ի մ Խ Է Լ ա ս տ ա ն ճ Է ր պ Ի ր Ի մ Ի ղ ն ա ս ը Լ Ճ Ի ս ս Է տ ա ր օ լ ա պ Ի Լ Ի ր Ի Կ : Տ Է յ Է Լ Ի մ ք Ի , ք է ն տ Ի ն Է պ Ի ր Կ Է օ մ Լ Լ Է ք ս ա Թ ու ն ա Լ ա ճ ա գ ճ ա Լ Ի Ե օ գ պ Ի ր փ Է ք Փ ու գ ա ր ա ք Ի մ ն Է վ ա ր , ք Ի օ ն ու ն օ լ տ ու ղ ու մ ա ճ ա Լ տ Է՝ մ ա ղ ա զ ա Լ ա ր տ օ լ ու ս ու Է ս ա Լ ա պ Լ ա ր ա մ ա Լ Ի ք պ Ի ր փ Է ք ղ Է ն Կ Ի ն ա տ Է մ պ ու լ ու ն տ ու ղ ու ն ու Է յ Ի պ Ի Լ Ի ր : () ն ու ն պ ու շ Է յ Ի ս ա տ Է ճ Է պ Ի Լ մ Է ս Ի օ ն ա պ Ի ր Փ ա յ տ Է Է տ Է ր մ Ի :

Ժ . Ի ս պ Լ Լ Է . օ՝ օ լ ղ Է ն Կ Ի ն ա տ Է մ տ Է ն պ Ի ր Կ Է օ մ Լ Է ք ն ա ս ը Լ ա Լ ա պ Ի Լ Է ճ Է յ Ի ն Ի տ ա Խ Ի պ Ի Լ մ Է Լ Ի :

Ա . Բ ու ճ ա ն Ի պ Ի ր Է ք Է Թ Լ Է ր Խ ու լ ս ու լ ս Ի տ ա Խ Ի ա յ ն Ի պ ու ն ու ն Կ Ի պ Ի տ Ի ր : Լ Ի Լ ն ա ճ ք ե ա ր Լ ա ր Ի չ Ի Լ ն պ Ի ր Խ Է Լ ա ս Թ Է տ ա ր Ի ք օ լ մ ու շ օ լ տ ու ղ ու ն ու ս ա տ Է ճ Է պ Ի Լ մ Է ս Ի ք Ի Փ ա յ Է Թ Է Թ մ Է ղ : օ ն տ ա ն ն ա ս ը Լ Ճ Ի ս ս Է տ ա ր օ լ ա պ Ի Լ Է ճ Է յ Ի մ Ի ղ Ի տ ա Խ Ի պ Ի Լ մ Է Լ Ե յ Ի ղ : Տ Է օ ր տ Ի Լ ն ճ Ի Լ ճ ա մ ա ր Լ մ ղ ղ ս Է յ Լ Է յ Ի ն :

Ժ . “ Օ Ի ր ա Ը լ ա ճ տ Ի Լ ն Ե ա ղ պ ու գ ա -

տար սէվտի քի՝ քէնտի եալընըզ տօղուշ () Ղ-
լունու վէրտի. թաքիմ հէր օնա ինանան զայպ
օլմայա , իլա էպէտի է'օմրէ մալիք օլա'' :

Ս . Բլաճ () Ղլունու նիջիւն վէրտի :

Ժ . “Թաքիմ հէր օնա ինանան զայպ
օլմայա , իլա էպէտի է'օմրէ մալիք օլա'' :

Ս . Լ'ջլէ իսէ , զայպ օլմայաճագ օ.
լանլար քիմլէր տիր :

Ժ . Քրիստոսա հէփ ինանանլար :

Ս . Քրիստոսա ինանմագ նէր տիր :

Ժ . () Նուն Բլաճըն () Ղլու օլտուղու-
նու՝ վէ խաչ իւզէրինտէ կիւնաճլարա քէ-
ֆարէթ (քաւու թիւն) էթմէք իլիւն էօլ-
տիւլիւնիւ ինանմագ տըր :

Ս . Լ'ջլէ տիր՝ էյ պէնիմ գարընտաշ-
լարլմ , լաքին պու սաճիճ վէ խէլաս վէ-
րէն իմանէ մալիք օլմագ իչիւն սալթ՝
“Քրիստոսա ինանըրլմ” տէմէսի քիֆա-
յէթ էթմէզ : () Նտան հիսսէտար օլմագ՝
վէ օնտա պիր սաճիճ սէլամէթ վէ շաղլըգ
փունկարը պուլմագ իչիւն հէր վէճճիլէ
փէք իգթիզալը տըր քի , պու միւթտէյէ
պիւթիւն եիւրէյիմիզտէն ինանալմ , վէ
Քրիստոսուն՝ “Եւ հէփ եօրուլմուշլար վէ
եիւքէնմիշլէր՝ պանա կէլին վէ պէն սիզէ
րաճաթ վէրէյիմ” (Ս՝աթ . ԺԹ . 28 ,)
“պանա կէլէնի ասլա տիշարը չըգարմայա-
ճաղըմ” (Տ՝ալ . 37) տէմէսի իլէ սուն .

տուղու խելասը գապո՛ւլ էտէլիմ : Պէշին-
ճի համարըմըղ նէ՞ խի :

Ժ . “Օ՛իրա սիզ՝ իմանըն վասիդասը իլէ
ի՛նայէթ իլէ գուրթուլմոլսունուլ . վէ
պու սիզտէն տէյիլ՝ Լ՛լահըն պախշիշի տիր :

Ս . Ի՛նայէթ իլէ գուրթուլմագ տէմէք
իլէ նէ՞ անկլարսընը :

Ժ . Խէլաս՝ պիր պախշիշ տիր տէմէք
տէյիլ մի . եա՛նի օնու պիզ քէնտիմիզ գա-
զանմաղա գատիր օլմատըղըմըղ իչիւն՝ պի-
ղէ Լ՛լահտան ճապա վէրիլմիշ պիր պերէ-
քէթ տիր :

Ս . Փէք էյի , լաքին պիզ պու ի՛նա-
յէթտէն նասըլ հիսսէտար օլա պիլիւրիզ :

Ժ . Իմանըն վասիդասը իլէ :

Ս . Պու իմանը պիզ քէնտիմիզ էտի-
նէ պիլիւրմիյիզ :

Ժ . Խալըր . զիրա տէնմիշ տիր քի ,
“պիզտէն տէյիլ” իլա “Լ՛լահըն պախշի-
շի տիր” :

Ս . Պու ճշմարտութիւնու ալթընճը հա-
մարըմըզտա տահա աչըզ թա՛րիֆ օլունմուշ
պուլաճաղըղ , օնու սէօյլէյին :

Ժ . “Քէնտինինքիլէրէ կէլտի , վէ
քէնտինինքիլէր օնու գապուլ էթմէտիլէր .
ամմա քիլէր քի օնու գապուլ էթտիլէր ի-
սէ , օնլարա՝ օնուն ատընա ինանանլարա՝
հէօքիւմէթ վէրտի քի , Լ՛լահըն օղուլա-

րը օլալար . օնլար քի գանլարտան տէյիլ վէ թէն իրատէթինտէն տէյիլ՝ հէմ տտէմ իրատէթինտէն տէյիլ՝ իլա Ալահտան տողտողար” :

Ս . Պու համարտա “կէլտի” տէյիւ քիմի^ն իչիւն սէջլէնիյօր :

Ժ . Յիսուս Վրիստոս Լփէնտիմիզ իչիւն օլմալը տըր :

Ս . Նիշիւն “հէնտիննիլէրէ կէլտի” տէնիյօր :

Ժ . Չիւնքի տիւնեա՝ վէ օնտա հէփ օլան շէյլէր օնուն տուր . չիւն հէր շէյի եարատան օ տուր :

Ս . Իմտի Բապպ Լփէնտիմիզ քէնտինիլէրինէ կէլտիյինտէ նաւըլ գապուլ օլունտու :

Ժ . “Վէնտինիլէր օնու գապուլ էթմէտիլէր” :

Ս . Լաքին օնուն օլանլարըն հիշ պիրիսիմի օնու գապուլ էթմէտի :

Ժ . ()նլարըն պա՛ղըսը օնու գապուլ էթմիշ օլմալը տըրլար , զերա տէնիյօր քի , “Վիմլէր քի օնու գապուլ էթտիլէր իսէ , օնլարա՝ օնուն ատընա ինանանլարա՝ հէօ . քիւմէթ վէրտի քի , Ալահըն օղուլարը օլալար” :

Ս . Լփվէթ . եէրին իւզէրինտէ Լփէնտիմիզ Յիսուս Վրիստոսու պա՛ղը գապուլ

էտէն՝ եա՛նի օնու՛ն ատընա ինանան քիմնէ-
լէր տայիմա պուլունտու . գապուլ էթմէք
օնու՛ն ատընա ինանմագ տէմէք տիր , նիճէ
քի պու համարտա պէյան օլունոլյօր : Լ ա-
քին պու սահիհ Վրիստոնեալար՝ Ը՛ղիզ
Վիթապլարըն Լլահըն օղուլարը տէտիք-
լէրի քիմնէլէր՝ պու իմանէ քէնտի գուվ-
վէթլէրի իլէմի էրէրլէր :

Ժ . Խայըր . զերա տէնիյօր քի , օնլար՝
“ատէմ իրատէթինտէն տօղմատըլար” :

Ո . Պու եէնի տօղուշ նէ օլտուղունու՝
Յովհաննէսին Լւետարանընտա Լփէնտի-
միզին ‘Նիկողեմոսա՝ եօգարըտան տօղմա-
յընճա Լլահըն փատիշահլըղընը կէօրէմէզ
իտիյիմիզի սէջլէտիյինի պէյան էտէն հա-
մարը թէֆթիշ էթտիյիմիզտէ՝ տահա էյի
անկլայա պիլէճէյիզ : Վարգընա վարա պի-
լիրսինիզ քի , պուրատա պիր րուհանի տօ-
ղուշ սէջլէնիյօր . վէ պու՝ եալընըզ Լլ-
լահտան՝ վէ Ը՛ղիզ Ը՛ուհուն թէսիրինտէն
իճրա օլունա պիլիր : Լաքին էյէր իմանը
քէնտիմիզ գաղանամայօր իսէք , օնու նա՛
սըլ գաղանա պիլիրիզ :

Ժ . Տուա՝ էտէրէք օնու Լլահտան
դալապ էթմէյիլէ՝ օնու քէսպ էտէմէզմիյիզ :

Ո . Շիւպհէսիզ էտէրիզ : Տուա՛մըզ
գապուլ օլունմագ իւմտի իլէ տուա՝ էթ-
մէյէ պիզէ էջրէտէն Ը՛ղիզ Վիթապտա
պիր համար խադրընըլա կէլիր մի :

Ժ . “Տիւեյին վէ սիզէ վերիւնճէք , ա-
րայրն վէ պուլաճագսընըլ , չալըն վէ սի-
զէ աչըլաճագտըր . զիրա հէր տիլէյէն ա-
լըր , վէ արայան պուլուր , վէ չալանա ա-
չըլաճագտըր” : “Խմտի էյէր սիզ եարա-
մաղլար իքէն , էվլատարընըլա էյի վերկի-
լէր վէրմէսինի պիլիրսէնիզ , նէ՞ գատար
չօգ զիյատէ կէօթտէ օլան Պապանըլ օն-
տան տիլէյէնլէրէ Բուհ էլ Գուտս վէրէ-
ճէք” : Պ . 1 . Ժա . 9 , 10 , 13 :

Ս . Յակովբոս Լուսաբեալըն մէքթու-
պունտա տախի տէնիյօր քի , “Եյէր սիզ-
տէն պիրի իլմտէ էքսիք իսէ , հէփիսինէ
ճէօմէրտլիք իլէ վերէն վէ սիթէմ էթմէյէն
Լլաւհտան տիլէսին , վէ օնա վերիւնճէք
տիր” : Պօղոս Լուսաբեալ տախի Հոովմա-
լըլարա մէքթուպունտա տէր քի , իման
տինկլէմէ իլէ՝ վէ տինկլէմէք Լլաւհըն Սէօ-
զիւնիւն վա՛ղ օլմասը իլէ կէլիր : Ս է պու-
սօնկ զիքր օլունան համարտան էօյրէնի-
րիզ քի , իման քէսպ էթմէնին պաշլըճա
վասիդասը Լլաւհըն Վէլամընը օգուճագ
վէ տինկլէմէք տիր , վէ պունու էթտիյի-
միզտէ՝ Լլաւհա նիյազ էթմէլիյիզ քի , օ-
նու պիզէ՝ անկլամաղա վէ ինանմաղա էօյ-
րէթսին : Լաքին պունու խաղրըմըզտա
տագլամալըյըլ էյ պիրատէրլէրիմքի , պա՛-
զը տէֆա՛ ատէմլէր իմանըն դապիա՛թը խու-

սոստունտա ֆարգլը ի'թիգատէրտէ օլուր-
լար , վէ պու խոսոսոստա տօղրու ի'թիգատ-
տէ օլմայան պիր քիմնէ , ղայէթ թէհլիքէ-
լի եանղլըշլըգլարա տիւշէր , շէօյլէ քի ի-
ման նէ օլտուղունու պիլմէզ իքէն՝ քէնտի-
նի սահիհ իմանէ մայլիք հիւլեա էթմէյէ
միւպթէլա տրր : Պունտան էօթիւրիւ ղա-
յէթ իգթիզալը տրր քի , տօղրու վէ սա-
հիհ իման՝ հէր մէվճիւտ օլտուղու եէրտէ՝
պիլ իգթիզա հասիլ էյլէտիյի մէյվէլէր
նէ օլտուղունու պիլէլիմ՝ . եախօտ պաշգա
սէօզլէր իլէ՝ Վրիստոսա սահիհան իման կէ-
թիրտիյիմիզի նաճըլ պիլէ պիլէճէյիմիզի է-
յի անկլայալըմ : Պունտան սօնկրաքի հա-
մարմըզ նէ՞ տիր :

Ժ . “Կէրչէք կէրչէք տէրիմ սանա , է-
յէր պիր քիմնէ եօգարլտան տօղմազսա ,
Լլահհըն փատիշահլըղընը կէօրէմէզ” :

Պ . Լփէնտիմիզ պու սէօզլէրի քիմէ
սէօյլէտի :

Ժ . Եէհուտիլէրին պաշլարընտան պի-
րի օլան՝ Նիկողեմոսա :

Պ . ()՝ Վրիստոսա ինանտըմը :

Ժ . Օանն էտէրիզ ինանտը . զիրա օ՝
կէճէ իլէ Լփէնտիմիզէ կէլտիյի զէման տէ-
տի քի , “Եա՛ խօճա՛ պիլիւրիզ քի Լլահ-
տան խօճա կէլմիշսին , զիրա պու սէնին
էթտիյին մի՛ւճիզաթլարը՝ հիչ քիմնէ՝ Լի-

լահ պիլէսինճէ օլմազսա էտէմէզ' : (3-16 .
7 . 2 :

Ա . Պու հագիգաթ պիր տիւրլիւ իման
խտի , քի էյվահ չօգ քիմսէլէրին մալիք
օլտուղլարը իման ետլընըզ պոռ տուր , քի
օնլար' (3խուս Վրիստոսուն' քէնտինէ վէ-
րիլմիշ Լլահանի հիւքմ ու նուֆուզունու
մի'ւճիզաթլէր իլէ սապիթ էտէն Լլահտան
կէօնտէրիլմիշ պիր ա'զիմ փէյղամպէր օլ-
տուղունու ինանմալէրի իլէ' Վրիստոնեայ
տաը քէնտիլէրինէ հագգ տըր զանն էտէր-
լէր : Լաքին Լփէնտիմիզ 'Լիկոդեմոսա'
պէօյլէ ինանտըղը իշիւն գուրթուլաճագ
տէտի մի :

Ժ . Խայրը . Լփէնտիմիզ օնա' "Լփէր
պիր ատէմ' եօգարտան տօղմազսա , Լէ
լահըն փատիշահլըղընը կէօրէմէզ' տէտի

Ա . Լփմէթ գարընտաշլարըմ . Լփէն-
տիմիզ օնա սայքի պէօյլէ տէմիշ կիպի օ-
լույօր , "Հիւլեա էթմէ քի , սէնին պանա
օլան պու իման զանն էթտիյին իլէ Լլա-
հըն փատիշահլըղընա կիրէ պիլէճէքսին :
Վապահաթլըմ' վէ կիւնահլար իլէ խարապ
օլմուշ ատէմէրէ , Լլահտան կէլմիշ տա-
տէճէ պիր խօճա քիֆայէթ էթմէզ , օնլար'
կիւնահլարը իշիւն քէֆարէթ էտէճէք' օն-
լարը սատագաթ իլէ կիյարէճէք' վէ պօ-
յունլարընտա ասըլմըշ օլան լա'նէթ ու պէտ-

տուա՝ տէն խելաս էտէճէք պիր Վուրթա-
րըճըէ միւհթաճլար տըր : Հէմ տախի օն-
լարըն եհլրէքլէրի Մ'զիզ Րուհտան իհեա
վէ թէճտիտ օլմալը տըր , շէջլէ քի , օն-
լար պիւս պիւթիւն եէնի մախլուգաթլէր
օլտունլար" : Լէյեր իւչիւնճիւ միւքեալէ-
մէմիզ խադրընըգտա իսէ , պիր ատէմ՝ կէօ-
յէ կիրմէյէ նէ՞ իչիւն եէնիտէն տօղմագ
կէրէք իտիյինի պանա սէջլէմէյէ գատիր
օլաճագսընըղ :

Ժ . Չիւն քի պիզ ֆասիտ վէ կիւնահ-
քեարըղ , վէ կէօյէ՝ հիւ պիր նախաք վէ
ա՛գիզ օլմայան շէյ կիրմէյէճէք . հէմ տա-
խի՝ էյեր Մ.լահ պիզէ՝ օլտուղուճուղ հալ-
տէ կէօյէ կիրմէյէ միւսա՝ատէ էթմէյէ իս-
թէսէ պիլէ , օրատա րահաթ ու սա՝ատէթ-
տէ օլսմալաճաղըղ . զիրա պիզիմ սէվտի-
յիմիզ վէ մագպուլ սայտըղմըղ շէյլէրի
օրատա պուլամաղըղ :

Ո . Փէք տօղրու : Ը իմտի պունու
տիգպաթ էյլէ քի , Լէֆէնտիմիզ պու թագ-
րիւրի Նիկողեմոսա զայէթ շէտիտ պիր թէ-
քիտ իլէ էտէյօր . օնա տէմէյօր քի , էյեր
պիր ատէմ՝ եօգարրտան տօղմազա Մ.լա-
հըն փատիշահլըղընա Լիւէճեղ , իլա օնու
Լիւէճեղ տէյօր . եա՛նի տէմէք տիր քի , դա-
պիա՝թըմըզճէ օլտուղուճուղ հալտէ ճ՛էն-
նէթին սէֆասընը սիւրմէյէ իսթի՝տատը-

մըզ եօգ տուր , ա՛յնի պիր քէօր՝ պիր կիւ-
ղէլ սէյրանտէն Տիչ պիր շէյ անկկայա պիւ-
մէտիյի կիպի , պու հալտէ պիզ տէ էօյլէ-
յիզ : Լ աքին պու փէք իգթիզալը մատտէ-
նին իւզէրինէ պիր իքի շէյ տահա սէօյլէն-
սէ էյի օլաճագ : Շ՛եննէթին րահաթ ու
սա՛ատէթինին զէվգինի անկկամագ իչիւն ,
նէ մէշըէպտէ վէնէ՞ ախլագտէ օլմալըյրզ :

Ժ . Պիզ՝ Լլաճը սահիհան սէվմէլի-
յիզ . զիրա Շ՛եննէթին սա՛ատէթի՛ պաշ-
լըճա Լլաճըն հուզուրունտա պուլունմագ՝
վէ օնա ի՛պատէթ վէ համտ ու սէնալէր
էթմէքտէն ի՛պարէթ տիր :

Ս . Լլաճ պիզէ՝ օնու սէվմէյէ էմր
էթտի՞մի :

Ժ . Եօմօսուն իլք վէ պէօյիւք թէնպի-
հի՝ Լլաճըմըզը պիւթիւն եիւրէյիմիզտէն
վէ պիւթիւն ճանրմըզտան վէ պիւթիւն
Ֆիքրիմիզտէն սէվմէք տիր : Ս՝ապի . իք .
37 :

Ս . Պունտան ագտէմ կէօրտիւք քի ,
Լգամ՝ պապամըզըն կիւնահա տիւշմէսին-
տէն պէրու՝ պու պէօյիւք թէնպիհի Տիչ
պիր եարտըմըզ՝ քէնտի գուտրէթի իլէ իճ-
րա էթմիշ քիմնէ եօգ տուր . վէ պագի կիւ-
նահլարըն ճիւմէսիւնին քէօքիւ օլան օլ կիւ-
նահ՝ պիզի Լլաճըն հուզուրունտա թէօհ-
մէթլի՝ Շ՛եննէթին սա՛ատէթինէ լայըգսըզ ,

վէ օնուն ի՛ղզէթինի անկլամաղա գուտրէթ սիզ էթմէյէ եէթէր : Պիր էօրնէք սիզէ՝ եէնիտէն տօղմամըշ ատէմ՝ Ալլաճը նիչիւն սէվմէտիյինի էյիճէ պէյան էտէ պիլիւր : Լէյէր քէօյիւնիւզիւն զապիդիւնէ գարշը պիր թէօճմէթ իշէյէճէք օլսանըզ , վէ օնուն իչիւն թէքտիրէ միւսթաճագգ օլսանըզ , օնու կէօրմէյէ իսթէ՛րմիսինիզ , եախօտ օ՛խադրընըզա կէլտիքտէ՛ եիւրէյիւնիզ ըաճաթտա գալը՛րմը :

Ժ . Խալըր : օլ ճալտէ օլան քիմնէ՛ թէքտիր օլաճաղըմ տէյիւ՛ ղայէթ գօրգար :

Ս . Լաքին էյէր պիրի սիզէ տէսէ քի , “Օ՛ապիդ սիզին թէօճմէթինիզի էօյրէնտի , լաքին սիզի պիլքիւլէյէ ա՛վֆ էյլէտի , վէ օլ գապաճաթընըզը եիւզիւնիւզէ վուրաճագ տէյիլ տիր” . օլ զէման օնուն ճուլուրուտա կէօրիւնմէյէ գօրգաճըմը իտինիզ . եախօտ օնու պու պէօյիւք ի՛նայէթի իչիւն սէվմէ՛ղմի իտինիզ :

Ժ . Եիւպճէսիզ օնու սէվէրիտիք . զանն էտէրիմ օնու կէօրիւպ , օնա միւթէշէքքիւր օլտուղումուզու իքրար էթմէյէ ա՛րզու էտէրիտիք :

Ս . Լաքին տէյէլիմ քի , օնուն սիզէ ա՛վֆ էթտիյինի էօյրէնտիքտէն սօնկրա , պա՛ղընըզ ինանքր վէ պա՛ղընըզ ինանմազ օլսա , նէ՛ օլուրուտու :

ժ . () նուն ա'վֆ էթտիյինի ինանանլար՝
 չօգ սեվինիպ օնու սեվէրլէր խտի , վէ հէր
 հալտէ օնա միւթէչէքքիւր օլտուգլարընը
 պէյան էթմէյէ ճէհտ էտէրլէրիտի ինանմա-
 յանլար իսէ՝ փէք րահաթսրզ օլուպ . տա-
 յիմա գօրգուտա՝ օլուրլարըտը :

Ս . Լ՝ սեվկիւլիւ գարընտաշլարըմ՝ .
 պիղիմ տախի հալիմիզ՝ Լ՝լահըն ի'նտինտէ
 պու տուր . օնա գապահաթ իշէտիյիմիզի
 պիլիրիզ . օնու սեվմէզիզ , վէ քէօթիւլիւ-
 յիւ՝ թէքտիրսիզ գօմագտան իրագ օլան ա'-
 տիլ վէ հագգ Հաքիմի ֆիքրիմիզէ կէթիւրէ-
 ճէք հէր շէյի խաղրըմըզտան ուզագ տէֆ՝
 էթմէյէ տիգգաթ էտէրիզ : Լաքին քէնտի-
 սի Լ՝լահ օլան Լ՝լահըն () ղու () իսուս
 Վրիստոսուն ղայպ օլմուշու գուրթարմագ
 իշիւն տիւնեայէ կէլտիյի՝ վէ պիզի գապա-
 հաթըմըզտան իւէլաս էտիպ պիզի Փէտէրի
 իլէ պարըշտըրմագ իշիւն խաչըն իւզէրին-
 տէ էօլտիյիւ խապէր վէրիլմիշ տիր . իւտի
 Լ՝զիզ Բուհ եիւրէյի՝ պու ճշմարտութիւ-
 նու գապուլ էտիպ սեվմէք իշիւն՝ աշարղը
 զէման՝ եիւրէք եէնիլէնիր . վէ օ զէման պիզ
 Լ՝լահը սեվէրիզ , քի օնտան իլէրի պունու
 էթմէյէ իսթի'տատըմըզ եօղուտու . վէ օ-
 նու սեվտիյիմիզ զէման՝ օնա միւթէչէք-
 քիւր օլտուղուսնուղու կէսսթէրմէք իշիւն օ-
 նուն հմրի շէրիֆլէրինի հըֆզ էթմէքտէն

զիյատէ պիզէ ճանի կէօնիւլտէն ալ զուլու
շէյ Եօփ տուր : Եւքին պիւր սաղ իմանըն
եիւրէքտէ հասիլ էթտիյի իշպու թէպտիլ-
լիյէ մախսուսճէ տիգգաթ էտէլիմ : Պու
թէպտիլիք՝ հագիգաթ փէք պէօյիք պիւր
շէյ օլմալը տըր . չիւն Եփէնտիմիզ օնու
եէնի տօղուշ թէսմիյէ էտէյօր : Պօղոս Լ-
ռաքեալ Եփեսոսցւոց մէքթիւպիւնիւն իքին-
ճի պաշընըն իպթիտասընտա՝ պիզիմ թէպ-
տիլ օլմամըզտան էվվէլ պուլունտուլումուզ
հալին խուսուսուստա նէ տէյօր :

Ժ . Տէյօր քի , պիզ “յուչլարտա վէ
կիւնահլարտա էօլիւլէր” իտիք :

Ս . Պունտան նէ տէմէք իսթէյօր :
Օանն էտէրիմ պու համարը պունտան էվ-
վէլ զեքր էթմիշիզ :

Ժ . Տէմէք իսթէյօր քի , պիզ՝ րուհճա
էօլիւլէրիզ , եա՞նի Լլահը սէվմէզիզ , վէ
օնուն ի՛զզէթի իչիւն եաշամազըզ :

Ս . Սէզարընտա՝ Սարթա վէ Սարի-
ամ իլէ պերապեր օլան Եհհուտիլէր՝ Պա-
ղարոսուն հագիգաթ էօլիւլէրտէն տիրիլտի-
յինի նէտէն պիլտիքլէրինի՝ պանա սէօլէյէ
պիլիմիսին :

Ժ . Օնուն՝ գալգըպ կէզտիյինի կէօր-
տիլքլէրինտէն :

Ս . Եախօտ զայրի սէօղէր իլէ , օնուն
տիրիլտիյինի պունտան պիլտիլէր , չիւն քի

օնուն պիր սաղ տտէմին էթտիյի հարա-
քէթլէրի էթտիյինի կէօրտիւլէր : Ալլահ
պիր տտէմէ ըուհանի է'օմիւր վէրտիյինի
նանըլ անկլայա պիլիւրիզ . շիմտի պանա
սէօլէյէ պիլիւրմիսինիզ :

Ժ . Պէթի օնուն՝ ըուհանի է'օմրէ մախ-
սուս հարաքէթլէր էթտիյինի կէօրտիւլիւ-
միւզ վագըթ անկլայա պիլիւրիզ :

Ս . () նլար նէ' տիր : Սօնկ համարըմըզ
նէ' իտի :

Ժ . «Ամա Րուհուն մէյվէտի մուհապ-
պէթ՝ շաղլըզ՝ սէլամէթ՝ էօրքէտէ սապր՝
լադիֆլէթ՝ էյլէթ՝ իման՝ մահճուպուզ՝ քէն-
տիյի զապդ էթմէթ տիր» : Վաղ . Ե . 22 .
23 :

Ս . Իմտի պէնիմ գարընտաշլարըմ , ի-
մանըն մէյվէլէրի՝ եախօտ ըուհանի է'օմ-
րիւն ա'մէլէրի պունլար տըր : () նլարը
պիզտէ՝ եալընըզ Ալլահըն Րուհու հասիլ
էտէ պիլիւր . վէ պունու՝ Ա'զիզ Րուհ՝ ճիւմ-
լէ Յիսուս Քրիստոսա ճանի կէօնիւլտէն
ինանանլարա հէր վէճհիլէ էտէճէթ տիր , է-
յէրէի պա'ղը տէֆա՝ եավաշ եավաշ օլույօր
իսէտէ : Քէնտի դապիա՝թը հալինտէ նէ
Ալլահընը նէ տէ քէնտի ագրանընը սէվմէ-
յէն՝ Րուհուն իլթ մէյվէլէրի տէյի Ալլահը
վէ ինսանը սէվմէյի քէսպ էտէր : Աիւնահ-
լարընըն յղըր եիւքիւնտէն գուրթուլամ-

տրդընտան եիւրէյի գրորդ վէ ռահաթսրդ
օլան քիմսէ , իման կէթիրմէքտէ սէլամէթ
վէ շաղըդ պուլուր : () արթըդ օ էվվէլ-
քի ատէմ տէյիլ՝ իլլա Լ՝ զիզ Վիթապլա-
րըն սէյլէտիյինէ կէօրէ “Եէնիտէն տօղ-
մուշ” տուր : Լ՝ ֆէնտիմիզին իշպու սէօզլէ-
րի սէյլէմիշ իտիյի ‘Նիկողեմոստա’ պու-
նուէն կէրչէք օլտուղունուէն պիր աչըդ նու-
մունէսինի կէօրիւրիւզ : Յովհաննէսին Լ՝
ւետարանընտա օնուէն ատը իլք զիքր օլուն-
տուղու զէմանտէ՝ օնուէն հագգընտա նէ՞
սէյլէնիյօր :

Ժ . Տէնիյօր քի , օ՝ () իսուս Լ՝ ֆէնտի-
միզէ կէճէ իլէ կէլտի :

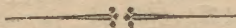
Ս . Ս է եինէ օ Լ՝ ւետարանըն օն տօ-
գուղունճու պաշընըն սօնուէտա՝ օնուէն
հագգընտա նէ՞ օգուրուզ :

Ժ . () գուրուզ քի , Յովսէփի Լ՝ րեմա-
թացիյէ՝ Լ՝ ֆէնտիմիզին կէօմիւլմէսինտէ
եարտըմ էյլէտի :

Ս . Լ՝ վվէթ . Լ՝ ֆէնտիմիզ իճրա էյլէ-
տիյի միւճիզաթլէրի իչիւն հէր քէստէն
ի՛զզէթլէնիր վէ մէտհ օլունուր իքէն , եա-
նընա կիւճիւլէ կէճէ իլէ կէլմէյէ ճէսարէթ
էտէն , () իսուս իքի եարամազքեարլարըն
արասընտա իաչլանըպ՝ ա՛լէմէ վա՛ղ էթտի-
յի զէմանտէ՝ եանընտան այրըլմայըպ հէր
հալտէ օնա էմնիյէթ իլէ հարաքէթ էտէն

Մաքեալար, օնու թէրք էտիպ գաչտըգ-
լարը զէման՝ պու Վիկոդեմոս այան աշի-
քեար օնուն շայիրտի օլտուղունու իգրար
էտէր, վէ օնա մուհապպէթին սօնկ իրզմէ-
թինի իճրա՝ էտէր: Իլք հարաքէթի պու
սօնկըաքի հարաքէթի իլէ՝ պիրի պիրինէ նէ՞
գատար զըտտըր: Պու նէ պէօյիք թէպ-
տիլէիք տիր. պուրատա պիր եէնի ատէմ
վար աէսէք հագգ տէյիլ մի:

Սէօյլէնէնէրտէն՝ կէօրիւյօրսունուզ՝ եա՛
գարընտաշլարըմ՝ ատէմլէրէ Յիսուս Վր-
րիստոսա իման վասիգասը իլէ խէլաս վա՛ղ
էթմէսինտէն՝ օնլարը խայըր ա՛մէլէրտէն
կէրի դութմագ հասիլ օլմաղ. իլլա օնուն
զըտտը՝ օնլար էյի ա՛մէլէրին հասիլ օլա-
ճագ եալընըզ սէպէպինէ գուլաղուղանըր-
լար: Օհրա էյի ա՛մէլ տէմէք՝ Մլահըն
մուհապպէթինտէն հասիլ օլան պիր ա՛մէլ
տէմէք տիր, եախօտ րուհանի է՛օմրիւն պիր
հարաքէթի քի՝ պիզ Մլահա մուհապպէթ
էթմէտիքճէ՝ եա՛նի Յիսուս Վրիստոսա ի-
նանմատըգճա իճրա էտէմէլիզ: Աքին
Վրիստոսուն մուհապպէթի պիզի՝ քէնտի-
միզ իչիւն տէյիլ իլլա պիզիմ իչիւն էօլէն
վէ եինէ տիրիլէն իչիւն եաշամաղա մէճ-
պուր էտէր:

Իմտի սէօյլենէնէրին ճիւղէսինի իճմա-
լէն պիր թէքրարլայալմ քի , ա'ղլմըզա
էյիճէ եէր էթսինէր : Իք իւչ միւքեալէ-
մէլէրտէ աշիքեար կէօրտիւք քի , Լլաճըն
նազարընտա ա'ղապտէն զայրի շէյէ միւս-
թաճադգ տէյիլիզ , վէ քէնտիլիյիմիզտէն
Ճ'էննէթին սա'ատէթինէ պիւս պիւթիւն
լայըգսըզ՝ վէ օնուն լէզզէթինի անկլամագ-
տան զայէթ ուզագըզ : Տէօրտիւնճիւ միւ-
քեալէմէտէ էօյրէնտիք քի , Յիսուս Քր-
րիստոս Իֆէնտիմիզ խաչտա էօլմէսի իլէ
պօյնումուզտա ասըլմըշ օլան լա'նէթ ու
պէտտուա'տէն պիզի խէլաս էյլէտի , վէ
Լլաճ պիզիմ կիւնաճլարըմըզ իշիւն քէն-
տինին հալընըզ տօլմուշ ()ղլունու քէֆա-
րէթ վէրմէսի իլէ , քէնտինին ա'զիմ ա'-
տալէթինի վէ մէրճամէթինի պէյան էյլէ-
տի : Վէ իշպու սօնկ միւքեալէմէմիզտէն
անկլատըգ քի , Յիսուս Քրիստոս՝ պիզի
տէյիլ եալընըզ կիւնաճլարըմըզն եիւքիւն-
տէն խէլաս էյլէտի , իլա պիզիմ եէրիմի-
զէ Լլաճըն ա'զիզ նօ օսունու թէքմիլէն
տօլտուրուպ՝ պիզի քէնտի սատագաթը իլէ
կիյտիրիր : Էէմ տախի կէօրտիւք քի , պիզ
պու ա'զիմ խէլասըն Տիսէտարլարը օլմա-
նըն սէպէպի՝ Յիսուս Քրիստոսա իման
աըր : Եիճայէթի Լլաճըն պախշիշի՝ վէ
տէրունիմիզտէ Լ'զիզ Բուճուն ա'մէլի օ-

լան սահի՛հ իմաննն մէյվէլերինն գապիա՛-
 թընը անկլատրգ : Պու տիրի իմանէ մալէք
 օլան քիմնէլերին ճիւմլէսինտէ՛ եիւրէք պիւ-
 թիւն արզուլարը վէ մուհապպէթլէրի իլէ
 թէպտիլ օլուր , վէ օնուսն հէփ ա՛մէլ ու
 հարաքէթլէրի տախի տէյիշիւլէր :

Պէնի տինկլէմէքտէ վէրտիյինիւ տիգ-
 գաթտան՝ վէ սիւալլէրիմէ վէրտիյինիւ ճէ-
 վապլարտան՝ պու պէօյիւք ճշմարտութիւն-
 լարը ա՛գլէսլու գապուլ էթտիյինիլի պա-
 նա աշիքետար օլուր : Եյէր պու ճշմարտու-
 թիւնլարըն սիլին էիւրէյլէրնիլէ գապգ է-
 տիպ՝ սահիհան (Յիսուս Քրիստոսա ինան-
 մաղըլա՛ իմաննն մէյվէսի օլան խաղաղու-
 թիւնու եիւրէյինիլտէ տույտուղունուզու
 կերչէքտէն պիլսէմ՝ էյ պէնիմ՝ մուհապ-
 պէթլու գարընտաշլարըմ , նէ՞ գատար
 շազլանըպ քէնտիմի նէ՞ գատար սա՛ատէթ-
 լու սայաճաղըմ : Եիւրէյի թէֆթիշ էտէ
 պիլէն Լլահ՝ սիլի քէնտինէ չէքիպ թէքմի-
 լէն թէպտիլ էթմէյէ գատիր տախի օլան
 հալընըզ օ տուր : ()՝ քէնտինին ա՛ղիմ՝
 մէրհամէթի իլէ՛ ճիւմլէնիլէ կիւնահքետար-
 լար կիպի կիւնահքետարըղըն պիլարէլիյինի
 տույմաղա ի՛նայէթ վէրէ , շէօյլէքի՛ պիր
 խելլաս էտիճիյէ միւհթաճ օլտուղունուզու
 էյի տույասընըլ , վէ ալլէսգ կէօնիւլլիւ ի՛-
 թիմատ իլէ “Պանա կէլէնի ապա տիշարը

չըդարմայաճաղըմ” տէյէնէ սէյիրտէսինիզ :
 Ճանի կէօնիւլտէն Լլլաճ (մա՛ալայէ նի-
 յաղըմ՝ պո՛ւ տուր քի, ա՛մէլու հարաքէթի-
 նիզին տէյիշիլմէսի իլէ կէօսթէրէսինիզ քի,
 Լլլաճըն Բուհու եիւրէյինիզտէ պու պէօ-
 յիւք թէպտիլլիյի իճրա՛ էյլէտի : Իմտի
 պէնիմ իլէ պիրլէշին քի, պու պէրէքէթի
 Յիսուս Քրիստոս Լֆէնտիմիզին ատընտա՛
 “Տիլէտիյիմիզ եա տիւշիւնտիւյիլմիւզ շէյ-
 լէրտէն հէր խուսուստա խաղտէն զիյատէ
 էթմէյէ Վատիր օլանա” (Եփէս . Գ . 20)
 եալվարարագ տիլէյէլիմ :

ԹԻՆՍԵՍ

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

